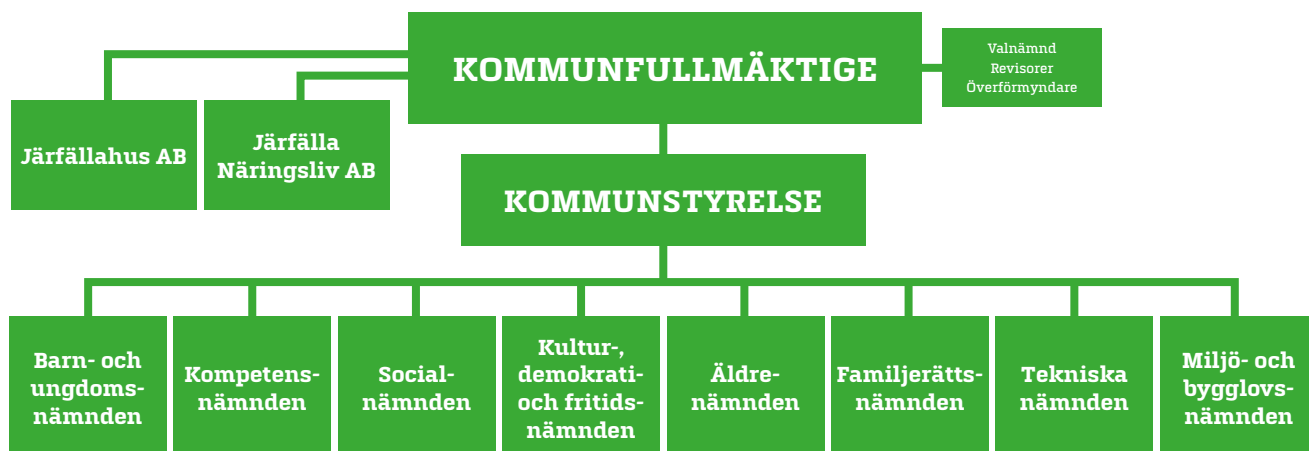

JÄRFÄLLA

Årsredovisning 2021
Järfälla kommun

Kommunens organisation

MANDATFÖRDELNING I KOMMUNFULLMÄKTIGE

	2014-2018	2018-2022
Socialdemokratiska arbetarpartiet (S)	20*	18
Moderata samlingspartiet (M)	17	15*
Liberalerna (L)	4	5*
Vänsterpartiet (V)	4	5
Kristdemokraterna (KD)	3	4*
Centerpartiet (C)	3*	3*
Miljöpartiet de gröna (MP)	6*	3
Sverigedemokraterna (SD)	4	8
Totalt antal mandat	61	61

*Partier i politisk ledning.

Innehåll

Järfälla går starkt ur krisen.....	4
Här finns en stark vilja att utvecklas.....	5
Här ska invånare, besökare och företagare känna sig tryckta	6
Mot ett företagsklimat i toppklass.....	8
Järfälla - en seniorvänlig kommun.....	9
Förvaltningsberättelse	10
Den kommunala koncernen.....	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	14
Händelser av väsentlig betydelse.....	16
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	20
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	22
Tryggare Järfälla.....	24
God välfärd	26
Hållbar utveckling	30
Uppdrag från kommunfullmäktige.....	32
Ekonomiskt resultat.....	34
Balanskravsresultat.....	36
Väsentliga personalförhållanden.....	38
Förväntad utveckling.....	44
Miljöredovisning.....	46
Nämndernas verksamhetsberättelser i sammandrag.....	52
- Barn- och ungdomsnämnden	56
- Kompetensnämnden	58
- Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden.....	60
- Socialnämnden.....	62
- Äldrenämnden.....	65
- Familjerättsnämnden	67
- Tekniska nämnden.....	68
- Miljö- och bygglovsnämnden.....	70
Järfällahus AB.....	71
Järfälla Näringsliv AB.....	72
Finansiella rapporter.....	73
Resultaträkning.....	73
Kassaflödesanalys.....	74
Balansräkningen.....	75
Noter.....	76
Driftredovisning.....	87
Investeringsredovisning	88
Revisionsberättelse.....	90

Järfälla går starkt ur krisen

Jag vill inleda med att tacka alla anställda och förtroendevalda i kommunen för ett fantastiskt år. Jag är otroligt stolt över alla medarbetare i kommunen som under två år av pandemi har utvecklat fungerande metoder för nya förutsättningar med digitala möten och hemarbete, oavsett om det har varit inom äldreomsorgen, skolan eller andra förvaltningar.

I skrivande stund, är det nästan exakt två år sedan de första pandemirestriktionerna infördes i samhället och Sverige och världen kastades in i ett nytt normalläge med munskydd, digitala möten och höjd krisberedskap.

När jag ser tillbaka på de senaste två åren kan jag med stolthet konstatera att Järfälla kommun har hanterat pandemin på ett bra sätt och varit väl rustade. Såväl externa som interna granskningar, utvärderingar och genomlysningar visar att Järfälla kommun har haft väl fungerande krisberedskap och varit snabba med att ställa om arbetet. Trots många osäkerhetsfaktorer som har påverkat hela organisationen så har våra förvaltningar och tjänstemän, genom hårt och målmedvetet arbete, gjort ett fantastiskt jobb. Det är kommunens alla medarbetare som arbetar dag som natt året runt för Järfällas bästa som gör det möjligt för oss att erbjuda en god välfärd och en attraktiv kommun med en ekonomi i balans.

Med en ansvarfull ekonomi i grunden så står Järfälla idag starkt rustad för de ekonomiska utmaningar som nu väntar i spåren efter pandemin. Det ekonomiska läget har under de senaste två åren präglats av stora osäkerheter men genom tydliga och ansvarsfulla prioriteringar så står kommunen, med det fina resultatet, starkt rustad för framtida kriser och utmaningar.

Järfälla är en kommun i stark tillväxt. Större infrastrukturprojekt så som tunnelbanan och Veddestabron fortsätter enligt plan och marköverlåtelse fortsätter i planerad takt. Det ser vi som ett gott tecken på att Järfälla även fortsatt är en plats dit människor vill flytta och där man vill arbeta och leva under lång tid framöver.

Under året har det pågående och omfattande trygghetsarbetet ökat ytterligare, inte minst genom samverkansöverenskommelsen och medborgarlöftet som har tecknats mellan Järfälla kommun och Polisen där det tas ytterligare steg för att öka samverkan, anordna gemensamma aktiviteter och särskilt fokusera på att bekämpa ungdomskriminalitet.

Sammanfattningsvis så har Järfälla, precis som andra kommuner, hanterat stora utmaningar även under 2021, mycket direkt kopplat till pandemin. Detta till trots, så rankas kommunen nu på 22:a plats i riket och bland de främsta i länet när SKR presenterade sina öppna jämförelser av företagsklimatet i kommunerna. Det ser jag som ett tydligt kvitto på att det målmedvetna arbetet som görs av kommunens medarbetare verkligen ger resultat och kommunens service gentemot företagen har förbättrats avsevärt. Samtidigt är det tydligt att Järfälla kommer att gå starkt ur krisen och jag är övertygad om att kommunen är redo för nya utmaningar, både organisatoriskt och ekonomiskt. Tillsammans bygger vi ett ännu bättre Järfälla för framtiden.

Stort tack till alla som gör det möjligt!

Emma Feldman
Kommunstyrelsens ordförande

Här finns en stark vilja att utvecklas

Efter två år av krishantering kan vi konstatera att Järfälla, trots alla utmaningar, på det stora hela har klarat det riktigt bra. Det är jag imponerad av och djupt tacksam för. Att som nyanställd komma in i en ny stor organisation mitt i en pandemi där medarbetare och chefer jobbar på distans och är fokuserade på att hantera en pågående kris är utmanande men också inspirerande. Samtidigt som vi har hanterat krisen har vi också kunnat blicka framåt för att se hur bra kan bli ännu bättre. I kommunorganisationen finns en stark vilja att utvecklas.

Att Järfälla kommun precis som andra kommuner har präglats av pandemin även under 2021 är naturligt. Mycket fokus och kraft har lagts på att anpassa verksamheterna till rådande läge, att klara bemanningen när en stor andel av personalen är sjuka, att motivera hård ansträngd personal och att hitta nya sätt för att ställa om istället för att ställa in. Samtidigt har ett omfattande utvecklingsarbete bedrivits i Järfälla under året.

Som en effekt av pandemin har behovet och viljan att digitalisera tagit fart ordentligt. Till en början präglades digitaliseringsarbetet av snabba lösningar med syfte att upprätthålla ordinarie verksamhet som till exempel möjligheten till digitala möten och att arbeta på distans. Efter en tid tog ett strukturerat utvecklingsarbete fart, och vi har idag en färdplan för innovation och digitalisering på plats, med långsiktiga mål för hur Järfälla ska bli en ännu bättre kommun för dem vi är till för.

Järfälla ska vara en seniorvänlig kommun där det är bra att leva, bo och åldras, och under hösten fördes en dialog med Järfällaborna om hur detta ska förverkligas. Resultatet ska arbetas in i Program för seniorvänlig kommun, men redan under 2021 har flera viktiga insatser för seniorer gjorts i Järfälla. Bland annat lanserades i början av året tjänsten Digital hemguide med syfte att öka den digitala kompetensen hos äldre som ofta saknar kunskap och praktisk erfarenhet av teknik och internet. Den digitala hemguiden kan ge stöd med teknik i hemmet som till exempel att installera Bank-ID, betala räkningar via internet eller umgås via digitala kanaler.

Under 2021 började kommunen arbeta med förbättringar av företagsklimatet i Järfälla på ett strukturerat sätt, bland annat genom dialog med lokala företagare och nulägesanalys. Vi frågade också företagarna i Järfälla om hur de upplever tryggheten i kommunen. Arbetet har resulterat i en handlingsplan som tydliggör prioriteringsordningen i den befintliga näringslivsstrategin, klargör nuläge och mätbara mål samt beskriver vilka konkreta

åtgärder som behövs för att nå ett bättre företagsklimat. Jag ser mycket fram emot att börja arbeta målinriktat med handlingsplanen under 2022.

Jag har nämnt några få exempel på utvecklingsarbete som pågår i Järfälla. Det är stimulerande att få möjlighet att vara med och bidra i utvecklingen av offentlig verksamhet och se hur vi hela tiden förbättrar för dem vi är till för, men också anpassar oss till omvärlden. Som ledare vill jag inspirera och dela med mig av mina egna erfarenheter, men också lära mig av alla duktiga medarbetare i Järfälla. Tillsammans tar vi oss nu an 2022.

Vesna Jovic
Kommundirektör

Här ska invånare, besökare och företagare känna sig trygga

I Järfälla ska invånare, besökare och företagare känna sig trygga, oavsett plats och tid på dygnet. Insatserna för ett tryggare Järfälla omfattar bland annat samverkan med polisen, kartläggning av nuläge, mobila väktare och trygghetsnummer, ordningsvakter och förbättrad belysning, men även ett omfattande förebyggande arbete inom ramen för socialförvaltningens och skolans uppdrag.

Kommunstyrelsen i Järfälla beslutade 2019 om ett trygghetsprogram med 77 konkreta punkter som spänner över stora delar av kommunens verksamhet och ligger till grund för de insatser som görs inom trygghetsområdet. Utöver trygghetsprogrammet finns en handlingsplan för områden med socioekonomiska utmaningar med ambitionen att minska och motverka segregationen. Målet är att tre identifierade områden i Järfälla på sikt ska närma sig genomsnittet i kommunen inom bland annat skolresultat, andel förvärvsarbetande och kriminalitet.

INSATSER FÖR UNGA

Tidiga och frivilliga stödinsatser ökar möjligheten att bryta destruktiva vanor. Järfälla satsar på tidiga insatser för unga på väg in i missbruk och kriminalitet. Under september startade ett projekt där skola, socialtjänst, polis och fritidssektor samverkar bland annat med syfte att stoppa rekryteringen till kriminella gäng.

Den årliga attitydundersökningen bland elever och vårdnadshavare i Järfällas kommunala skolor som presenterades under hösten visar på en positiv utveckling när det gäller trygghet och studiero i skolan. Fler än nio av tio föräldrar och elever tycker det är tryggt i kommunens verksamheter. Trygghet är en förutsättning för studiero, vilket i sin tur ger bättre möjlighet till lärande.

KARTLÄGGNING OCH LÄGESBILD

För att veta vilka insatser som behövs kartläggs de områden som benämns som särskilt utsatta i Järfälla utifrån ett trygghetsperspektiv. Genom så kallade trygghetsbesiktningar, analys av relevant statistik och djup-

intervjuer med medborgare och nyckelpersoner från bland annat kommunen, Polisen, fastighetsägare och centrumägare har en rad förslag på åtgärder tagits fram som ska bidra till att öka tryggheten i områdena. Bland förslagen på åtgärder nämns städning av offentliga ytor, fortsatt prioritet på olovlig andrahandsuthyrning, samverkan samt att genom aktiviteter skapa hög närvaro av människor i området.

SAMVERKAN EN FRAMGÅNGSFAKTOR

Samverkan mellan olika parter har visat sig framgångsrik. Kommunen och lokalpolisen Järfälla/Upplandsbro tecknade under hösten en överenskommelse med ett medborgarlöfte för att öka tryggheten i Järfälla med särskilt fokus på offentliga miljöer och stoppad nyrekrytering till kriminella gäng. Några fokusområden är ökad trygghet i offentlig miljö, att stoppa nyrekrytering till kriminella gäng samt arbete för att omklassificera utsatta områden. Under 2022 inleds ett utvecklingsarbete för att minska och förebygga grovt och dödligt våld bland kriminella grupperingar.

MOBILA VÄKTARE OCH ORDNINGSVAKTER

Järfälla kommun har sedan 2018 anlitat ordningsvakter för att stärka tryggheten i centrala Jakobsberg. De positiva effekterna gjorde att insatsen förstärktes ytterligare under 2021. Sedan tidigare har kommunen mobila väktare som rör sig i hela kommunen under eftermiddagar, kvällar och nätter, detta fortsätter även under 2022.

De samlade insatserna ska bidra till ett attraktivt Järfälla där invånare, besökare och företagare kan känna sig trygga, oavsett plats och tid på dygnet.

Mot ett företagsklimat i toppklass

Järfälla ska ha ett livskraftigt företagande. När fler företag etablerar sig i kommunen skapas fler arbetstillfällen, det är en förutsättning för god tillväxt. I Järfälla kommun har flera insatser genomförts för att förbättra för företagare de senaste åren. Det har bland annat lett till ett förbättrat betyg i Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, mätning av kommunernas service till företagen, där Järfälla nu är en av de främsta kommunerna i länet.

För att på ett strukturerat sätt arbeta med förbättringar av företagsklimatet har kommunen ihop med Järfälla Näringsliv AB under hösten arbetat fram en handlingsplan för förbättrat företagsklimat. Handlingsplanen tydliggör prioriteringsordningen i näringslivsstrategin och klargör nuläge, mätbara mål, vilka åtgärder som ska genomföras, vem som ansvarar för vad, genomförande och uppföljning. Handlingsplanen ska ses som första steget i att förbättra företagsklimatet och sträcker sig i ett första steg från 2022 till och med 2023.

FÖRBÄTTRAD SERVICE

Järfällas företagare är allt mer nöjda med kommunens service. Det stod klart när SKR presenterade sina öppna jämförelser av företagsklimatet utifrån myndighetsutövning i landets kommuner, där Järfälla tog ett stort kliv framåt. För 2020 ökar genomsnittet för Nöjd Kund-Index (NKI) i Sverige från 73 till 74 av 100 möjliga. Järfälla ökade ännu mer, från 73 till 79, vilket placerar kommunen på plats 22 i riket och på en fjärde plats i länet. Företagsklimat, service och servicekultur är några av fokusområdena i kommunens näringslivsstrategi som bland annat innehåller åtgärder kring medarbetarnas syn på företagets samhällsroll, mer samarbete mellan kommunens olika avdelningar, mer frekventa aktiviteter med företagen samt att öka utbudet av digitala tjänster för företagare.

FÖRBÄTTRAD KOMMUNIKATION

Ett av förbättringsområdena som identifierats i dialog med företagare är behovet av information från kommunen. Som företagare vill man veta vad som händer i Järfälla, vilka politiska beslut som tas samt vilka upphandlingar kommunen planerar för. Som ett sätt att förbättra kommunikationen nyetablerades i början av året ett nyhetsbrev riktat till kommunens företagare. Under året har brevet fått allt fler prenumeranter och läsare.

TRYGGHET HOS FÖRETAGARE

I Järfälla ska företagare känna sig trygga, oavsett plats eller tid på dygnet. För att ta reda på hur företagare i Järfälla upplever tryggheten i kommunen genomförde Järfälla Näringsliv tillsammans med stiftelsen Tryggare Sverige under hösten en trygghetsundersökning. Resultatet ska ligga till grund för kommunens trygghets- och skapande arbete och utgör även ett viktigt underlag för Polisen i det brottsförebyggande arbetet.

Järfälla - en seniorvänlig kommun

Järfälla ska vara en seniorvänlig kommun där det är bra att leva, bo och åldras. Fram till år 2034 förväntas antalet Järfällabor över 65 år att öka med 25 procent. Främst är det invånare över 85 år som blir fler. Det ställer höga krav på kommunen att möta den förändrade demografin.

Under hösten fördes en dialog med Järfällabor och intresseorganisationer om hur Järfälla ska bli en seniorvänlig kommun. Bland annat har det kommunala pensionärsrådet och de lokala pensionärsföreningarna bidragit i arbetet med att identifiera vad som är viktigt för morgondagens seniorer. Resultatet ska arbetas in i Program för seniorvänlig kommun. Under 2021 har flera viktiga händelser stärkt Järfälla som en trygg och attraktiv kommun för seniorer.

ÖKAD DIGITAL KOMPETENS

I början av 2021 lanserades tjänsten Digital hemguide för att öka den digitala kompetensen hos äldre som ofta saknar kunskap och praktisk erfarenhet av internet och därför riskerar att stängas ute från många delar av samhället. Bristande digital kompetens kan leda till minskad delaktighet och inflytande i samhällslivet, men också till minskad självständighet.

Genom digital hemguide kan den som är 75 år eller äldre få stöd med teknik i hemmet som till exempel att installera Bank-ID, betala räkningar via internet, umgås via digitala kanaler eller upptäcka sociala medier.

SENIORTRÄFFAR BJUDER PÅ AKTIVITETER

Under 2021 bytte det som tidigare hette Mötesplats namn till Seniorträff. På Seniorträffarna, som är öppna för den som är 65 år och äldre, går det bland annat att träna sittgympa, gå stavgång eller delta i stationsgympa. Aktiviteterna formas utifrån deltagarnas önskemål. Fysisk träning har flera fördelar även upp i åldrarna, och på seniorträffarna finns många möjligheter att få in rörelse i vardagen på ett glädjefyllt sätt.

ÖKAD KOMPETENS OCH KVALITET

Genom att låta ett 60-tal medarbetare inom äldreomsorgen utbilda sig till undersköterska på arbetstid höjs såväl kompetens som kvalitet i verksamheten. Insatsen, som finansieras av Socialstyrelsen, är en del av det strategiska arbetet med kompetensförsörjning vilket bidrar till verksamhetens utveckling, medarbetarnas yrkesutveckling och gör jobben mer attraktiva.

LSS-BOENDE FÖR ÄLDRE

I december invigdes Järfällas första gruppbostad för äldre personer med funktionsnedsättning. Boendet, som drivs av kommunen, har sex moderna lägenheter och har formats utifrån modellen Individens Behov I Centrum (IBIC) där stor vikt läggs vid de boendes delaktighet och självbestämmande. De boende kan röra sig fritt i sina lägenheter, i de gemensamma utrymmena och på de gemensamma uteplatserna eftersom allt är anpassat efter rullstol eller andra hjälpmedel.

VACCINATIONSKRAV FÖR NYANSTÄLLDA INOM VÅRD OCH OMSORG

Som ett sätt att ytterligare skydda äldre personer från covid-19 beslutade äldrenämnden och socialnämnden i december att alla som anställs inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet från och med den 21 december ska vara vaccinerade mot covid-19. Vaccinationskravet omfattar alla nyrekryteringar till kommunens vård- och omsorgsverksamheter, som till exempel äldreomsorg, hemtjänst och omsorg om personer med funktionsnedsättningar.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Järfälla kommuns verksamhet det gångna året. Fokus är också på den kommunala koncernen som ger en bild av den samlade kommunala verksamheten, oberoende av hur verksamheten är organiserad.

Översikt av verksamhetens utveckling

Årets resultat för koncernen uppgår till 95 mnkr (453 mnkr 2020). Resultatet är således lägre än föregående år. I kommunen uppgår resultatet till 62,4 mnkr, varav ett positivt exploateringsnetto om 498,8 mnkr. Det verk-

samhetsrelaterade resultatet, exklusive exploatering och extraordinära poster, uppgår till 95,6 mnkr motsvarande 2,0 procent av skatteintäkterna. Jämfört med budget om 10,4 mnkr innebär det en positiv avvikelse om 85,2 mnkr.

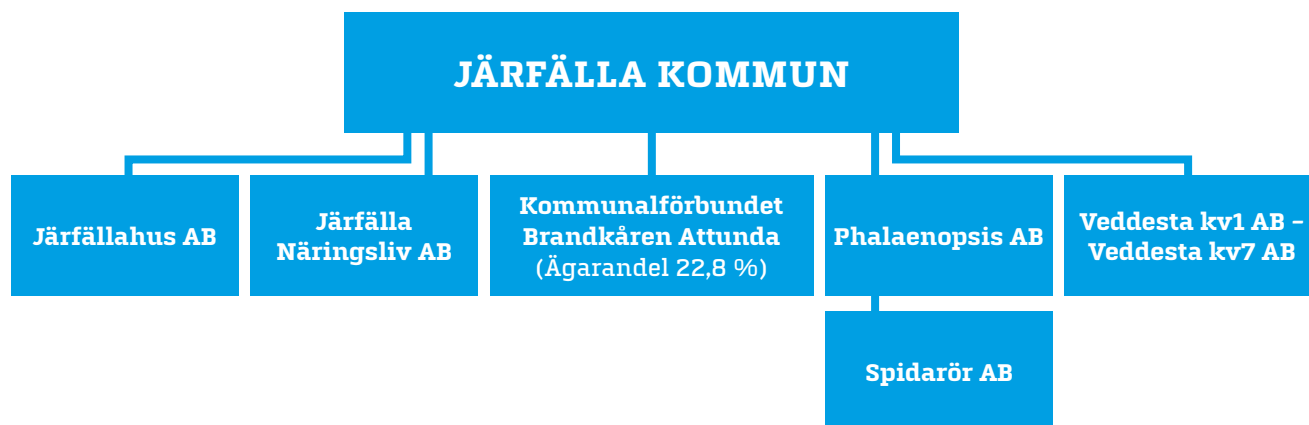
FEM ÅR I SAMMANDRAG

KOMMUNEN	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd	83 170	81 274	79 990	78 480	76 453
Kommunalskatt per hundra kronor	19,15	19,15	19,15	19,15	19,15
Antal färdigställda bostäder	864	879	635	1 137	924
Årets resultat, mnkr	62,4	388	386	160	72
-exkl exploatering	95,6	101	52	12	104
Verksamhetens bruttokostnader, mnkr	5 806	5 557	5 586	5 085	4 799
Investeringar, mnkr (brutto)	1 315	1 233	981	1 151	694
Självfinansieringsgrad investeringar, %	69	56	68	36	42
Soliditet inklusive totala pensionsåtagandet, %	22,2	24,3	22,1	20,3	20,3
Antal årsarbetare	4 093	4 019	4 183	4 180	4 031
Låneskuld, mnkr	4010	3 560	3 130	2 630	2 080
KONCERNEN	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mnkr	95	453	427	224	99
-exkl exploatering, reavinster och extraordinära	102	173	94	76	131
Verksamhetens bruttokostnader, mnkr	6 268	5 965	6 014	5 509	5 238
Investeringar, mnkr (brutto)	1 472	1 511	1 337	1 266	831
Självfinansieringsgrad investeringar, %	70	54	57	43	48
Soliditet inklusive totala pensionsåtagandet, %	27	28	27	26	27
Antal årsarbetare (exklusive Brandkåren Attunda)	4 168	4 091	4 256	4 257	4 104
Låneskuld, mnkr	5 261	4 662	4 104	3 415	2 788

Den kommunala koncernen

Organisationsschema med ägarförhållanden

Kommunkoncernens ekonomi

Kommunens koncernföretag omfattar de större företag och kommunalförbund där kommunen har ett betydande inflytande. Dessa är Järfällahus AB, Järfälla Näringsliv AB och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda. Kommunen äger 100 procent av aktierna i Järfällahus AB och Järfälla Näringsliv AB. Järfällas ägarandel i Kommunalförbundet Brandkåren Attunda uppgår till 22,8 procent.

Utöver dessa aktieinnehav äger kommunen 100 procent av aktierna i Phalaenopsis AB (som i sin tur har dotterbolaget Spidarör AB) och 100 procent av de sju bolagen Veddesta kv1 AB till och med Veddesta kv7 AB. De sju bolagen har införskaffats för en omstrukturering och externförsäljning av fastighetsinnehaven inom Veddesta 2:2 och Veddesta 2:27. Marken har under året överlåtit från Phalaenopsis AB och Spidarör AB till Veddestabolagen. Avsikten är sedan att avyttra Veddestabolagen till externa exploatörer, vilka i sin tur kommer att åläggas att genomföra exploatering inom respektive fastighet.

Kommunens samägda företag utan betydande inflytande omfattar de företag där kommunens ägarandel varierar mellan 0,1 och 15 procent. Dessa är Söderhalls Renhållnings AB (SÖRAB), Stockholmsregionens Försäkrings AB, Barkarby Science AB, Kommentus AB och Kommunalförbundet Norrvatten.

VÄSENTLIGA FÖRÄNDRINGAR

Kommunen har under året införskaffat bolaget Veddesta kv7 AB.

Likvidationen av AB Vårlyjus (ägarandel 4,83 procent) har avslutats under 2021.

RESULTAT OCH KOSTNADSUTVECKLING

Årets resultat för koncernen uppgår till 94,9 mnkr

(453,5 mnkr 2020). Resultatet är således en väsentlig minskning jämfört med föregående år, främst beroende på höga extraordinära kostnader för utbyggnaden av tunnelbanan (532,1 mnkr). Kommunens verksamhetsrelaterade resultat uppgick till 95,6 mnkr att jämföra med 101,1 mnkr under 2020. Kommunens exploateringsverksamhet påverkade resultatet med 498,9 mnkr under 2021, vilket är högre än motsvarande resultat 2020 (277,6 mnkr).

Järfällahus AB koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 74,1 mnkr (108,6 mnkr 2020). Se vidare under rubriken Järfällahus AB. Kommunens andel av Kommunalförbundet Brandkåren Attundas resultat uppgick till 0,3 mnkr under 2021, vilket understiger resultatet föregående år (1,7 mnkr). Resultatet före skatt i Järfälla Näringsliv AB uppgår till -1,2 mnkr, vilket är en försämring jämfört med föregående år (0,2 mnkr).

Verksamhetens intäkter i kommunkoncernen uppgår till 2 157,6 mnkr, vilket är en ökning jämfört med föregående år (1 906,9 mnkr). Ökningen beror främst på högre intäkter från markförsäljningar. Verksamhetens kostnader uppgår till 5 856,6 mnkr (5 596,3 mnkr 2020).

SOLIDITET

Soliditeten mäter hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och är det enskilt viktigaste måttet på den ekonomiska styrkan, betalningsförmågan, på lång sikt.

Per den 31 december 2021 uppgår koncernens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser till 26,6 procent, en minskning från 2020 då soliditeten uppgick till 28,4 procent. Resultatet inklusive extraordinära kostnader är för lågt jämfört med ökningen av balansomslutningen.

BORGENSÅTAGANDEN

Kommunens samlade borgensåtaganden uppgick vid utgången av 2021 till 1 456,3 mnkr, vilket är en ökning med 144 mnkr jämfört med föregående år.

Av totalbeloppet avser 1 213 mnkr borgen för Järfälla-
hus AB, vilket är en ökning med 150 mnkr jämfört med
föregående år. Bolagets totala låneskuld är i sin helhet
upplånad med kommunal borgen. Det bokförda värdet
på Järfällahus byggnader och mark uppgår till 2 573,6
mnkr. Enligt bolagets årsredovisning uppgår marknads-
värdet till 7 109 mnkr inom intervallet +/-10 procent,
vilket innebär att det finns en god täckning för kommu-
nens borgensåtaganden.

Borgensåtagandet gällande Järfälla Nya Badanläggning
avser en ursprunglig låneram på 215 mnkr och hade vid
årsskiftet minskat till 198,3 mnkr.

Åtaganden gällande föreningslivet uppgår till 6,9 mnkr,
vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Säker-
hetsöverlåtelse eller företagshypotek tillämpas.

JÄRFÄLLAHUS AB (JHAB)

Bolaget (inklusive dotterbolaget Fastigheten Ålstavägen
18 AB) redovisar ett ekonomiskt resultat efter skatt på
45,5 mnkr (2020: 85,2 mnkr). Resultat före skatt uppgick
till 74,1 mnkr (2020: 108,6 mnkr). Intäkterna har ökat
med 7,5 mnkr under året, samtidigt som driftskostnader-
na har ökat med 49,8 mnkr. De kostnader som ökar är
främst taxebundna kostnader, kostnader för vattenska-
dor samt höjda försäkringspremier. Underhållskostna-
derna har minskat med 11,7 mnkr.

Låneskulden uppgår till 1 213 mnkr, och har ökat med
150 mnkr under året. Nyupplåningen avser allmän reno-
ivering (stambyten).

Enligt ägardirektiven ska JHAB redovisa en direktav-
kastning på 2,0 procent under 2021. Med årets resultat
uppgår den faktiska direktavkastningen till 2,60 procent
(2020: 3,07 procent). Bolagets ordinarie aktieutdelning
till kommunen uppgick till 2,1 mnkr 2020, vilket är en
marginell minskning från 2020 då utdelningen uppgick

till 2,3 mnkr. Utöver det har bolaget lämnat en värde-
överföring till kommunen på 10,0 mnkr avseende sociala
och trygghetsskapande insatser.

Årets investeringar i materiella och immateriella
tillgångar uppgår till 116,7 mnkr (2020: 279,4 mnkr).
Soliditeten uppgår till 48,5 procent, vilket är en minsk-
ning jämfört med 2020, då soliditeten uppgick till 49,9
procent. JHAB:s resultat- och balansräkningar med
sammanfattning av 2021 redovisas i ett särskilt avsnitt i
årsredovisningen.

JÄRFÄLLA NÄRINGSLIV AB

Bolaget är ett av Järfälla kommun helägt bolag med upp-
drag att bedriva kommunens näringslivsarbete. Resultat-
tet före skatt 2021 uppgår till -1,2 mnkr (2020: 0,2 mnkr).

KOMMUNALFÖRBUNDET BRANDKÅREN ATTUNDA

Brandkåren Attunda redovisar ett resultat på 1,2 mnkr
2021 (2020: 7,4 mnkr). Balanskravet har uppnåtts för
2021.

Investeringarna uppgick till 50,4 mnkr (2020: 35,6
mnkr). Soliditeten uppgår till 13,4 procent (2020: 13,5
procent). Investeringarna avser främst färdigställandet
av den nya brandstationen i Märsta (Sigtuna kommun),
en investering som totalt är budgeterad till 106 mnkr.

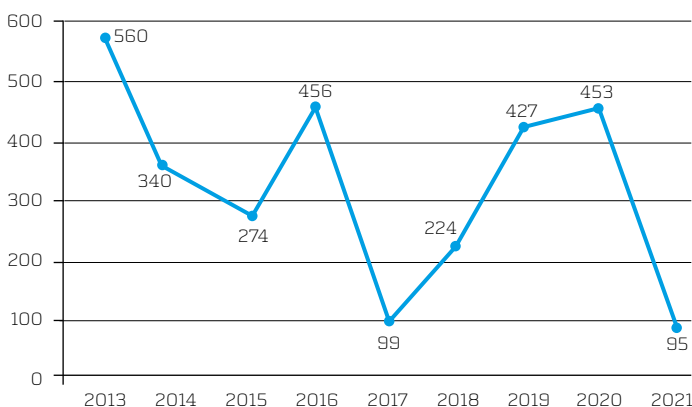
Järfälla kommuns ägarandel på 22,8 procent innebar en
kostnad för kommunen på 44,0 mnkr 2021 (2020: 43,4
mnkr).

VÄLFÄRDSTJÄNSTER I EXTERN REGI

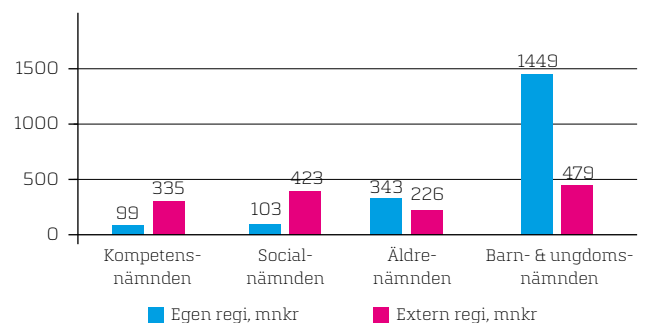
I Järfälla kommun drivs en stor del av välfärdstjänsterna i
extern regi. År 2021 utfördes 42,3 procent av välfärdstjän-
sterna, motsvarande 1 463 mnkr, i extern regi. Med välfärdst-
jänster menas verksamhet som erbjuds kommuninvå-
nare där andel köpt verksamhet i extern regi relateras till
sammanlagt köp och intern drift.

Kommunens verksamheter har olika stor andel i extern
respektive egen regi. Diagrammet nedan visar fördelning-
en mellan extern respektive egen regi inom varje nämnd.

Resultat kommunkoncernen, mnkr

Fördelning av verksamhet i egen och extern regi, mnkr

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomin

Efter pandemiåret 2020 som gav en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning, såväl i Sverige som i omvärlden, har ekonomin vänt uppåt och BNP förväntas öka med runt 4,9 procent 2021, jämfört med -3,2 procent 2020. Pandemin har fortsatt under året och påverkat bland annat arbetslösheten som fortsatt är hög, runt 8,8 procent. Trots en ökning av antalet arbetade timmar finns det strukturella faktorer som motsäger en snabb nedgång av arbetslösheten. Utvecklingen av långtidsarbetslösheten är något som också oroar.

Efter BNP-ökningen 2021, från en kraftig sänkning 2020, förväntas tillväxten att minska successivt de kommande åren; till 3,6 procent 2022 för att hamna mellan 1,4-1,8 procent åren därefter.

Arbetslösheten förväntas sjunka till 7,8 procent 2022 och sedan hamna på runt 7,5 procent åren därefter. (Ur Ekonomirapporten oktober 2021 och Budgetförutsättningar för åren 2022-2025 i februari 2022 från SKR.)

Kommunernas ekonomi

En god skatteunderlagsutveckling och en dämpning av de ökade demografiska välfärdsbehoven gör att de närmaste åren ser förhållandevis bra ut för kommunerna. De senaste årens låga kostnadsutveckling i sektorn antas dock vända och ta fart de kommande åren. Med de nya förutsättningarna kommer kommunernas resultat att överstiga 2 procent av skatter och generella bidrag under åren 2021 till 2024. År 2025 bedöms att åtgärder eller resurstillskott till sektorn behövs motsvarande 8 miljarder för att nå den resultatnivån.

Kommunernas goda resultat 2020, på drygt 35 miljarder kronor, förklaras i korthet av stora höjningar av generella statsbidrag, en måttlig kostnadsutveckling, att merkostnader för pandemihantering och sjuklöner ersattes av staten samt att utvecklingen av skatteunderlaget blev betydligt bättre än befarat. Rensat från finansiella poster och rea- och exploateringsnettot var resultatet nästan 20 miljarder kronor. Resultaten för år 2021 är inte publicerade ännu men en prognos gör gällande att det kommer att vara överskott även detta år bland annat för att skatteunderlagsutvecklingen blivit bättre än prognosti-

cerat, statliga tillskott samt i viss mån lägre kostnadsökningar än normalt inom flera verksamheter.

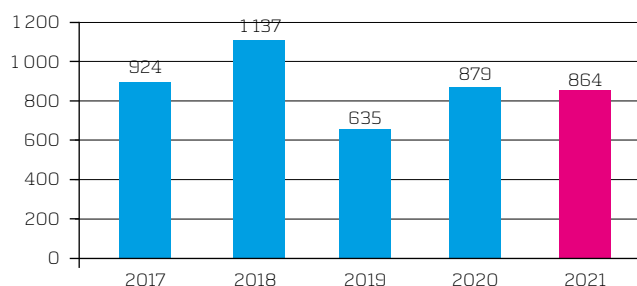
Det faktiska skatteunderlaget (inklusive regelförändringar) ökade starkt 2021 med cirka 5 procent och förväntas öka med 4,2 procent 2022. Den viktigaste förklaringen till den starka utvecklingen är att lönesumman ökar kraftigt. Dels är det en återhämtning från ett svagt 2020 och dels vissa tillfälliga effekter. Inkluderar man prisutvecklingen för sektorn beräknas den reala skatteunderlagsförändringen till 2,3 procent under 2021 och för 2022 till 2,8 procent. Åren därefter beräknas en real skatteunderlagsförändring med 0,3 - 1,4 procent. (Ur Ekonomirapporten oktober 2021 och Budgetförutsättningar för åren 2022-2025 i februari 2022 samt MacroNytt februari 2022 från SKR.)

Järfällas förutsättningar

NYA BOSTÄDER

Bostadsbyggandet i Järfälla fortsätter. Totalt i hela kommunen färdigställdes 864 bostäder under 2021. Den större delen avser Barkarbystaden och tunnelbanans influensområde där antalet uppgick till 834 bostäder. Antalet färdigställda bostäder återgår därmed till 2016 och 2017 års nivåer från 2019 års lägre nivå. Den lägre nivån 2019 beror på avmattningen inom bostadsbyggandet samt andra förseningar.

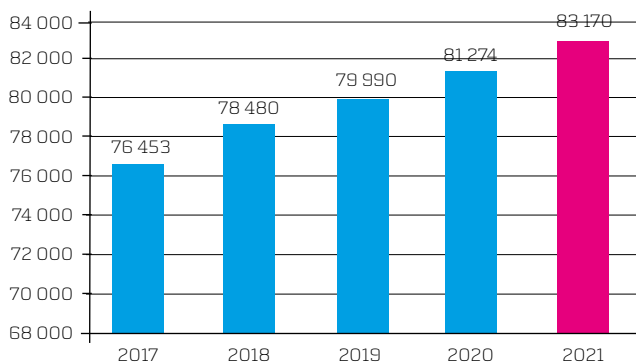
Antal färdigställda bostäder

BEFOLKNINGEN HAR ÖKAT

I takt med att bostäder byggs ökar även befolkningen. Den 31 december 2021 hade Järfälla 83 170 invånare, vilket är en ökning med 1 186 invånare (2,3 procent) jämfört med 2020. Enligt befolkningsprognosen kommer antalet invånare i Järfälla att vara cirka 120 800 år

Antal invånare i Järfälla

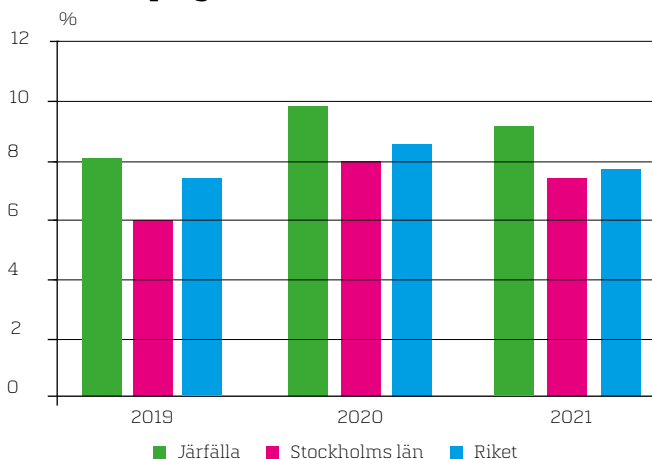

2035. Det som gör att folkmängden i Järfälla ökar jämfört med året innan är framför allt inflyttningen. 8 714 flyttade till kommunen och 7 452 flyttade från kommunen vilket innebär ett flyttningsöverskott på 1 262 personer. Födelseöverskottet var 492 personer (avser 994 födda och 502 avlidna).

ARBETSLÖSHETEN HAR MINSKAT

Andelen öppet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd i Järfälla uppgick i december 2021 till 9,0 procent av arbetskraften i åldern 16-64 år. Det var en minskning med 0,7 procentenheter sedan december 2020. Motsvarande tal för Stockholms län är 7,5 procent, en minskning med 0,7 procentenheter sedan december 2020. För riket som helhet ligger talet på 7,9 procent, en minskning med 0,9 procentenheter sedan december 2020.

Andel öppet arbetslösa och arbetssökande i program med aktivitetsstöd

Bedömningen är att pandemins följdverkningar 2021 påverkar minskningen men arbetslösheten ligger fortfarande på en högre nivå än före pandemin.

I Järfälla är andelen utrikes födda betydligt högre än i Stockholms län. Då utrikes födda generellt sett har svårare att komma in på arbetsmarknaden är detta sannolikt en bidragande orsak till Järfällas relativt höga arbetslöshet. Större insatser har också pågått under året. Arbetsmarknadsenheten inom kommunen intensifierade arbetet med att utöka antalet arbeten med stöd för att få arbetslösa in på arbetsmarknaden. En fortsatt ökning ses även inom vuxenutbildningen när fler och fler vill studera sig ur arbetslösheten.

ARBETE OCH NÄRINGS LIV

Antalet arbetstillfällen i Järfälla minskade med 579 stycken till 27 342 under 2020 (2021 års siffror publiceras hösten 2022). Det är första gången sedan finansskrisen 2009 som antalet arbetstillfällen minskar. Minskningen beror av allt att döma på pandemin. Tolkningen är att även om antalet konkurser i Järfälla inte blivit fler till följd av pandemin så har företagens organisationer slimmats för att kunna överleva minskad omsättning. Antalet konkurser ligger på stabila nivåer; 50 stycken under 2020 och 42 stycken under 2021. Antalet förvärvsarbetande personer i Järfälla har dock ökat mellan 2019 och 2020, från 39 004 stycken till 39 402 stycken (2021 års siffror publiceras hösten 2022). Det gör att differensen mellan antalet arbetstillfällen och antalet förvärvsarbetande i Järfälla är fortsatt negativ och i ökande. Under 2020 har 12 060 personer bosatta i Järfälla sin arbetsplats utanför Järfälla.

Under 2021 flyttade 412 företag sin verksamhet till Järfälla, vilket är det största antalet sedan mätningarna började (320 företag år 2020 och 338 företag år 2019). Merparten av dessa företag har få anställda. Dessutom startades 283 nya företag i Järfälla, vilket även det är en hög siffra. Vanligtvis ligger antalet nystartade företag mellan 100 och 200 per år. Även under 2020 startades många nya företag i Järfälla. Antalet nystartade företag korrelerar mot minskningen i antalet arbetstillfällen, vilket skulle kunna betyda att personer som förlorat sitt arbete på ett företag på grund av pandemin tar saken i egna händer och startar eget. Totalt uppgår antalet nyinflyttade och nystartade företag i Järfälla under 2021 till 695. Räknar man bort företag som försatts i konkurs eller som flyttat ut ur kommunen så är nettoökningen 238 företag under 2021. Det totala antalet företag i Järfälla uppgår nu till 6 900.

Händelser av väsentlig betydelse

CORONA

Efter Coronapandemins utbrott 2020 och dess följdverkningar, som innebar stora påfrestningar på den kommunala organisationen, har 2021 fortsatt med nya utmaningar med nedstängningar i verksamheter, distansundervisning och distansarbete inom vissa verksamheter. Rekommendationer och regler har ändrats under året med anledning av förändringar i smittspridningen. Det har inneburit att flera verksamheter varit tvungna att snabbt ändra arbetssätt, öppettider och liknande.

Det är främst inom verksamhetsområdet vård och omsorg som påfrestningarna har varit störst men även inom andra verksamheter som kultur och fritid, gymnasiet, barnomsorg och skola har förutsättningarna att bedriva tillfredsställande verksamhet förändrats. Folkhälsomyndighetens rekommendationer att arbeta hemma om så är möjligt, undvika kollektivtrafik och att undvika folksamlingar har inneburit att en stor del av medarbetarna som har haft möjlighet har arbetat hemma, vilket i sin tur medfört en snabb utveckling av användandet av digitala möten. Även den politiska processen och nämnsammanträden har skett via digitala möten.

När det gäller de ekonomiska konsekvenserna, som exempelvis skatteintäkter, följer kommunen SKR:s skatteprognoser. Bedömningen kan förändras och riksdagsbeslut kan ha stor påverkan på kommunens ekonomiska förutsättningar framöver. Framtida konsekvenser av covid-19 för de kommunala verksamheterna är i dagsläget svåra att bedöma, beroende på pandemins fortsatta utveckling samt vaccineringsmöjligheter. En anpassning till ett mer normalt läge sker, men med beredskap för ökad smittspridning på nytt.

Som samhällsaktör har kommunen haft en viktig roll i arbetet med att motverka ryktesspridning och spekulationer. Det har handlat om att endast dela bekräftad information och att informera om att vara källkritisk. På kommunens webbplats uppdateras informationen löpande vid behov.

Krisledning

En särskild krisledning har varit aktiverad under 2021, bestående av en styrgrupp med högsta tjänstemannaledning. Dessutom har krisledningsgrupperna i kommunens olika förvaltningar fortsatt arbetet under 2021. Händelseutvecklingen har följts aktivt och samverkan sker med andra aktörer i regionen genom bland annat Samverkan Stockholmsregionen, SSR, där cirka 40 aktörer ingår, inklusive Järfälla kommun och Region Stockholm. Krisledningsgrupperna har fortsatt sitt arbete under början av 2022.

En revisionsgranskning av kommunens hantering av covid-19 har skett. Den övergripande bedömningen utifrån granskningen är att kommunstyrelsen och äldrenämnden i huvudsak har hanterat krisen på ett ändamålsenligt sätt utifrån sitt ansvar. Även en utvärdering av kommunens krisledningsarbete med anledning av covid-19 har gjorts. Syftet med utvärderingen är att utifrån det pågående krisledningsarbetet kunna dra lärdomar, ta vara på erfarenheter och identifiera förbättringsområden inför att pandemin bedöms kunna återkomma i nya vågor och/eller inför andra, framtida kriser. Kommunen kommer att arbeta med att ytterligare förbättra arbetet inför framtida kriser. Organisationen kring civilt försvar och säkerhetsskydd har förstärkts med en medarbetare från och med juni 2021, vilket kommer att ge ytterligare kraft i arbetet.

Den politiska processen

Pandemin har inneburit stora påfrestningar på den politiska processen vilket ställt krav på snabb utveckling av digitala lösningar. Samtliga nämnsammanträden genomfördes under pandemin och fram till sommaren 2021 helt digitalt med endast presidium och sekreterare på plats fysiskt i sammanträdesrummen. Med anledning av att flera restriktioner togs bort i september 2021 återgick kommunen till fysiska sammanträden, men med möjlighet att bevilja deltagande på distans för enskilda ledamöter om det bedömdes finnas särskilda skäl. Den nya teknik som installerades i mötesrummen i kommunhuset 2020 har i kombination med nya rutiner och processer möjliggjort nya arbetssätt som både politik och förvaltning bedöms ha nytta av även efter pandemin.

Vaccination

Vaccinationsgraden mot covid-19 har varit lägre bland nyanlända och invånare i kommunens områden med socioekonomiska utmaningar. Som ett led i att försöka höja vaccinationsgraden har flera åtgärder vidtagits. Information om vaccination på olika språk har löpande spridits till kommunala verksamheter som träffar nyanlända och som verkar i områden med socioekonomiska utmaningar. I juni 2021 hölls även en utbildning för civilsamhällesorganisationer där biträdande smittskyddsläkare från Region Stockholm och representanter från Transkulturellt centrum pratade om hur civilsamhällesaktörer kan informera och prata om vaccination med sina medlemmar. Sedan juli har även hälsoinformatörer från Transkulturellt Centrum (Region Stockholm) arbetat i Jakobsberg, Sångvägen, Termovägen och Söderhöjden. Hälsoinformatörerna har arbetat uppsökande och delat ut information på olika språk. För att öka vaccinationsgraden i de områden där den varit låg har kommunen stöttat Region Stockholm genom att vaccinationsbussen varit på plats. Kommunen har också framfört starka önskemål under 2021 till regionen om att få en fast förankrad vaccinationsmottagning till Järfälla.

Äldrenämnden

Inom äldrenämndens verksamhetsområde har pandemin fortsatt påverka såväl brukarens som medarbetarens vardag. Anpassning och förberedande av återgång till normal verksamhet har präglat hela 2021. Kommunen har följt myndigheternas rekommendationer och krav för såväl medarbetare som besökare. Medarbetarna har arbetat utifrån så kallad source-control vilket innebär att man i syfte att förhindra eventuell smitta arbetar i både munskydd och visir. Från mitten av juli lättade restriktionerna och endast munskydd behöver användas. Vid misstänkt och konstaterad smitta ska medarbetarna arbeta i både munskydd och visir. För närstående tillämpas så kallade säkra besök, också det utifrån myndigheternas rekommendation. Detta innebär bland annat att besökare ska föranmäla sitt besök, komma maximalt två personer åt gången, att man träffas ute eller i den boendes egen lägenhet samt har munskydd under hela besöket.

Som ett led i att minska smittspridningen har en avdelning varit avsatt som en särskild covid-avdelning på Kastanjens korttidsboende. Efterfrågan på platser har följt smittutvecklingen i övriga samhället och sjunkit när smittspridning minskat. I juni 2021 stängdes därför avdelningen och återgick till att som innan vara korttids/växelvårdsavdelning. Under slutet av året hade två äldreboenden smittspridning, dock blev brukarna inte allvarligt sjuka. Därutöver har ett par isolerade fall av smitta förekommit bland brukarna under året, smittspårning har genomförts enligt myndigheternas rekommendation och krav. Medarbetarna har arbetat metodiskt med de olika skyddsåtgärderna enligt rutin.

Socialnämnden

Även inom socialnämndens verksamhetsområde funktionshinder har arbetet fortsatt med att följa myndigheternas rekommendationer, smittförebyggande åtgärder inklusive följsamhet av basal hygien. Intresset för tredje dosen av covid-19 vaccination har varit högt bland brukare och medarbetare. Under året har ett par isolerade fall av smitta förekommit bland brukarna. Kontinuerlig provtagning och smittspårning genomförs vid behov. Anpassning och förberedande av återgång till normal verksamhet har fortsatt präglat hela 2021.

Hemtjänsten i egen regi har haft en "coronagrupp" som enbart gått hem till smittade brukare och där personalen utgått från en egen lokal. Coronagruppen kan starta upp direkt om det finns brukare med konstaterad smitta. Under pandemin har kommunens restauranger varit stängda. Efter genomförda riskbedömningar avseende smittspridning beslutades i juni att börja öppna upp igen. Daglig verksamhet LSS och daglig sysselsättning SoL har haft verksamhet öppen men i anpassad form.

Volymerna inom Järfälla dagliga verksamhet har minskat under pandemin. Flertalet av brukarna vaccinerades under våren och under hösten kunde flera brukare komma tillbaka till sin dagliga verksamhet men volymerna är fortfarande lägre än innan pandemin.

Flera personer har tackat nej till beviljade insatser inom socialpsykiatrin under pandemin. Ett motivationsarbete pågår för att förmå brukarna att återgå till sysselsättning och att återuppta kontakten med boendestödet.

Under året har medarbetare på myndighet funktionsnedsättning i hög utsträckning fortsatt att arbeta hemifrån enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Kontakten med brukarna och deras anhöriga har under året skett främst via telefon och digitala forum. I samband med besök följer handläggarna riktlinjer för basal hygien och använder skyddsutrustning när det är befogat. En ny digital tjänst har införts under året, Inera, som stödjer både regioner och kommuner. Förvaltningen har nu möjlighet att ha digitala möten med brukare på ett säkert sätt, exempelvis vid vårdplanering. Tjänsten används även inom individ- och familjeomsorg så att möten med personer i behov av förvaltningens stöd kan hållas på ett tillfredsställande vis med utgångspunkt från sekretesskrav.

Inom individ- och familjeomsorg har en endagsutbildning för nya sommarvikarier gällande basala hygienrutiner, omvårdnad och grundläggande förflyttningsteknik genomförts. Redan under våren märkte förvaltningen att det är svårare än vanligt att få tag på sjuksköterskor via bemanningsföretag. För att möjliggöra en god patientsäkerhet inom funktionshinderområdet valde förvaltningen att ha en extra sjuksköterska under sommarperioden som kunde täcka upp där behov fanns.

De digitala mötena med klienter har gett positiva effekter då ungdomar i högre utsträckning deltagit i möten som rört dem. Det har också funnits negativa effekter då det blivit tydligt att den allians som behövs mellan behandlare och den enskilde, för att en förändring ska komma till stånd, inte har hållit i samma utsträckning som när man träffats fysiskt, med konsekvensen att fler insatser avbrutits. Många medarbetare har uppskattat att arbeta mer på distans än under normala förhållanden. Det är dock en utmaning att balansera distansarbete och samtidigt säkerställa kvaliteten i uppdraget då det personliga mötet oftast är en viktig del i arbetet.

Delar av organisationen för hantering av skyddsutrustning finns fortfarande kvar och förvaltningen har god tillgång av skyddsmaterial.

Vaccinationskrav vid nyrekrytering

Äldrenämnden och socialnämnden fattade i december beslut om vaccinationskrav vid nyrekrytering av personal inom vård och omsorg med omsorgsnära arbetsuppgifter.

Barn- och ungdomsnämnden

Verksamheterna inom barn och ungdomsnämnden har även detta år präglats av pandemin. Frånvaron av elever har inneburit hög arbetsbelastning för att ge undervisning till alla barn och elever bland annat genom distansundervisning till dessa elever. Sjukfrånvaron har också varit påtaglig bland personalen. Från och med

höstterminen har det varit undervisning på plats för alla elever i grundskolan. Endast i undantagsfall kan det bli aktuellt med olika stängningar och distansundervisning. Samverkan sker då med Smittskydd Stockholm. Järfällas förskolor och skolor fortsätter att jobba med anpassningar för att på olika sätt minska trängsel och smittspridning. Ett område som förvaltningen behöver fokusera på framåt är vad pandemin inneburit för barn och elevers psykiska hälsa och måluppfyllelse. Tillsammans med rektorer kommer man noggrant att analysera betyg och måluppfyllelse för att vidta rätt åtgärder.

Kompetensnämnden

Kompetensnämndens verksamheter påverkades i stor mån av pandemin och dess följdverkningar under år 2021. Skolverksamheternas största utmaningar har under perioder varit att genomföra klassrumsundervisning som planerat på grund av smittskyddsskäl och sjukfrånvaro. Under våren genomfördes stora delar av undervisningen digitalt enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer, även gruppstorleken på KomTek:s fritidsaktiviteter halverades under våren och sommaren som en konsekvens av dessa.

Flera enheter har under hösten haft en ökad frånvaro, p.g.a. sjukdom och karantänsregler, vilket periodvis har varit en utmaning. Även på arbetsmarknaden har pandemin fått omfattande följdverkningar under stora delar av året. Detta har fått en direkt inverkan på kommunens arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning, där efterfrågan har varit stor.

Kultur- demokrati- och fritidsnämnden nämnden

Coronapandemin har under 2021 påverkat kultur- demokrati- och fritidsnämndens verksamheter på motsvarande sätt som den gjorde 2020. Begränsningar i utbud, åtaganden och öppethållanden samt inställda och framskjutna publika program har under hela året tvingat fram snabb omställning av planerade verksamheter. Trots restriktionerna har ändå många aktiviteter kunnat genomföras digitalt, inomhus med behörigt avstånd eller utomhus.

Föreningarnas bokning av lokaler har påverkats av de restriktioner som varit gällande. Under året har gradvisa lättnader skett gällande träning och tävling. Under sommaren togs särskilda råd kopplat till träning, tävling eller match bort. Endast allmänna råd avseende covid-19 fanns då kvar. Från den 29 september infördes lättnader i pandemilagen om maxantal vid publika tillställningar. I slutet av året infördes vissa restriktioner återigen, eftersom antalet smittade steg drastiskt. Föreningar får aktivitetsstöd för träningar och matcher men eftersom det under året varit färre matcher än normalt har också utbetalningar av aktivitetsstöd till föreningarna varit lägre. Under perioden har även hyresintäkterna varit lägre än förväntat.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens avdelningar har upprätthållt verksamheten som vanligt, men med anpassningar. I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendatio-

ner har medarbetare uppmanats att jobba hemifrån i den utsträckning det är möjligt. För de verksamheter som kräver en viss personalnärvaro har flera avdelningar infört scheman där personal arbetar på plats växelvis. Detta för att säkerställa att samhällsviktiga verksamheter kan fortgå samtidigt som risken för smittspridning minimeras.

Miljö- och bygglovsnämnden

Trots den pågående pandemin har miljö- och bygglovsnämndens avdelningar i stort kunnat bedriva sin verksamhet som vanligt, men med anpassningar. Medarbetarna har uppmanats att jobba hemifrån i den utsträckning det är möjligt samt minimerat platsbesök och fysiska möten. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har uppdraget att kontrollera trängseln på serveringsställen. Under sommaren har avdelningen förstärkt sina personella resurser för att kunna utföra ytterligare trängselkontroll på kommunens serveringsställen.

EXPLOATERINGAR

Exploateringsprojekten innehåller både drift- och investeringsredovisning. Driftredovisningen utgörs av intäkter och kostnader och påverkar årets resultat. Investeringsredovisningen innehåller inkomster och utgifter och ingår som en del av investeringsbudgeten.

Exploateringsnettot för 2021 är -269,7 mnkr. Det är -283,5 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen beror till största del på förändrade tidplaner inom flera projekt.

Sedan budgeten för 2021 antogs har flera projekt utarbetat mer detaljerade tidplaner.

Av de resultatpåverkande intäkterna utgörs merparten av markförsäljningar. Totalt uppgår markintäkterna till 562,7 mnkr. 80 procent av markintäkterna finns inom Barkarbystaden och 20 procent inom övriga Järfälla. Markintäkterna är lägre än budgeterat inom bland annat Stäkets företagspark, Veddesta 2 samt Veddesta 3. Reviderade tidplaner och utbyggnadsordning är främsta orsaken till de lägre intäkterna.

Kostnaderna uppgår till 96,1 mnkr vilket är 42,1 mnkr lägre än budgeterat. En stor del av budgeterade kostnaderna är kopplade till markförsäljningar. När markförsäljningen skjuts framåt i tid skjuts även kostnaderna framåt.

Investeringsinkomsterna består främst av avgifter för VA-anslutningar. Under året har inkomsterna varit lägre än budgeterat.

Utgifterna uppgår till -789,6 mnkr vilket är 253,4 mnkr lägre än budgeterat. Av de totala utgifterna är 92 procent hänförliga till Barkarbystaden och 8 procent till övriga Järfälla. Inom Barkarbystaden befinner sig flera projekt i genomförandeskedet, jämfört med när budgeten antogs, vilket gör att skedesplaner för bland annat Barkarbystaden III, Barkarbystaden IV och HD1 har uppdaterats.

TUNNELBANA TILL BARKARBY

I Stockholmsöverenskommelsen från 2013 regleras att de berörda parterna gemensamt finansierar utbyggnaden av tunnelbanan. För Järfälla medför det medfinansiering på 800 mnkr. Våren 2016 genomfördes i samverkan mellan parterna ett åtgärds- och optimeringsarbete för att enas om en effektiv anläggning inom ramen för Stockholmsöverenskommelsen. Det resulterade i en ny betalningsplan i 2016 års prisnivå med en fördyring av projektet för kommunen med 86 mnkr.

I maj 2017 slöts ett avtal mellan Järfälla kommun och Stockholms läns landsting. Avtalet är ett tilläggsavtal till genomförandeavtalet för tunnelbana till Barkarby och gäller finansiering av en extra tunnelbaneuppgång och biljetthall vid Barkarby station (Veddesta). Som en konsekvens av tilläggsavtalet redovisades en extraordinär kostnad om 91 mnkr i bokslutet 2017.

Nya genomlysningar har gjorts under 2019 och 2020 av hela utbyggnaden av tunnelbanan i Stockholm, vilka visar på väsentliga fördyringar. Som ett första steg till ett omförhandlat avtal har en överenskommelse träffats hösten 2020 om att betalplanen justeras upp till kvarstående kostnadstak. Justeringen innebär för Järfällas del att en kostnad om 8,5 mnkr redovisas för 2020.

Förhandlingar mellan parterna fortsatte under 2021 och i april 2021 träffades ett reviderat avtal. Avtalet innebär en fördyring för Järfälla kommun med 489 mnkr samt kostnad för KPI-uppräknning från 2016. Totalt uppgår kostnaden till 532 mnkr, vilket redovisas som extraordinär kostnad i bokslutet för 2021.

INVESTERINGAR

Av årets investeringsbudget netto på 2 241,8 mnkr, inklusive ombudgeteringar, har 1 314,6 mnkr förbrukats, vilket är en budgetavvikelse på 927,1 mnkr och en genomförandegrad på cirka 59 procent. En förklaring till genomförandegraden är tidsförskjutningar av upphandlingar, som är försenade, överklagade eller saknar anbud. I vissa fall har lösningen varit att i större utsträckning

samordna upphandling av investeringsprojekt. Andra betydande orsaker är prioritering av exploateringsprojekt och samordning mellan investeringsprojekten. För fleråriga investeringsprojekt kan fördelning av medlen variera mellan budget och utfall per år av olika orsaker, men totalt sett ändå hålla sin budget.

Exploateringsens del av infrastruktur är med utfallet 529,1 mnkr huvudparten av infrastrukturinvesteringarna i kommunen.

Exploateringsprojektet Barkarbystaden har arbetat med att förbättra fördelningen mellan infrastruktur och affärsverksamhet (VA och Avfall) i projekten vilket gör att utfallet skiljer sig från budget. Skillnaden blir extra tydlig inom affärsverksamheten med utfall på 239,5 mnkr och budgeterade 4,8 mnkr. Under året har de största investeringarna i infrastruktur som inte är relaterat till exploatering varit; cykelvägar 24,6 mnkr, gator och vägar reinvestering 42,3 mnkr, gatubelysning 10,3 mnkr och parker 22,1 mnkr.

Investeringarna inom den pedagogiska verksamheten med utfallet 262,0 mnkr (budget 538,0) är till största del kopplat till fastighetsinvesteringar. Ett exempel på detta är Ålstaskolan med utfallet för året om 121 mnkr (budget 144,5) i Barkarbystaden.

Även inom verksamheten vård och omsorg med utfallet 41,8 mnkr (budget 160,9) är huvuddelen fastighetsinvesteringar. Under året har ett LSS-boende byggts på Vallvägen för 27,5 mnkr vilket är 2,5 mnkr under projektets totala beviljade belopp. Fastighetsinvesteringar om 341,5 mnkr (budget 743,5) har totalt genomförts i kommunen under 2021.

Inom verksamheten kultur och fritid med totalt utfall 46,6 mnkr (budget 90,7) har det i Ängsjö byggts en ny motionscentral. Årets utgift för projektet uppgår till 8,6 mnkr och totalt kostnad blev 54,8 mnkr vilket är 1,8 mnkr över projekts totala beviljade belopp.

EXPLOATERINGSREDOVISNING MNKR	UTFALL 2020	BUDGET 2021	UTFALL 2021	BUDGETAVVIKELSE
Resultatpåverkande				
Intäkter, markförsäljning	357,9	1 155,3	595,0	-560,4
Kostnader, detaljplan, utredningar	-80,3	-138,2	-96,1	42,1
Nettointäkter, till årets resultat	277,6	1 017,1	498,9	-518,3
Investeringar				
Inkomster, avgifter	48,1	39,6	21,0	-18,6
Utgifter gator, park, VA mm	-748,4	-1 043,0	-789,6	253,4
Nettoutgifter, investering	-700,3	-1 003,4	-768,6	234,8
Summa exploateringsnetto	-422,7	13,7	-269,7	-283,5

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens målstyrning utgår från kommunfullmäktiges beslut om politiska mål och uppdrag. Kommunfullmäktiges mål bryts ned till nämnd. Målen avser hela mandatperioden och innebär att resultaten följs upp löpande för att möjliggöra åtgärder och förbättringar. Bedömning av resultat och måluppfyllelse sker vid mandatperiodens slut.

Kommunens styrmodell säkerställer att verksamhetens uppdrag genomförs och utvecklas. Det sker dels genom målstyrning av den politiska plattformens inriktning och dels genom att verksamhetens grunduppdrag kvalitets-säkras och utvecklas.

Målstyrningsmodellen utgår från kommunfullmäktiges mål och uppdrag. Kommunfullmäktiges mål bryts ned till nämnd och därefter till verksamhetens mål. Fullmäktiges givna uppdrag är ett komplement till nämndernas mål. Respektive nämnd kan även ge uppdrag till berörd förvaltning som ett komplement till nämndens mål. De politiskt fastställda målen och de finansiella målen, som ska säkra en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling, följs upp kontinuerligt. Målen avser hela mandatperioden och följs upp löpande för att visa resultatförändringar och indikationer på om ytterligare åtgärder behöver göras för att nå önskad måluppfyllelse. Modellen innebär färre mål och indikatorer och ökad styrning mot kommunfullmäktiges givna uppdrag.

När det gäller verksamhetens grunduppdrag kvalitets-säkras och utvecklas den genom användning av kvalitetsfaktorer/-indikatorer och nyckeltal, samt handlingsplaner.

Principer för kommunens planering och uppföljning utgår från "förbättringshjulet", det vill säga planera, genomföra, följa upp och förbättra.

God ekonomisk hushållning har en vidare innebörd än att bara ekonomin är i balans. Kommunens verksamhet ska dessutom vara ändamålsenlig och effektiv. Syftet med ständiga förbättringar är att identifiera och eliminera sådant som inte är värdeskapande, minska slöseri och ständigt bli bättre. Det innebär att arbeta kontinuerligt och systematiskt.

Budgeten är kommunens viktigaste styrdokument och innehåller kommunfullmäktiges mål, uppdrag och ekonomiska ramar. Den riktar sig till hela kommunkoncernen med dess bolag, styrelser och nämnder. Den utgör även vägledning till kommunens externa samarbetspartners och leverantörer i deras planering och åtagande under planeringsperioden. Budgeten har sin grund i kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Budget- och uppföljningsprocessen för Järfälla bygger på ledorden om en långsiktig och hållbar ekonomisk planering i en expansion med stora förändringar. Budgetprocessen innebär en årsbudget med plan för ytterligare två år. Kommunfullmäktige fattar beslut om Mål och budget. Efter kommunfullmäktige fastställer nämnderna sina verksamhetsplaner med detaljbudgetar under hösten.

Uppföljning av mål, uppdrag och ekonomi redovisas till kommunfullmäktige per april och augusti månad samt i årsredovisning. Månadsrapporter med ekonomisk uppföljning rapporteras även efter månaderna februari, mars, september och oktober till kommunstyrelsen.

För att följa Järfällas utveckling i kommunsektorn redovisas jämförelser som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) följer upp inom olika områden som bedöms vara intressanta ur ett medborgarperspektiv, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Det ger en möjlighet att jämföra kommunens kvalitet och effektivitet med andra kommuner, och ger bra förutsättningar för lärande och utveckling. Under respektive inriktningsmål presenteras ett urval intressanta resultatmått som beskriver kommunens kvalitet, tillgänglighet och effektivitet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning

Kommunerna ska enligt lag ha god ekonomisk hushållning vilket innebär både ändamålsenliga verksamheter med hög kvalitet och ett positivt ekonomiskt resultat över en längre period. Kommunfullmäktiges portalmål, tre inriktningsmål samt nämndmål vägleder organisationen för att uppnå kvalitet och effektivitet i verksamheterna.

Kommunfullmäktiges mål

Portalmål och tre inriktningsmål

Järfälla ska vara en trygg och attraktiv inflyttningskommun som kännetecknas av ekonomisk tillväxt, god välfärd och hållbar utveckling.

TRYGGARE JÄRFÄLLA

Ett tryggt Järfälla är ett attraktivt Järfälla. Alla människor ska kunna känna sig trygga när de rör sig i Järfälla, oavsett plats och tid på dygnet.

GOD VÄLFÄRD

Järfällaborna ska få ut bästa möjliga välfärdstjänster för sina skattepengar. Kommunalt finansierade verksamheter ska bedrivas effektivt, med ständigt förbättrade resultat och hög brukarupplevd kvalitet avseende såväl verksamhetens innehåll som personalens bemötande.

HÅLLBAR UTVECKLING

Det sociala utanförskapet ska brytas. De som av olika anledningar har hamnat utanför ska alltid erbjudas en väg in/tillbaka. Genom miljö- och hållbarhetsarbete tar vi vara på värden som gör Järfälla attraktivt.

Kommunfullmäktiges mål består av ett portalmål samt tre inriktningsmål; Tryggare Järfälla, God välfärd samt Hållbar utveckling. Kommunfullmäktige har också beslutat om mål till respektive nämnd. Målen avser hela mandatperioden och följs upp löpande för att visa resultatförändringar och indikationer om ytterligare åtgärder behöver göras för att nå måluppfyllelse. I de kommande avsnitten redovisas respektive inriktningsmål samt nämndmål kopplade till dessa med analyser hämtade ur nämndernas verksamhetsberättelser.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

Sammanlagt bedöms god ekonomisk hushållning delvis ha uppnåtts för 2021. I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning från maj 2015 är ”utgångspunkten att årets resultat ska vara minst en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt att sträva mot att resultatet ska överstiga två procent”. Med årets verksamhetsrelaterade resultat om 95,6 mnkr, 2,0 procent av skatteintäkter, en minskning av soliditeten till 22,2 procent samt en självfinansieringsgrad av investeringar, exklusive exploateringar, över 50 procent är de finansiella målen delvis uppnådda år 2021.

Uppföljningen av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål visar på att måluppfyllelsen uppnås helt inom ett inriktningsmål och delvis för de övriga två inriktningsmålen. Det finns ett antal förbättringsområden som kommunen behöver fokusera på framåt. Kommunen har ambitiösa mål som inte är självklara att uppnå omedelbart och ofta skärps kraven varje år. Järfällas resultat jämförs allt mer i ett externt perspektiv; från Järfällabor, olika målgrupper inom verksamheterna samt mellan kommuner i Stockholms län och övriga kommunsektorn. Under 2022 kommer också arbetet med att utveckla kommunens styrmodell fortsätta med fokus på utveck-

ling av målstruktur och kommunens övergripande målbild.

UPPFÖLJNING AV KOMMUNENS INTERNA KONTROLL

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för intern kontroll där syftet är att säkerställa att kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser arbetar systematiskt för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en tillfredsställande systematisk intern kontroll. Det är varje nämnd och styrelse som ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig. Under 2021 har gemensamma mallar använts för att arbeta mer enhetligt och därmed underlätta bedömningen av kommunens intern kontroll.

Den interna kontrollen är ett verktyg för att säkerställa en god ekonomisk hushållning och att kommunens mål uppnås. Intentionen med en internkontrollplan är att säkerställa att nämnder och styrelser arbetar systematiskt med de frågor som är väsentliga för nämndernas verksamhetsområde, att risker för att fel ska uppstå undviks eller minimeras och att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt. Intern kontroll handlar om att ha ordning på sin verksamhet, vilket innebär att uppfylla mål och uppdrag, följa lagar och regler, bedriva kostnadseffektiv verksamhet samt ha en tillförlitlig finansiell rapportering. Detta ska genomsyra alla kommunens verksamheter.

Nämnderna har följt upp sina internkontrollplaner och återrapporterat resultatet av uppföljningen till kommunstyrelsen i sina verksamhetsberättelser. Kontroller har gjorts, analyserats och åtgärder vidtagits. Bedömningen är att den interna kontrollen är tillfredsställande.

Tryggare Järfälla

Den samlade bedömningen är att Inriktningsmålet är uppfyllt. I bedömningen har vägts in att 4 av de 5 nämndmålen, är helt uppfyllda.

Ett tryggt Järfälla är ett attraktivt Järfälla. Alla människor ska kunna känna sig trygga när de rör sig i Järfälla, oavsett plats och tid på dygnet

NÄMNDMÅL (NÄMND)	BEDÖMNING
Järfällabornas trygghet ska öka. (KS)	
Alla elever ska uppleva ökad trygghet och studiero. (KON)	
Elever i Järfällas för- och grundskolor ska uppleva trygghet och studiero. (BUN)	
Förvaltningens verksamheter ska präglas av öppenhet, delaktighet och trygghet. (SON)	
Förvaltningens verksamheter ska präglas av öppenhet, delaktighet och trygghet. (ÅLN)	Inga uppgifter

Målet om att Järfällabornas trygghet ska öka är uppfyllt. Upplevelsen av trygghet har mätts under 2021 med hjälp av polisens trygghetsundersökning. Resultat visar bland annat att antalet som upplever problem i den fysiska miljön i sitt bostadsområde har minskat. Kommunen arbetar vidare med kommunfullmäktiges sedan tidigare beslutade 77-punktsprogram för trygghet och säkerhet i Järfälla, där 77 procent av punkterna är behandlade. För att utveckla samverkan mellan Järfälla kommun och polisen har en ny samverkansöverenskommelse och ett medborgarlöfte tagits fram som gäller till och med den 31 december 2022. Ordningsvakter finns på plats sju dagar i veckan på stationsområdet för att öka tryggheten. Nattvandring i samarbete med föreningslivet har visat sig vara förebyggande mot trygghetsrelaterad brottslighet som skadegörelse och liknande. Ett antal vuxna från olika föreningar vandrar för att öka vuxennärvaron på tider och platser där unga vistas. Denna nattvandring samordnas av Järfälla kommun vilket innebär att sköta schemat för föreningar, följa upp och återkoppla deras vandringar, uppmuntra och stötta värdarna samt rekrytera och administrera. Järfälla kommun har trygghetsvärdar och en arbetsledare som rör sig i kommunen under dagtid, kvällar, vardagar och helger för att finnas till hands för de unga som vistas där.

Kompetensnämndens nämndmål att alla elever ska uppleva ökad trygghet och studiero har under våren 2021 följts upp inom alla nämndens skolverksamheter utom Lärvox, som inte nås av de läns gemensamma enkäterna.

Måluppfyllelsen totalt är starkt förbättrad i jämförelse med föregående år och målet bedöms uppfyllt. Förbättringen är framför allt inom gymnasieskolan och introduktionsprogrammen. Gymnasieskolans måluppfyllnad har år 2021 stigit klart över resultaten för 2020, och även jämfört med 2019. Detta sammanfaller med ett intensivt arbete på skolan avseende trygghet och studiero, men även med pandemin och de förändrade arbetssätt som har tillämpats under året. Även introduktionsprogrammets förbättrade resultat bedöms kunna härledas till skolans arbete med trygghet och studiero.

Barn- och ungdomsnämndens nämndmål "Elever i Järfällas förskolor och grundskolor ska uppleva trygghet och studiero" är uppfyllt. Den upplevda tryggheten hos elever är förbättrad jämfört med föregående år. Det är en positiv utveckling inom många områden i attitydundersökningen som mäter nämndmålet. I mätningen framgår bland annat att vårdnadshavares upplevelse av att barnen känner sig trygga i både förskolan och grundskolan har ökat under de sista tre åren. Dock behöver årets resultat tolkas med försiktighet då svarsfrekvensen har sjunkit bland vårdnadshavare både i förskolan och skolan. En stor anledning till det bedöms vara pandemin.

Socialnämndens nämndmål "Förvaltningens verksamheter ska präglas av öppenhet, delaktighet och trygghet" är uppfyllt. Tre av tre indikatorer som mäter målet är uppnått. Barns delaktighet i förhandsbedömningar och utredningar har fortsatt öka. Överklaganden som ska fastställa nämndens beslut ligger på bra och stabil nivå. Indikatorn om att den enskildes delaktighet ska vara dokumenterad i alla genomförandeplaner har efter mycket arbete uppfyllts.

Äldrenämndens nämndmål "Förvaltningens verksamheter ska präglas av öppenhet, delaktighet och trygghet" är uppfyllt. Måluppfyllelse går inte att redovisa måluppfyllelse för. Tre av fyra indikatorer som mäter målet grundar sig på Socialstyrelsens brukarundersökning "Äldreundersökningen" som inte genomfördes under 2021.

Förvaltningen har dock genomfört olika aktiviteter för att påverka indikatorerna och ökad måluppfyllelse. Bland annat har tre kvalitetssamordnare tillsatts för att arbeta med kvalitets- och utvecklingsfrågor nära verksamhetscheferna på äldreboendena som drivs i egen regi. Under 2021 påbörjades också en stjärnmärkning av hemtjänst som drivs i egen regi. Detta är ett sätt att kvalitetssäkra att verksamheterna följer de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom och att personal har en grundkompetens kring hur de bemöter personer med demenssjukdom.

Kommunens kvalitet i korthet, KKIK, redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

INDIKATOR	2019	2020	2021
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal.	5,7	5,4	
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde.	6	7	8
Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enligt LSS § 9.9, medelvärde.	38	107	66
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma.	85	86	85
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde.	55	47	11

*Statistiken har ett års förskjutning, i kolumn 2021 redovisas statistiken för verksamheten 2020 osv.

■ 25 % bästa ■ 50 % mittersta ■ 25 % sämsta ■ ingen uppgift

Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåligt resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).

God välfärd

Den samlade bedömningen är att Inriktningsmålet är delvis uppfyllt. Det finns fortsatta utmaningar och behov av förbättringsåtgärder av kvalitet och effektivitet inom kommunens verksamheter. I bedömningen har det vägts in att 8 av de 11 nämndmålen, med koppling till inriktningsmålet på nämndnivå, är helt eller delvis uppfyllda.

Järfällaborna ska få ut bästa möjliga välfärdstjänster för sina skattepengar. Kommunalt finansierade tjänster ska bedrivas effektivt, med ständigt förbättrade resultat och hög brukarupplevd kvalitet avseende såväl verksamhetens innehåll som personalens bemötande.

NÄMNDMÅL (NÄMND)	BEDÖMNING
Kompetensförsörjningen ska stärkas. (KS)	
Alla elevers skolresultat ska förbättras. (BUN)	
Alla elever ska uppnå gymnasiebehörighet. (BUN)	
Alla elevers resultat ska förbättras. (KON)	
Järfällabornas nöjdhet med kultur och fritidsaktiviteter ska öka. (KDN)	
Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv. (ÄLN)	Inga uppgifter
Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv. (SON)	
Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv. (FRN)	
Nöjdheten med tekniska nämndens service och myndighetsutövning gentemot Järfällaborna, företagare och kommunens verksamheter ska öka. (TN)	
Ekonomi ska vara i balans på kort och lång sikt. (KS)	
Verksamhetsutveckling ska drivas med hjälp av innovationer. (KS)	

Nämndmålet "Kompetensförsörjningen ska stärkas" har delvis uppnåtts. Indikatorn personalomsättning har minskat kraftigt, samtidigt som sjukfrånvaron har ökat, främst under 2020, men också något under 2021 jämfört med 2019. Järfälla kommun jobbar med kompetensförsörjningen enligt den strategi som tagits fram av Sveriges Kommuner och Regioner. Det handlar bland annat om att stärka kommunens varumärke, skapa engagemang hos medarbetarna, förlänga arbetslivet och bredda rekryteringen. Kommunen har därför flertalet aktiviteter kopplade till ovan nämnda strategi för att bidra till en fortsatt god kompetensförsörjning.

Barn- och ungdomsnämndens nämndmål att "Alla elevers skolresultat ska förbättras" är delvis uppfyllt. Indikationer visar att barnens lärande utvecklas i förskolan i den attitydundersökning som har genomförts. Det når dock inte upp till uppsatta målvärden. Dock framhåller flertalet rektorer i förskolan att man ser en pedagogisk utveckling inom bland annat matematik, naturvetenskap och teknik samt pedagogisk dokumentation, exempelvis är 9 av 10 föräldrar över tid nöjda med hur de anser att barnen stimuleras till lärande. Vårdnadshavare och elever tycks också vara relativt sett nöjda med förväntningar, hjälp och stöd i skolan, 9 av 10 är nöjda

på alla frågor. Vidare, är det en positiv trend i frågor som rör fritidshemmen, både bland vårdnadshavare och elever. Att utveckla den verksamheten är ett prioriterat område i nämndens verksamhetsplan och rektorerna har jobbat målmedvetet med frågan. Resultatet behöver tolkas med viss försiktighet. Svarsfrekvensen har sjunkit bland vårdnadshavare både i förskolan och skolan. En stor anledning till det tros vara pandemin.

Kompetensnämndens nämndmål "Alla elevers resultat ska förbättras" är uppfyllt. Indikator för målet är att andelen elever eller studerande som avslutar kurs med minst betyget E, det vill säga i den godkända delen av betygsskalan, ska öka. Den övergripande måluppfyllnaden för målet visar en viss förbättring sedan 2019. När gymnasieskolan nyanserar sina resultat framgår att de högskoleförberedande programmen står för det mesta av ökningen, medan yrkesprogrammen överlag uppvisar lägre betyg än föregående år. Skolan kopplar detta bland annat till hur pandemin har påverkat undervisningen, där praktiska ämnen har drabbats hårdare vid distansundervisning. Att introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan har lyckats höja andelen godkända betyg kopplar skolan till att dessa skolformer inte i någon större utsträckning har berörts av distansundervisning under pandemin.

Inom vuxenutbildningen bör uppmärksamheten i första hand riktas mot förändringarna inom SFI och gymnasial vuxenutbildning på Järfälla Lärcentrum. Resultaten för

SFI-eleverna sjönk kraftigt i samband med pandemin 2020, och ligger trots åtgärder inom verksamheten kvar på en lägre nivå även 2021. Desto mer positiva är resultaten bland elever i gymnasial vuxenutbildning, där nästan alla elever når den godkända delen av betygsskalan. Detta bedöms till stor del bero på den höga studiemotivationen bland elever inom de nya yrkesutbildningarna.

Kultur-, demokrati- och fritidsnämndens nämndmål "Järfällabornas nöjdhet med kultur och fritidsaktiviteter ska öka" är delvis uppfyllt under 2021. Pandemin har gjort det svårt att uppnå målet helt. Påverkan av pandemin ger en liknande trend som föregående år med inställda och/eller framskjutna evenemang, minskade öppettider i verksamheter och ett allmänt reducerat utbud av aktiviteter som påverkar måluppfyllelsen. En hel del positiva resultat finns att uppvisa, för trots många begränsningar har nämnden under 2021 genomfört en mängd fysiska och digitala aktiviteter. Exempelvis har omfattningen av program och aktiviteter på biblioteken varit högre än föregående år, men når inte alls den nivå som redovisades 2019. Vidare, inom Ung fritid visas positiva resultat för besökarnas nöjdhet med den öppna fritidsgårdsverksamheten. Järfälla kulturs fokusområden under 2018-2022 är konst, scenkonst och kulturmiljö. Inom dessa sker en kraftig satsning på digitalisering, för att öka tillgänglighet och delaktighet.

Äldrenämndens mål "Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv"

går inte att redovisa måluppfyllelsen. Alla fyra indikatorer som mäter målet grundar sig på Socialstyrelsens brukarundersökning "Äldreundersökningen" som inte genomfördes under 2021. Förvaltningen har genomfört olika aktiviteter för att påverka indikatorerna och ökad måluppfyllelse. Bland annat kommer införandet av ramtid inom hemtjänst att öka hemtjänsttagarens inflytande över insatserna i hemmet. Arbetet med att öka användningen av välfärdsteknik fortgår såsom införandet av nyckelfria lås och inköp via internet.

Socialnämndens mål "Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv" är inte uppfyllt. Två av fyra indikatorer är uppnådda. Av resultatet går det att konstatera att fler av IFO:s brukare än tidigare anser att deras situation förbättrats sedan de fick kontakt med socialtjänsten. Indikatorn om ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd har för första gången klättrat över målvärdet på 85 procent. Samtidigt har pandemin inneburit stora anpassningar för verksamheter inom daglig verksamhet och för gruppboendestäder vilket kan vara en anledning till resultaten inom dessa områden. Aktiviteter som samlar många deltagare eller där det funnits risk för trängsel har ställts in, vilket har lett till minskade valmöjligheter. Boendets fritidsutbud har behövt fokusera på individuella aktiviteter istället för gemensamma. Enheterna inom daglig verksamhet och gruppboendestäder kommer att arbeta med de enhetsspecifika resultaten under början av 2022 för att förbättra dem.

Familjerättsnämndens mål "Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv" är inte uppfyllt. Dock har nästintill samtliga beslut om umgängesstöd verkställt inom uppsatt tidsram på tre veckor, förutom två. I de ärenden som barn i pratbar ålder inte haft eget samtal med handläggare i samband med insatsens start, har barnet antingen befunnit sig i skyddat boende eller så har samtalen med föräldrarna enbart skett digitalt.

Tekniska nämndens nämndmål "Nöjdheten med tekniska nämndens service och myndighetsutövning gentemot Järfällaborna, företagare och kommunens verksamheter ska öka" har delvis uppfyllts. En av indikatorerna som mäter måluppfyllelsen baseras på Nöjd Kund Index (NKI) för kommunens verksamhetslokaler. Den undersökningen görs vartannat år och nästa gång är 2022. Förvaltningen har genomfört flertalet aktiviteter för ökad måluppfyllelse, bland annat har man fortsatt utveckla samarbetet med kommunens andra förvaltningar via gemensamma styrgrupper. De andra två indikatorerna som mäter målet handlar om Järfällabornas nöjdhet med kommunens transportinfrastruktur (inklusive gator och vägar, samt gång och cykelvägar). Dessa ingår i

SCB:s medborgarundersökning, där Sveriges invånare får tycka till om sin kommun och dess verksamheter. Från och med 2021 års undersökning har en ny enkät och metodik använts. Det gör att det inte går att jämföra bakåt i tiden och gör det därmed inte möjligt att värdera om utfallet har ökat sedan tidigare år. Det kan konstateras att mätvärdena för nöjdhet 2021 är höga, vilket är positivt.

Nämndmålet "Ekonomi ska vara i balans på kort och lång sikt" har delvis uppfyllts. Två av tre indikatorer är uppfyllda. Årets resultat ska enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning från 2015 uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt sträva mot att resultatet ska överstiga 2 procent, samt en självfinansieringsgrad av investeringar som innebär att max 50 procent kan lånas, resten ska finansieras av årets resultat och avskrivningar. Det finns därmed ett direkt samband med nivån på resultatet och investeringsnivån. Investeringar i infrastruktur inom exploateringsområden ska finansieras av markintäkter. Markintäkterna inom delar av Barkarbystaden ska även finansiera investeringar i skolor, förskolor och liknande. Indikatorn som inte uppfylls är soliditetsmättet som minskar i jämförelse med föregående år och visar kommunens ekonomiska styrka, betalningsförmåga, på lång sikt.

Nämndmålet "Verksamhetsutveckling ska drivas med hjälp innovationer" är uppfyllt. Järfälla kommun för alla framåt genom en öppenhet för nya idéer från såväl omvärld som medarbetare. Innovation och digitalisering ska användas för att skapa ett utmärkt företagsklimat, bra service till kommuninvånare och en effektiv verksamhet genom att införa morgondagens hållbara arbetssätt redan nu. Under 2021 har ett antal verksamhetsutvecklande projekt genomförts och andra har påbörjats. Exempelvis har en innovationstävling genomförts liksom framtagande av IT-krav vid upphandling, digital bokcirkel samt sammanställning av kommunens samtliga e-tjänster och blanketter i en självserviceportal.

Kommunens kvalitet i korthet, KKIK, redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

INDIKATOR	2019	2020	2021
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen (%).			78,8
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn.	153 220	156 474	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%).	79,0		
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%).	87,6	89,2	85,3
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%).	82,8	85,9	86,8
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%).	86,3	87,1	88,8
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)			63,6
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kronor/elev.	103 596	104 029	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%).	50,1	47,8	43,8
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%).	64,6	71,0	68,2
Kostnad gymnasieskola, hemkommun, kronor/elev.	113 555	111 038	
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 invånare 0-18 år.	34,5	6,8	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år.	30,3	29,5	
Kostnad individ- och familjeomsorg, kronor/invånare.	4 209	4 380	
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv.	7 110	7 299	
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde.	14	13	14
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%).	81	73	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%).	83	85	
Kostnad äldreomsorg, kronor/invånare 80+.	184 872	190 783	

■ 25 % bästa ■ 50 % mittersta ■ 25 % sämsta □ ingen uppgift

Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåligt resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).

Hållbar utveckling

Den samlade bedömningen är att Inriktningsmålet är delvis uppfyllt. I bedömningen har vägts in att 3 av de 3 nämndmålen är helt eller delvis uppfyllda. Det är viktigt att fortsätta förbättra kommunens integrationsarbete och fortsätta utveckla analyserna angående expansionens möjligheter och utmaningar. Dessutom att bevaka utvecklingen av arbetslösheten och vidta nödvändiga åtgärder.

Det sociala utanförskapet ska brytas. De som av olika anledningar hamnat utanför ska alltid erbjudas en väg in/tillbaka. Genom miljö- och hållbarhetsarbete tar vi vara på värden som gör Järfälla attraktivt.

NÄMNDMÅL (NÄMND)	BEDÖMNING
Arbetslösheten ska minska (KS)	
Integrationen ska stärkas och segregationen minska (KS)	
Kommunen ska byggas ut på ett ekonomiskt, socialt och klimatmässigt hållbart sätt. (KS)	

2021 minskar arbetslösheten i Järfälla kommun jämfört med föregående år, vilket gör att nämndmålet som rör arbetslöshet är uppfyllt. Fler arbetstillfällen skapas bland annat genom att erbjuda mark för företagsetableringar och genom att skapa förutsättningar för närservice och mötesplatser. Insatser från Järfälla Näringsliv AB syftar till att skapa fler arbetstillfällen i Järfälla och därmed bidra till att minska arbetslösheten.

Nämndmålet "Integrationen ska stärkas och segregationen minska" har delvis uppfyllts. Fyra av sju indikatorer är uppfyllda. Under året har bland annat ett utvecklingsarbete genomförts under året där kommunstyrelseförvaltningen samarbetat med socialförvaltningen i syfte att ta fram ett gemensamt integrationsprogram. Syftet har varit att effektivisera och göra kommunens mottagningsprocess av nyanlända mer rättssäker. Arbetet att minska och motverka segregation utgår ifrån "handlingsplan för områden med socioekonomiska utmaningar". Flertalet av punkterna i handlingsplanen är behandlade.

Nämndmålet "Kommunen ska byggas ut på ett ekonomiskt, socialt och klimatmässigt hållbart sätt" är delvis uppnått. Ekonomiskt hållbart innebär bland annat att bygga både med tanke på verksamheterna och vad som är ekono-

miskt på kort och lång sikt. Det kan handla om att bygga verksamhetslokaler i rätt takt och att förskolor och skolor står klara i takt med inflyttning. Detta kräver planering och flexibla lokallösningar. Under året har det varit fortsatt fokus på utveckling av ekonomi- och projektstyrning för att säkra ekonomisk hållbarhet vid utbyggnaden av kommunen. Det är viktigt att se hur ekonomin påverkas under perioder av höga investeringsutgifter så kommunen exempelvis kan minska investeringstakten vid lägre marktäckta som ska finansiera expansionen i kommunen. För att möta osäkerheter i marknadsläget framöver kommer kommunen utveckla projekten på ett sätt som bidrar till att bredda bostadsutbudet, till exempel genom att utreda småskalig bebyggelse längs kraftledningstråket. Vid sidan av ett breddat bostadsutbud fokuseras på att skapa fler arbetstillfällen genom att erbjuda mark för företagsetableringar och genom att skapa förutsättningar för närservice och mötesplatser i samband med utbyggnaden. Hållbarhetsarbetet integreras allt mer i kommunens ordinarie arbete till exempel vid upphandling och genom ett övergripande resurseffektivt och klimatmässigt förhållningssätt. Vattenhantering och marksanering är två fokusområden som är strategiska för kommunens utveckling, där kunskap byggs upp och tillämpas inom ramen för pågående projekt.

Kommunens kvalitet i korthet, KKIK, redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

INDIKATOR	2019	2020	2021
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI.	73	79	
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%).	40	41	
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/invånare (justerat).	379	384	
Fossiloberoende i kommunorganisationen, andel (%).		46,3	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%).	42	47	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%).	80		86
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd,	78	82	86

■ 25 % bästa ■ 50 % mittersta ■ 25 % sämsta ■ ingen uppgift

Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåligt resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).

Uppdrag från kommunfullmäktige

Nedan redovisas status 2021-12-31 för de uppdrag som givits nämnder och styrelse från kommunfullmäktige. Mer information om uppdragen redovisas i respektive styrelse/nämnds verksamhetsberättelse.

KOMMUNSTYRELSEN

UPPDRAG	STATUS
Kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en översyn över vilka effektiviseringar som är möjliga att genomföra inom kommunens förvaltningar på kort och lång sikt.	KLART
Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram fler planuppdrag för villa- och småhusbebyggelse.	PÅGÅR
Kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en översyn av revidering av pågående uppdrag, initierade i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige i syfte att få i uppdrag att se över nuvarande uppdragslista och föreslå sammanslagningar, strykningar och liknande. .	PÅGÅR
Kommundirektören ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för, samt implementera, IOP-avtal.	KLART
Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en strategisk handlingsplan för sanering av markföroreningar.	KLART
Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en kommunövergripande arkitekturpolicy.	JAN 2022
Kommundirektören ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för en justerad förvaltningsorganisation som på ett mer ändamålsenligt och effektivt sätt tillgodoser miljö- och bygglovsnämndens myndighetsbehov.	FEB 2022
Kommundirektören ges i uppdrag att i samarbete med Barn- och ungdomsförvaltningen, revidera "Lekvärdesfaktor för förskolegårdar i Järfälla" i syfte att möjliggöra större förskolegårdar.	PÅGÅR
Kommundirektören ges i uppdrag att följa upp, och vid behov revidera, energi- och miljöcertifieringskraven i utbyggnaden av Barkarbystaden, samt lyfta in livscykelerspektiv.	KLART
Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram ett förslag till trähusstrategi för Järfälla kommun.	KLART
Kommundirektören ges i uppdrag att utreda möjligheten att ge alla nya skolor i kommunen en mer unik utemiljö för särpräglad karaktär.	PÅGÅR
Kommundirektören ges i uppdrag att underlätta för internationella, små och medelstora företag, samt öka konkurrensen genom att bjuda in fler aktörer till byggprojekten i Järfälla.	PÅGÅR
Kommundirektören får i uppdrag att revidera befintliga styrdokument, inklusive namnändring, för det interreligiösa rådet i syfte att bredda och öppna upp samverkan med de icke-religiösa delarna av kommunens civilsamhälle.	KLART
Kommundirektören i samarbete med kompetensnämnden ges i uppdrag att utreda hur validering av yrkeskunskaper kan genomföras i syfte att människor snabbare ska ta sig in på arbetsmarknaden.	PÅGÅR

UPPDRAG	STATUS
Kommundirektören ges i uppdrag att, som en del i kommunens trygghetsarbete, införa ett föreningsråd för de delar av civilsamhället i Järfälla som arbetar förebyggande med barn och unga.	PÅGÅR
Tillsammans med barn- och ungdomsdirektören, driva ett arbete med syfte att inte en enda grundskoleelev ska gå ut grundskolan utan gymnasiebehörighet. Återrapporteras till kommunstyrelsen snarast.	PÅGÅR
Tillsammans med barn- och ungdomsdirektören, i samarbete med kommunens skolledningar, lärare och annan nödvändig personal ta fram arbetsmetoder och lösningar för att öka studieron i kommunens samtliga skolor i syfte att alla elever ska kunna få studiero och nå kunskapsmålen.	PÅGÅR
Se över åtgärder för att säkra naturvärden i Järvakilen och skapa förutsättningar för Motorklubben att vara kvar.	PÅGÅR
Ta fram detaljplan för Jakobsbergs centrum, inklusive medborgar- och kommunhus.	PÅGÅR
Kommundirektören ges i uppdrag att utreda möjligheterna att införa förmånscykelssystem för Järfällas anställda, exempelvis enligt Nackamodellen.	KLART

KOMPETENSNÄMNDEN

UPPDRAG	STATUS
Arbeta för att skapa fler idrottsklasser, även med riksintag.	PÅGÅR
Kommundirektören i samarbete med kompetensnämnden ges i uppdrag att utreda hur validering av yrkeskunskaper kan genomföras i syfte att människor snabbare ska ta sig in på arbetsmarknaden.	PÅGÅR

ÄLDRENÄMNDEN

UPPDRAG	STATUS
Äldrenämnden ges i uppdrag att revidera kommunens äldreplan.	PÅGÅR
Äldrenämnden ges i uppdrag att ta fram en strategi för att säkerställa kompetensförsörjningen av personal inom äldreomsorgen och för att säkerställa att Järfälla är en attraktiv arbetsgivare.	KLART

Ekonomiskt resultat

Årets resultat är positivt och uppgår till 62,4 mnkr. I resultatet ingår ett positivt exploateringsnetto om 498,9 mnkr, samt extraordinära kostnader om 532,1 mnkr avseende nytt tunnelbaneavtal.

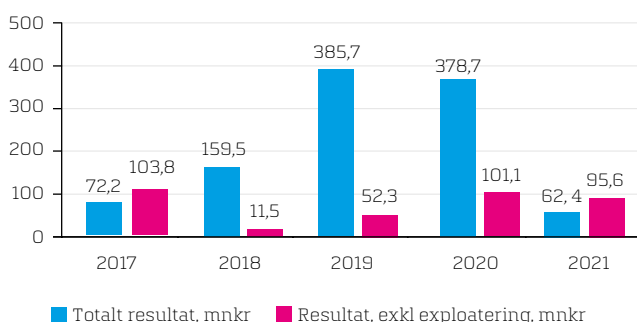
Det verksamhetsrelaterade resultatet, exklusive exploatering och extraordinära kostnader, uppgår till 95,6 mnkr motsvarande 2,0 procent av skatteintäkterna. Jämfört med budget om 10,0 mnkr innebär det en positiv avvikelse om 85,6 mnkr. Även detta år har präglats av pandemin. Det återspeglas på olika sätt i det ekonomiska resultatet, bland annat med tillfälliga statsbidrag, men även med både ökade och minskade kostnader inom olika verksamheter. I resultatet ingår kostnader för utrangering av anläggningstillgångar med 24,9 mnkr, omvärdering av omsättnings-

tillgångar med 36,4 mnkr och avsättningar för kommande marksaneringar med 61,0 mnkr.

Nämnderna redovisar ett positivt resultat om 119,9 mnkr (71,9 mnkr 2020). Kommunstyrelsen har ett överskott om 10,1 mnkr som främst beror på lägre personal-, utvecklings- och utredningskostnader. Barn- och ungdomsnämnden har ett överskott om 85,4 mnkr som främst beror på lägre kostnader på grund av färre barn och elever än budget samt en annan sammansättning av barn- och elevantalet. Dessutom beror även överskottet på högre intäkter än budgeterat för statsbidrag avseende sjuklönekostnader och "Skolmiljarden", samt för likvärdig skola och språkutveckling. Kompetensnämnden har ett underskott om 16,7 mnkr främst beroende på kostnader för ofinansierade lokaler och att genomsnittskostnaden per elev blev högre än budgeterat. Kultur- demokrati- och fritidsnämnden har ett överskott om 5,6 mnkr som till största del beror på utnyttjat budgetutrymme för fritidschecken, högre statsbidragsintäkter samt lägre lokalkostnader på grund av försenad inflyttning i Bas Barkarby. Socialnämnden har ett överskott om 30,5 mnkr främst beroende på lägre kostnader än budgeterat inom timrelaterat stöd, personlig assistans men också inom Boende med stöd. Dessutom redovisas ett överskott inom vuxenvården.

I tabellen på nästa sida redovisas nämndernas budgetavvikelser.

Redovisat resultat 2017 - 2021

BUDGETAVVIKELSE PER NÄMND

NÄMND	2021 MNKR	2021 %*	2020 MNKR
Kommunstyrelsen	10,1	2,5	14,3
Barn- och ungdoms- nämnden	85,4	4,0	65,5
Kompetensnämnden	-16,7	-2,1	-22,1
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	5,6	2,4	7,3
Socialnämnden*	30,5	3,0	-17,7
Äldrenämnden*	0,8	0,1	8,3
Familjerättsnämnden	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden, skattefinansierat	0,8	0,1	14,4
Tekniska nämnden, VA	0,4	-0,3	-0,4
Tekniska nämnden, Avfall	-0,5	-0,7	1,8
Miljö- och bygglovsnämnden	3,5	10,0	0,5
Summa	119,9	1,8	71,9

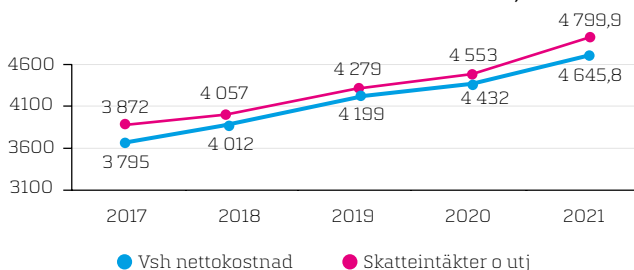
*Resultat i procent av bruttoomslutning.

ANALYS AV INTÄKTER OCH KOSTNADER

För att leva upp till god ekonomisk hushållning ska verksamhetens nettokostnader inte öka i snabbare takt än skatteintäkterna. De totala skatteintäkterna inklusive utjämning och generella statsbidrag ökade med 247,1 mnkr, 5,4 procent (6,3 procent 2020) vilket beror på ökat skatteunderlag och ökade bidrag inom utjämningssystemen, främst beroende på en högre befolkningsökning än budgeterat och att staten skjutit till medel för att stärka välfärden samt mildra effekterna av pandemin. Verksamhetens nettokostnad, exklusive exploateringar, ökade med 213,8 mnkr, 4,8 procent (5,5 procent 2020). Nettokostnaderna utgör 96,8 procent av skatteintäkter och utjämning.

Skatteintäkterna uppgår till 3 827,3 mnkr, vilket är en ökning med 266,5 mnkr (7,5 procent) jämfört med 2020 och 137,9 mnkr högre än budget. Bidragen från generella statsbidrag och utjämning minskade med 19,3 mnkr, 1,9 procent, och är 33,1 mnkr högre än budgeterat.

Utveckling av verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, mnkr

Verksamhetens intäkter exklusive exploateringar har, jämfört med 2020, ökat med 19,3 mnkr.

Verksamhetens kostnader exklusive exploateringar ökade med 208,6 mnkr (4,0 procent) jämfört med 2020. I 2021 års kostnader ingår utrangering av anläggningstillgångar om 24,9 mnkr, omvärdering av omsättningstillgångar om 36,4 mnkr och avsättningar för kommande saneringar om 61,0 mnkr. 2020 var motsvarande poster 128,8 mnkr. Ökningen består till största del av externa kostnader för köp av verksamhet inom socialnämndens, äldrenämndens, barn- och ungdomsnämndens och kompetensnämndens verksamhetsområden samt kostnader kopplade till pandemin.

Avskrivningarna uppgår till 308 mnkr, vilket är en ökning med 24,5 mnkr jämfört med 2020 men lägre än budgeterat om 12,5 mnkr. Den högre investeringsvolymen de senaste åren innebär att avskrivningarna har ökat med 107 mnkr sedan år 2017.

Finansnetto De finansiella intäkterna uppgår till 21,7 mnkr och kostnaderna till -80,1 mnkr. Finansnettot uppgår således till -58,4 mnkr, att jämföra med budget -25,8 mnkr. Intäkterna avser främst ränta och återbäring från Kommuninvest 1,9 mnkr, aktieutdelning från Järfällahus AB 12,1 mnkr, varav värdeöverföring 10,0 mnkr, och intäkter från borgensavgifter på 4,8 mnkr. De finansiella kostnaderna avser främst räntor på lån 10,1 mnkr, ränta på pensionsavsättning 8,6 mnkr, räntedel av finansiell leasing av nya simhallen 10,7 mnkr, KPI-uppräknig för medfinansiering av tunnelbana till Barkarby 14,1 mnkr samt nedskrivning av aktieinnehav i Phalaenopsis AB 35,8 mnkr.

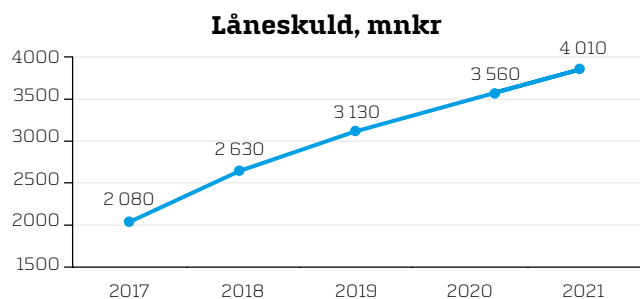
Värdeöverföring från Järfällahus 10,0 mnkr avser bostadssociala och trygghetsskapande åtgärder. Kostnaden för låneräntor understiger budget med 7,0 mnkr som en effekt av ett lågt ränteläge och lägre investeringsvolym än budgeterat. KPI-uppräknig för medfinansiering av tunnelbanan överstiger budget med 4,1 mnkr som en effekt av en högre inflationstakt. Nedskrivning av aktieinnehav i Phalaenopsis AB beror på att den mark i Veddesta som ägts av Phalaenopsis AB och Spidarör AB under 2021 överlåtits till kommunens dotterbolag Veddesta kv1 AB - Veddesta kv7 AB. Den aktuella marken kommer i nästa steg att överlätas till externa exploatörer.

LÅNESKULD

Låneskulden har under året ökat med 450 mnkr till 4 010 mnkr. Anledningen till ökningen är att markintäkterna tillsammans med det verksamhetsrelaterade resultatet och avskrivningarna inte täcker finansieringsbehovet av investeringarna. Den kortfristiga delen av låneskulden uppgår till 1 050 mnkr. Samtliga lån har tagits hos Kommuninvest. Enligt kommunens finanspolicy ska det finnas en bra fördelning mellan olika kreditinstitut. Kommuninvest har dock regelmässigt bäst räntevillkor, vilket påverkar möjligheterna till en jämnare fördelning mellan långgivarna. Kommuninvest har en stor spridning

i sin upplåning vilket begränsar refinansieringsrisken. Omfattningen på lånen och nivån på räntekostnaderna för dessa är en av de viktigaste faktorerna för finansnettot. Sannolikt är nu en successiv ränteuppgång att vänta, vilket kommer att få en effekt på kommunens finansnetto under de kommande åren.

Låneskuldens genomsnittliga kapitalbindningstid uppgår till 2,0 år (föregående år 2,0), den genomsnittliga räntebindningstiden till 1,5 år (1,1) och den genomsnittliga räntan till 0,26 procent (0,41). Investeringarna har likviditetsmässigt finansierats genom markförsäljningar och ökad upplåning. Låneskuldens utveckling under de närmaste åren beror till stor del på investeringsvolymen och på hur stor del av denna som egenfinansieras med hjälp av årets verksamhetsresultat, avskrivningar och exploateringsnetto.

PENSIONER

Kommunens kostnader för pensioner uppgår 2021 till 285,5 mnkr, en ökning med 27,3 mnkr jämfört med 2020. I detta ingår pensionsutbetalningar, löneskatt, finansiella kostnader samt förändring av pensionsavsättning. Den totala pensionskostnaden motsvarar 5,9 procent av skatteintäkterna (5,6 procent 2020). De totala pensionsförpliktelserna för kommunens anställda uppgick till 1 922,9 mnkr vid årets slut (föregående år 1 877,8 mnkr). Dessa redovisas dels som avsättning i balansräkningen och dels som ansvarsförbindelse. Pensionsavsättningen i balansräkningen uppgår vid utgången av 2021 till 586,9 mnkr (inklusive löneskatt), vilket är en ökning med 71,6 mnkr. Bland annat har nya längre livslängdsavgiften medfört en högre avsättning. Ansvarsförbindelsen, den gamla pensionsskulden som intjänats före 1998, uppgår till 1 336,0 mnkr (inklusive löneskatt) vid utgången av 2021, vilket är en minskning med 26,5 mnkr.

Pensionsavsättningen baseras på den förmånsbaserade pensionsförmånen för de anställda. Den förmånsbaserade pensionen garanterar en viss pension som motsvarar en viss procent av slutlönen vid pensionsåldern. I takt med att allt fler anställda tjänar över 42 625 kr per månad (2021) ökar pensionsavsättningen över tid. Den gamla pensionsskulden, det vill säga ansvarsförbindelsen, som intjänats före 1998 minskar varje år i takt med att pension betalas ut.

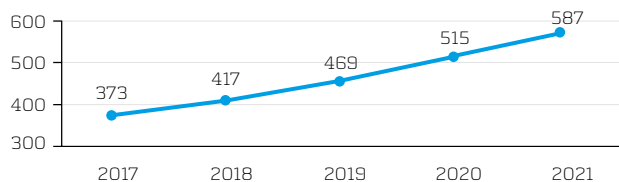
SOLIDITET

Soliditeten mäter hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och är det enskilt viktigaste måttet på den ekonomiska styrkan, betalningsförmågan, på lång sikt. Kommunen har som en av sina indikatorer för en ekonomi i balans att soliditeten inklusive hela pensionsskulden ska öka över tid. Soliditeten per den 31 december 2021 med hela pensionsskulden inräknad minskar från 24,3 procent föregående år till 22,2 procent. Ökade investeringar och låneskuld har medfört en ökad balansomslutning och resultatet 2021 är inte tillräckligt högt för att upprätthålla en oförändrad soliditet. Möjligheterna till en höjning av soliditeten 2022 är goda, eftersom kommunen då sannolikt inte belastas med extraordinära kostnader för utbyggnad av tunnelbanan.

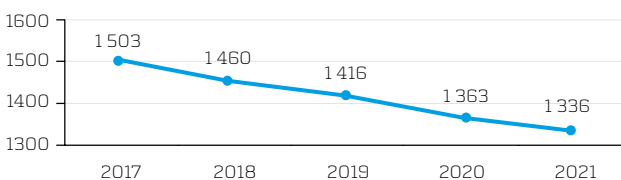
Som en jämförelse uppgick den genomsnittliga soliditeten i Stockholms län (2020) till 30,0 procent inklusive samtliga pensionsåtaganden.

Andra avsättningar i balansräkningen uppgår till 996,6 mnkr, varav 705,5 mnkr avser medfinansiering av tunnelbaneprojektet i Barkarby och 102,4 mnkr avser en ny tunnelbaneuppgång i Veddesta. Avsättningarna uppräknas med konsumentprisindex från 2016. På tillgångssidan i balansräkningen återfinns mark, värderad till 800 mnkr. Marken är en del av "Stockholmsöverenskommelsen", där staten överlåter mark till kommunen.

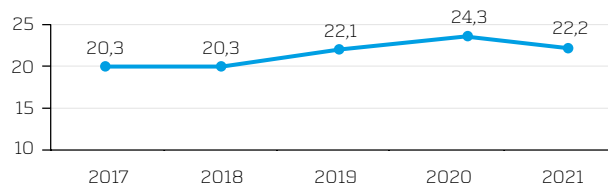
Pensionsavsättning, mnkr

Ansvarsförbindelse, mnkr

Soliditet inklusive pensionsskuld, %

I kortfristiga skulder ingår, utöver den kortfristiga delen av låneskulden, bland annat leverantörsskulder om 445,4 mnkr, skatt och sociala avgifter om 88,4 mnkr och semester- och övertidsskuld inklusive personalomkostnadspålägg om 129,1 mnkr.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV (RUR)

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2015 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt om hantering av resultatutjämningsreserv. Om årets resultat relativt balanskravet, justerat för resultatstörande poster, överstiger en procent av summan av skatteintäkter, statsbidrag och utjämnning får avsättning göras till en resultatutjämningsreserv. I bokslutet 2014 gjordes en avsättning till RUR på 165 mnkr. Medel ur RUR får användas de år prognosen för skatteunderlaget understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren i riket för att täcka ett negativt balanskravsresultat. Denna specificeras som en särskild post i det egna kapitalet.

HIT GICK SKATTEPENGARNA

Så här användes 100 kronor i skatt

2021

Grundskola	22,80 kr
Barnomsorg	17,20 kr
Äldreomsorg	13,50 kr
Funktionshinder	12,50 kr
Gymnasieskola	8,10 kr
Individ- och familjeomsorg	7,30 kr
Teknik och miljö	5,30 kr
Kommungemensam verksamhet	4,90 kr
Fritid	3,0 kr
Vuxenutbildning	1,70 kr
Kultur	1,70 kr
Räddningstjänst	1,0 kr
Arbetsmarknadsåtgärder	1,0 kr
	100,00 KR

Balanskravsresultat

BALANSKRAVET ENLIGT KOMMUNALLAGEN

Enligt kommunallagen ska intäkterna vara större än kostnaderna, det så kallade balanskravet. Vid avstämning om balanskravet uppnås ska realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar inte ingå. Från 2016 följer kommunen Rådet för Kommunal Redo-

visnings vägledning "Redovisning av kommunal markexploatering", vilket bland annat innebär att intäkter från markförsäljning inom exploateringsområden inte längre klassificeras som försäljning av anläggningstillgång/reavinnt utan ingår bland verksamhetens intäkter. För 2021 har balanskravet uppfyllts.

BALANSKRAVSUTREDNING

MNKR	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Årets resultat enligt resultaträkning	62,4	378,7	385,7
Avgår realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	-12,9	-3,2	-2,5
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster	-	-	-
Resultat efter balanskravsjusteringar	49,5	375,5	383,2
Förändring av resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	49,5	375,5	383,2

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare

2021, liksom 2020, har pandemin haft en stor inverkan på hur våra verksamheter har kunnat bedrivas. Användning av skyddsutrustning, distansundervisning, digitala möten och anpassning till ändrade restriktioner har blivit vardag för kommunens medarbetare. Rekommendationer kring den pågående pandemin har gjort att medarbetare, där så har varit möjligt, arbetat på distans. Kommunfullmäktige har tagit beslut om Anvisningar för distansarbete och en e-tjänst om ansökan om överenskommelse gällande distansarbete har tagits fram.

Kommunfullmäktige har också antagit anvisningar gällande korruption, jäv och bisyssla. Syftet med anvisningarna är bland annat att minska risken för att anställda och förtroendevalda låter sig påverkas att agera till nackdel för kommunen genom att till exempel ge eller ta emot otillåtna förmåner samt att minska risken för att kommunens förtroende hos allmänheten skadas.

HÄLSOFRÄMJANDE ARBETSLIV

Personalpolicyn är ett verktyg för att föra Järfälla framåt och vara en attraktiv arbetsgivare. Ett fokusområde i policyn är att verka för ett gott arbetsmiljöarbete för ett långsiktigt hållbart arbetsliv. Tillsammans med Nynäshamns

kommun genomför Järfälla ett projekt, "Hälsofrämjande arbetsliv", med medel från Europeiska socialfonden. Projektet syftar till att minska den psykiska ohälsan och sänka sjukfrånvaron. Under en pandemi är det svårt att se vad olika insatser har för effekt på exempelvis sjukfrånvaron. Det som görs måste ha ett mer långsiktigt perspektiv.

Inom projektet har det genomförts många utbildningar och aktiviteter. Fokus har legat på att genomföra OSA-dialoger (organisatorisk och social arbetsmiljö), som vänder sig till både medarbetare och chefer. Det är en hälsofrämjande metod där man arbetar med systematiskt arbetsmiljöarbete i dialog. Fram till november 2021 har 140 OSA-dialoger genomförts med 1 476 deltagare.

En annan del inom projektet är ledarutvecklingsprogrammet. 182 chefer och 80 övriga medarbetare har påbörjat programmet, som består av sju olika delar. Det handlar bland annat om transformerande ledarskap, effektiv kommunikation, grupputveckling och konflikt-hantering. Den tredje delen i projektet handlar om tidig upptäckt av ohälsa som 184 personer har genomfört.

Inom projektet har också en uppskattad digital medarbetarföreläsning med komikern Karin Adelsköld genomförts med tema humor på jobbet, samt ett par workshops i hur man genomför digitala möten på bästa sätt. Inom projektet pågår nu ett arbete med att ta fram e-utbildningar som ska se till att den kunskap som har förmedlats i projektet lever vidare och att verktygen implementeras i den vanliga verksamheten.

Kommunen satsar på åtgärder för att främja hälsa och hållbar utveckling även utanför projektet, till exempel i form av friskvårdsbidrag, motionsutmaning, pausprogram för rörelse på medarbetarnas datorer och en rad korta filmer för inspiration till rörelse, god kost och hälsa på vårt intranät.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Järfälla är en tillväxtkommun och tillsammans med pensionsavgångar bidrar det till att det totala behovet av arbetskraft ökar. Det finns en tydlig konkurrens om arbetskraften och kommunen arbetar med att möta denna utmaning. Kommunen arbetar med de nio strategier för kompetensförsörjning som Sveriges kommuner och regioner har tagit fram. Det handlar om att stödja medarbetarnas utveckling, utnyttja tekniken smart, prioritera arbetsmiljöarbetet, stärka ledarskapet, använda kompetensen rätt, öka heltidsarbetet, rekrytera bredare, söka nya samarbeten och förlänga arbetslivet.

Med Omställningsfondens medel genomförs coaching för chefer och medarbetare efter individuella behov. Det handlar om att på olika sätt stärka ledarskapet eller medarbetarskapet. Omställningsfonden används också i syfte att på andra sätt kompetensutveckla medarbetare till exempel i att använda digitala hjälpmedel, öka kunskapen inom sitt yrkesområde eller genom insatser som gör medarbetaren mer anställningsbar.

För att behålla och utveckla medarbetare erbjuder kommunen olika kompetenshöjande utbildningar. Medarbetaracademin riktar sig till medarbetare som vill arbeta med sin egen utveckling och också bidra till arbetsplatsens och organisationens utveckling. Arbetsledarakademin vänder sig till de ledare som inte är chefer, men som har en arbetsledande funktion. Ledarskapsacademin är till för potentiella nya chefer/ledare och deltagarna tas ut genom rekommendationer, intervjuer och tester. Alla akademier genomförs i samarbete med andra kommuner.

LÖN

Personalpolicyn beskriver de riktlinjer Järfälla kommun har för lönesättning och där grunden är lika oavsett förvaltning och verksamhet. Lönen är individuell och differentierad och ska avspegla ansvar, kompetens samt uppnådda mål och resultat. Den lönekartläggning som görs årligen ger en helhetsbild av lönestrukturen inom kommunen och kan ligga till grund för särskilda satsningar eller prioriteringar vid löneöversyn.

Medianlönen 2021 för kvinnor var 35 050 kronor, för män 33 507 kronor och totalt 34 700. Trenden 2018 och framåt har varit att kvinnors medianlön är högre än männens, men trots att kvinnor har högre medianlön, tjänade kvinnor 98,9 procent av männens lön 2021. I samtliga sektorer i Sverige är kvinnors lön i procent av mäns lön 90 procent. Den mest jämställda sektorn är kommuner där siffran är 98 procent (båda siffrorna från 2020). I Järfälla kommun har vi en positiv trend med nästan 99 procent år 2021.

LÖNESTATISTIK

	2021	2020	2019	2018
Kvinnor	35 050	34 000	32 600	31 400
Män	33 507	33 450	32 500	31 000
Totalt	34 700	33 900	32 510	31 300
Kvinnors lön i % av männens lön	98,9	97,9	97,6	97,4

JÄRFÄLLA KOMMUN - TOTALT

	2021	2020	2019	2018
Total sjukfrånvaro i % av arbetad tid, alla anställda	6,72	8,04	6,09	6,15
Kvinnor	7,38	8,82	6,80	6,90
Män	4,93	5,86	4,04	4,06
29 år och yngre	6,52	6,94	5,24	5,46
30-49 år	6,18	7,50	5,58	5,80
50 år och äldre	7,48	9,06	7,01	6,85
Total långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (59 dagar eller mer)	39,63	37,47	45,49	41,58

PERSONALSTRUKTUR

Kommunen har 4 267 månadsanställda, varav 3 852 är tillsvidareanställda och 433 är tidsbegränsat anställda. Flertalet, över 50 procent, arbetar inom barn- och ungdomsförvaltningen med skola/förskola och 27 procent arbetar på socialförvaltningen, bland annat med vård och omsorg av äldre.

Järfälla kommun är, som alla kommuner, en kvinno-dominerad arbetsplats med 77 procent kvinnor och 23 procent män bland de tillsvidareanställda medarbetarna. Bygg- och miljöförvaltningen med mer traditionellt manliga yrken har 62 procent män. Barn- och ungdomsförvaltningen har 17 procent män, där den största manliga gruppen arbetar som barnskötare.

Medelåldern, både bland kvinnor och män är 46 år, vilket den har varit de senaste tre åren. Åldersstrukturen visar att antalet medarbetare över 50 år var 39 procent år 2017 och att det sen har skett en ökning och år 2021 är 41 procent. Att få fler att arbeta längre och behålla kompetensen är en viktig komponent i kompetensförsörjningen.

ANTAL TILLSVIDAREANSTÄLLDA MEDARBETARE

	2021	2020	2019
Kvinnor			
- 29 år	217	205	220
30-49 år	1 527	1 503	1 562
50-	1 203	1 173	1 209
Alla åldrar	2 947	2 881	2 991
Män			
- 29 år	95	77	85
30-49 år	429	439	450
50-	381	350	368
Alla åldrar	905	866	903
Samtliga			
- 29 år	312	282	305
30-49 år	1 956	1 942	2 012
50-	1 584	1 523	1 577
Alla åldrar	3 852	3 747	3 897

ÅLDERSSTRUKTUR I PROCENT

	2021	2020	2019
-29 år	8	9	10
30-39 år	22	23	23
40-49 år	28	29	29
50-59 år	28	26	26
60-	13	13	13

Anställningsförhållanden

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har antagit ett arbetsgivarpolitiskt jämställdhetsprogram för att öka jämställdheten i kommuner och regioner. En punkt i programmet handlar om att heltidsarbete ska vara norm. Det är främst inom vården som deltid har varit vanligt förekommande, och där pågår ett projekt för att öka antalet heltidsanställda. På två år har andelen heltidsarbetande ökat från 79 procent till 83 procent.

	2021	2020	2019
Antal månadsavlönade heltid	3 546	3 415	3 445
Antal månadsavlönade deltid 75-99 %	482	526	601
Antal månadsavlönade deltid 1-74 %	246	267	312
Antal månadsavlönade totalt	4 267	4 208	4 351

Personalomsättning

Personalomsättningen har under pandemin minskat markant. Från en personalomsättning på över 12 procent år 2019 till 9,4 procent år 2021 inklusive pensionsavgångar. Pandemin har gjort medarbetare mindre benägna att flytta på sig och det gäller i alla förvaltningar. Vi ser också att antalet nyrekryterade tillsvidareanställda har minskat, vilket också kan ha att göra med pandemin.

	2021	2020	2019
Nya tillsvidareanställda	230	266	312
Avgångna tillsvidareanställda	361	385	487
Varav pension	68	64	99
Antal som avgått med pension innan 65 år	16	20	41
Personalomsättning totalt inkl pension %	9,4	9,97	12,3
Personalomsättning egen begäran %	7,6	8,3	9,8
Snitt tillsvidareanställda	3 838	3 861	3 948

ARBETSMILJÖ

Sjukfrånvaron ligger fortsatt högre än innan pandemin, men har minskat sedan 2020. Två förvaltningar har en sjukfrånvaro under 5 procent. Det är kommunstyrelseförvaltningen samt bygg- och miljöförvaltningen, två förvaltningar där flertalet medarbetare haft möjlighet till distansarbete och då kunnat fortsätta arbeta även vid lättare symtom. Under pandemin har korttidsjukfrånvaron varit högre än långtidssjukfrånvaron.

Jämfört med 2020 har de mest personalintensiva förvaltningarna minskat sin sjukfrånvaro markant. Barn- och ungdomsförvaltningen har minskat från 9,5 procent till 7,9 procent och socialförvaltningen har minskat från 8,3 procent till 6,4 procent.

Projektet "Hälsofrämjande arbetsliv" har till syfte att minska sjukfrånvaron och att göra det på sikt. Även andra åtgärder kommer behövas för att minska ohälsan. Det handlar om att minska långtidssjukskrivningarna och arbeta främjande och förebyggande med medarbetarnas hälsa.

SJUKFRÅNVAROMÖNSTER

	2021	2020	2019
Sjukfrånvaro i procent av avtalad arbetad tid	6,72	8,03	6,05
Korttidsjukfrånvaro	3,76	4,45	2,92
Långtidssjukfrånvaro	2,96	3,57	3,12
Kvinnor	7,38	8,81	6,77
Män	4,93	5,86	4,00
Åldersgruppen yngre än 30 år	6,52	6,94	5,18
Åldersgruppen 30 - 49 år	6,18	7,50	5,55
Åldersgruppen 50 år och äldre	7,48	9,05	6,96
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer - procent av total sjukfrånvaro	39,63	37,61	45,46
Kvinnor	40,93	39,60	47,23
Män	33,91	28,61	35,92

Frisknärvaro

Frisknärvaron har minskat till följd av pandemin och är lägre 2021 än 2020. Folkhälsomyndighetens restriktioner har gjort att många har behövt stanna hemma vid symtom. Flertalet av de anställda har inte möjlighet att arbeta på distans, utan har då behövt sjukskriva sig.

	2021	2020	2019
Frisknärvaro i procent av avtalad arbetad tid	39,34	41,78	46,74
Kvinnor	34,87	37,45	42,14
Män	50,64	52,59	58,75
Åldersgruppen 29 år och yngre	54,69	57,96	62,70
Ålder			
Åldersgruppen 30-49 år	35,72	38,36	42,94
Åldersgruppen 50 år och äldre	32,06	41,52	40,56

Arbets skador och tillbud

Under 2021 har en ökning av anmälningar av tillbud skett. Covid-19 var klassad som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Om en medarbetare exponerats för smittämnen från covid-19 i arbetet är arbetsgivaren skyldig att anmäla det till Arbetsmiljöverket. Under 2021 har 332 ärenden om arbetsskada eller tillbud anmälts relaterat till covid-19. Motsvarande siffra 2020 var 42.

Av de anmälda arbetsskadorna handlar 210 anmälningar om hot och våld. Detta har skett främst på barn- och ungdomsförvaltningen (165) och på socialförvaltningen (39). De platser där flest tillbud och arbetsskador sker är på skolor (405) och förskolor (288).

	2021	2020	2019
Tillbud			
Kvinnor	308	167	152
Män	36	27	33
Samtliga	344	194	185
Arbets skador			
Kvinnor	538	559	532
Män	145	147	182
Samtliga	683	706	714
Antal arbets skador och tillbud totalt			
Avslutade/klarmarkerade	601	589	649
Ej avslutade/klarmarkerade	426	311	250
Samtliga	1027	900	899

UPPFÖLJNING SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbete, SAM, på den övergripande kommunnivån har presenterats på centrala samverkan. Under året har en grundläggande e-utbildning gällande arbetsmiljöutbildning för chefer, skyddsombud och andra införskaffats.

Förväntad utveckling

FORTSATT UTBYGGNAD I KOMMUNEN OCH EKONOMI I BALANS

För att framåt klara en god ekonomisk hushållning i kommunen krävs anpassningar av kostnader till de ekonomiska förutsättningarna avseende bland annat skatteintäkter och utjämningsssystem, men även till den osäkerhet som råder inom bostadsbyggande och bostadsmarknad. Med risk för förskjutningar i tidsplaner inom exploateringen behöver markintäkter, låneskuld och likviditetsplanering även fortsättningsvis följas upp kontinuerligt. Den totala investeringsnivån måste också bedömas utifrån ekonomiska förutsättningar till exempel avseende förändring av låneskuld och soliditet. Den fortsatta utbyggnaden i kommunen måste ske på ett sätt som inte äventyrar en ekonomi i balans, vilket ställer krav på en viss nivå av markintäkter.

Tillväxten i kommunen innebär behov av stora investeringar i samhällsfastigheter och infrastruktur. Finansiering av tillväxten beräknas ske via markintäkter och skatteintäkter från en ökad befolkning. Detta ställer krav på en mycket god planering och uppföljning av investeringar, verksamhet, finansiering samt omvärldsbevakning och riskbedömning. Nya bostadsområden kommer att kräva uppmärksamhet för att rätt förskole- och skolkapacitet ska kunna skapas i rätt tid och till rimliga kostnader. För välfärdstjänsterna innebär det ökade volymer med driftskonsekvenser inklusive ökade lokalåtaganden i nyproducerade lokaler. Det gäller både kommunal regi och externa samarbetspartners/utförare. Tillväxtens omfattning innebär möjligheter att tillvarata stordriftsfördelar som ger ökad effektivitet.

Behov av marksanering finns både i idrottsområdet och i Barkarbystaden men även på andra ställen i kommunen. Under åren framöver kommer medel att behövas för marksanering, vattenhantering och andra miljöåtgärder. Avsättningar för marksaneringar har gjorts de senaste åren och år 2021 avsattes ytterligare 61 miljoner kronor för framtida åtgärder.

DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR

Järfälla har en stor befolkningstillväxt. Enligt befolkningsprognosen (mars 2021) förväntas befolkningen år 2035 ha ökat till 120 819 invånare, en ökning med i snitt 2 600 invånare per år. Befolkningen ökade med 1896 invånare till 83 170 personer år 2021 (2,3 procent).

Kommunens verksamheter vänder sig främst till barn, ungdomar och äldre. Förändringen i dessa åldersgrupper påverkar de kommunala kostnaderna för förskola/fritidshem, skola och äldreomsorg. Alla åldersgrupper ökar under perioden fram till 2035. Åldersgruppen 0-19 år ökar med 14 000 personer och gruppen 65 år och äldre med 4 000 personer. Ökningen av dessa

åldersgrupper kommer att innebära stora utmaningar för kommunen att rekrytera och behålla arbetskraft för att bibehålla dagens kvalitets- och servicenivå. En ny befolkningsprognos beräknas komma i mars 2022.

KONJUNKTUR

Enligt SKR:s senaste cirkulär (2021-12-16) innebär den snabba konjunkturåterhämtningen 2021 och 2022 höga tillväxttal för BNP och arbetade timmar, skatteunderlaget ökar därmed starkt. Åren därefter beräknas arbetsmarknaden nå en konjunkturrell balans och sysselsättningen följer arbetskraftsutbudets utveckling. Det betyder att arbetade timmar inte längre ökar lika snabbt som under konjunkturuppgången samtidigt som den stramare arbetsmarknaden beräknas medföra snabbare löneökningar. Prognoserna är fortfarande osäkra avseende pandemins påverkningar och utveckling.

BUDGET OCH GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Järfälla har en fortsatt stabil ekonomi och det positiva resultatet för 2021 är högre än budget, exklusive exploatering. Utmaningarna framåt är att balansera och anpassa kostnadsutvecklingen till intäkterna som inte ökar i samma takt som tidigare år. Även investeringarna måste anpassas till markintäkterna så att låneskulden inte riskerar att urgröpa kommunens ekonomi.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet med hög kvalitet. Den skapas genom en kontinuerlig verksamhetsutveckling och att kostnadseffektiviteten ständigt prövas. Den goda hushållningen är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge alla Järfällabor en god service. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att det ekonomiska resultatet ska vara positivt och den ekonomiska ställningen ska vara på en nivå som klarar kommande investeringar i tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder, återbetala lån och pensionsåtaganden. Kommunfullmäktiges bedömning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att det ekonomiska resultatet minst ska uppgå till 1,0 procent och sträva mot att överstiga 2 procent. I en tillväxtkommun krävs högre resultatmål för att en rimlig egenfinansiering av investeringar ska vara möjlig. Ur ett verksamhetsperspektiv fastställer kommunfullmäktige i budgeten ett antal inriktningsmål och nämndmål vilka också ska uppnås över tid för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning.

Resultatmålen de kommande åren beslutades av kommunfullmäktige i november 2021 i Mål och budget för åren 2022-2024 och uppgår till 1,1 procent (55 mnkr) för året 2022 och för 2023-2024 till 2 procent (105 respektive 111 mnkr).

LÅNESKULD OCH RÄNTEKOSTNADER

Vid utgången av 2021 hade kommunen en låneskuld på 4 010 mnkr. Enligt budget 2022 och plan för 2023-2024 kommer låneskulden att öka till 5 000 mnkr 2022 för att under 2023 börja minska. Markförsäljningar behöver genomföras och investeringar måste följas upp noggrant och matchas för att inte låneskulden ska öka för mycket.

Enligt Riksbankens nya prognos från februari 2022 kommer Riksbankens reporänta att ligga kvar på noll procent fram till andra halvåret 2024. Banken bedömer att bankens innehav av obligationer kommer att vara ungefär oförändrat under 2022, varefter det gradvis minskar. I februari 2022 har också aktörerna på penningmarknaden bedömt att den svenska inflationen kommer att ligga runt 2 procent om både två och fem år. Den genomsnittliga räntan på kommunens låneskuld uppgick till 0,26 procent under 2021. En kraftigt höjd räntenivå skulle väsentligt gröpa ur konsumtionsutrymmet för kommunen.

JÄRFÄLLAHUS AB

En stor utmaning för Järfällahus AB, vilket prioriteras före nybyggnation, är att bolagets fastighetsbestånd till stora delar byggdes under 60-, 70- och 80-talen. Merparten av fastigheterna har installationer som passerat sin tekniska livslängd. Bolaget kommer under 2022 att fortsätta arbetet med en inventering och statusbeskrivning av samtliga fastigheter för att upprätta en uppdaterad underhållsplan. Arbetet med stambyten kommer att fortsätta under många år framöver, uppskattningsvis är 2 600 lägenheter i akut behov av stambyte. Detta är ett steg framåt i bolagets uppdrag att hålla en renoveringstakt som säkerställer fastigheternas marknadsvärde.

Miljöredovisning

Miljöredovisningen visar utvecklingen inom ett antal prioriterade miljöområden enligt kommunens miljörelaterade styrdokument. Redovisningen omfattar Järfälla som geografisk yta och Järfälla kommun som organisation.

Miljöarbete sker dagligen inom alla förvaltningar vid bland annat tillsyn, upphandling, miljödiplomering, planarbete och teknisk förvaltning. Miljöplanen och översiktsplanen är de övergripande styrdokumenterna inom hållbarhet i Järfälla kommun. Mål inom den ekologiska dimensionen av hållbarhet finns förutom i miljöplanen även i de sektorsvisa styrdokumenterna klimat- och energiplan, avfallsplan, kemikalieplan och cykelplan. Miljöplanen förtydligar sambandet till de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de sex regionalt prioriterade miljö kvalitetsmålen, som mynnar ut i de lokala områdena minskad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri vardag, ett rikt växt- och djurliv samt hållbar konsumtion och hög miljömedvetenhet.

VIKTIGA HÄNDELSER

Järfälla har ett fortsatt stort fokus på klimatfrågan och genomför ett flertal satsningar för att påskynda klimatomställningen. Kommunen deltar bland annat i WWF:s internationella utmaning One Planet City Challenge, som uppmuntrar världens städer att arbeta för en hållbar stadsutveckling. I december 2021 skrev Järfälla under ett nytt, reviderat klimatkontrakt tillsammans med åtta andra städer, fem myndigheter och innovationsprogrammet Viable Cities, med den gemensamma ambitionen att nå klimatneutralitet till år 2030. Under året har även en klimathandlingsplan för Barkarbystaden tagits fram, med 42 föreslagna åtgärder inom bland annat energi, hållbar mobilitet och klimatneutral byggnation. Dessutom har projektet Klimatneutrala Järfälla 2030 beviljats medel och startats igång, där kommunen i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle arbetar för att minska utsläppen av växthusgaser.

Järfälla har tillsammans med Upplands-Bro kommun, som första kommuner i Sverige, beviljats medel från EUCF (European City Facility) för en klimatinvesteringsplan inom förnybar energi och energieffektivisering. Planen är preliminärt inriktad på energieffektivisering i bebyggelse samt storskaliga bildelningstjänster.

OMVÄRLDSANALYS OCH FRAMTID

Coronapandemin har fortsatt att påverka världen även under 2021. Det framskjutna klimatmötet COP 26 blev av först i november 2021. Närmare 200 länder träffades i Glasgow och för första gången nämndes fossila bränslen i en text från klimatmötet. Även konferensen COP 15, som fokuserar på biologisk mångfald, har försenats två gånger till följd av coronapandemin. Trots pågående ansträngningar försämras den biologiska mångfalden över hela världen och COP 15 syftar till att ta ett gemen-

samt grepp kring frågan. I oktober 2021 hölls en digital del av mötet och i år planeras en fysisk träff i Kina, där regeringar från hela världen ska enas om ett gemensamt ramverk för att bevara den biologiska mångfalden.

I juni 2022 arrangeras FN-konferensen Stockholm+50, för att påskynda genomförandet av Agenda 2030 och stödja en hållbar återhämtning efter pandemin. Konferensen uppmärksammar även att det är femtio år sedan FN:s första miljökonferens ägde rum, Stockholmskonferensen år 1972.

På regional nivå fortsätter utbyggnaden av tunnelbanans blå linje mellan Akalla och Barkarby. De två nya stationerna blir en viktig knutpunkt för framtidens kollektivtrafikresenärer med tunnelbana, pendeltåg, regionaltåg och buss i direkt anslutning. Sprängningen av station Barkarby är färdig medan station Barkarbystaden nästan är utsprängd. Planerad trafikstart är 2026.

Under året har arbetet med att revidera kommunens översiktsplan påbörjats. Översiktsplanen är kommunens samlade strategi för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Revideringen fokuserar bland annat på att digitalisera översiktsplanen och att integrera kommunens nya mål inom klimatneutralitet. Kommunens miljöplan har skickats ut på remiss av kommunstyrelsens utskott för miljö och social hållbarhet. Den reviderade miljöplanen kopplar kommunens miljömål till de 17 globala målen för en hållbar utveckling i Agenda 2030.

MÅLUPPFÖLJNING

Uppföljningen av miljö tillståndet och miljöarbetet i kommunen görs genom att mäta ett antal gröna nyckeltal samt åtgärder från miljörelaterade styrdokument och handlingsplaner. Nyckeltalen visar effekterna av miljöarbetet. Uppföljningen av miljöplanen är uppdelad inom målområdena minskad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri vardag, ett rikt växt- och djurliv samt hållbar konsumtion och hög miljömedvetenhet.

MÅLBEDÖMNING

Nedan redovisas en sammanställning av målbedömningen för miljöplanens effektmål som ska vara uppnådda senast år 2024.

- 7 effektmål är uppnådda eller ser ut att uppnås.
- 4 effektmål uppnåddes delvis eller är osäkert om de kan uppnås.
- 1 effektmål uppnåddes ej eller blir svåra att nå.

Ett urval av det mest väsentliga som har skett inom miljöområdet beskrivs nedan. Uppföljning av alla mål och nyckeltal redovisas i Miljöbarometern på jarfalla.se/miljöbarometern.

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

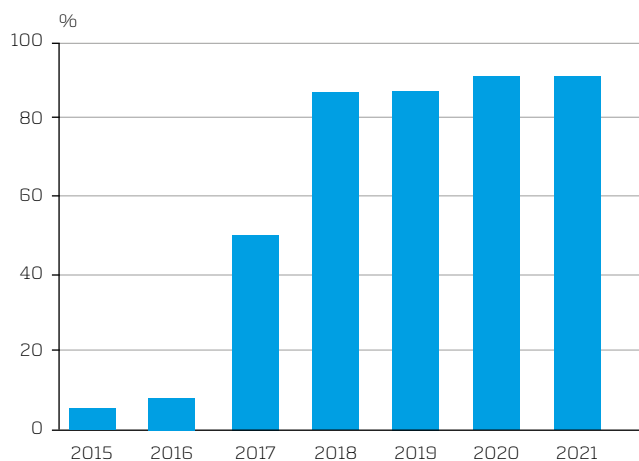
Inriktningsmål: Järfälla kommun ska bara använda förnybar energi år 2025 och alltid sträva efter att energieffektivisera. Järfälla ska ta sitt ansvar för att bidra till det globala klimatmålet, tvågradersmålet.

Under året antogs kommunens elektrifieringsstrategi av innovationsutskottet. Elektrifieringsstrategin ska antas av kommunfullmäktige under 2022 och kan vara en anledning till att kommunen blivit nominerade till utmärkelsen Laddguld. Perioden 2022-2024 är ett första steg i arbetet med att ta fram en långsiktig och hållbar elektrifieringsstrategi. Strategin kommer att fortsätta utvecklas med Region Stockholms elektrifieringslöfte som samverkansforum, dit kommunen anslutit sig. Målet för denna period är att arbeta fram en flexibel och responsiv strategiplattform för att i kommande steg formulera en detaljerad strategi.

Andel förnybar energi för kommunens fordon

Under 2021 var 92 procent av kommunens drivmedelsförbrukning förnybar, där den största delen utgörs av HVO och biogas. I statistiken räknas inte kommunens elbilar in, men antalet elfordon i Järfällas fordonsflotta ökar. Sedan föregående år har antalet rena elfordon ökat från 12 till 20 stycken. Dessutom har kommunen 19 elhybrider och tre plug-in hybrider.

Andel förnybar energi för kommunens fordon

Energianvändning per kvadratmeter

Kommunen nådde målet till 2025 om en 30-procentig minskning redan år 2020. Energianvändningen har dock gått upp en aning under 2021 och minskningen ligger nu strax under 30 procent. Järfällahus närmar sig målet på 115 kWh/kvm till 2025 och ligger idag på 125,1 kWh/kvm. Det motsvarar en minskning om 13 procent.

Energianvändningen per kvm i kommunens byggnader (graddningskorrigerad)

GOD BEBYGGD MILJÖ

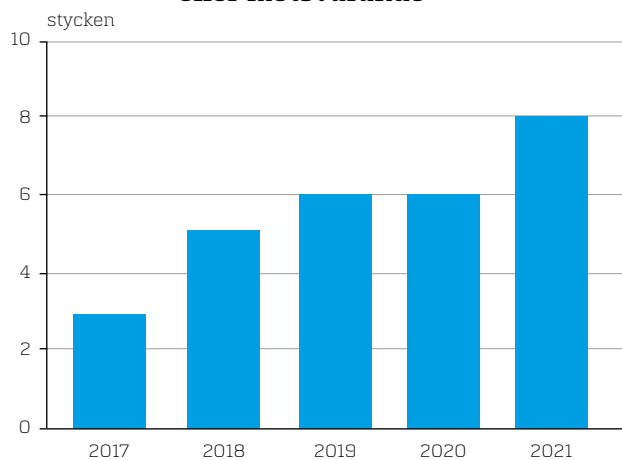
Inriktningsmål: Järfälla kommun ska ligga i framkant inom hållbar stadsutveckling och därmed säkra en hållbar utbyggnad i kommunen.

Under året har kommunstyrelsen antagit en trähusstrategi. Trähusstrategin syftar till att främja trä eller andra klimatsmarta byggnadsmaterial för att minska kommunens klimatavtryck från byggnation. Den ska också bidra till ökad intern kompetens inom träbyggnation. Parallellt med detta har kommunen börjat använda certifieringssystemet NollCO2 vid nyproduktion. Detta innebär att man vid byggnationen av en ny fastighet ska minimera utsläppen så långt som möjligt, för att sedan kompensera den koldioxid som trots allt uppstår vid bygge, materialval och drift.

Miljöklassade byggnader

2021 har två byggnader certifierats med Miljöbyggnad Silver: Ålstaskolan och Skälbyskolan byggnad 07. Kommunen har nu åtta byggnader certifierade enligt miljöbyggnad silver eller motsvarande. Fler certifierade byggnader planeras för 2022.

Antal kommunala fastigheter som certifieras enligt miljöbyggnad nivå silver eller motsvarande

Nyanlagda samt upprustade gång- och cykelvägar

Under året har kommunen anlagt 3,3 kilometer ny gång- och cykelväg. Bland annat har det tillkommit en ny gång- och cykelväg på Budkavlevägen vid Skälbyskolan, vilket bidrar till en säkrare miljö och främjar ett hållbart resande. Dessutom har ny belysning installerats. Detta är en del av Järfällas arbete med säkra skolvägar.

GIFTFRI VARDAG

Inriktningsmål: Järfälla kommun ska fasa ut farliga ämnen och minimera användningen av ämnen som kan skada människor och miljö. Förorenade områden ska saneras successivt. Arbetet ska ske med särskilt fokus på barns miljöer.

En handlingsplan för förorenad mark har tagits fram för att skapa en intern organisation för förorenade områden i kommunens markinnehav. Åtgärder har tagits fram för att tydliggöra, organisera och effektivisera arbetet med markföroreningar.

Kommunen använder materialdatabasen SundaHus, både inom byggprojekt men även för att registrera produkter med faropiktogram som används i kommunens verksamheter. Genom att samla kemikalieförteckningarna i ett gemensamt system får anställda tillgång till uppdaterade säkerhetsdatablad samt en tydligare överblick över vilka produkter som på sikt bör bytas ut.

Järfälla har under året installerat filter i dagvattenbrunnar vid konstgräsplaner och fordonsytor. Kemiska analyser har utförts på vatten som passerar före och efter filtren för att undersöka filtrens effekt att minska läckage av mikroplaster och föroreningar till dagvattnet. Resultatet visar att installation av filter lett till minskade utsläpp, framför allt när det gäller kolväten från fordonsytor samt zink från konstgräsplaner.

Ytterligare ett projekt som kommunen beviljats medel för är Smarta växter i klimatets tjänst (SVIKT). Där undersöks hur växter kan användas som verktyg för att binda kol, främja biologisk mångfald, jämna ut temperatur och vattenflöden samt ackumulera markföroreningar. Pro-

jektet pågår mellan 2021 och 2023.

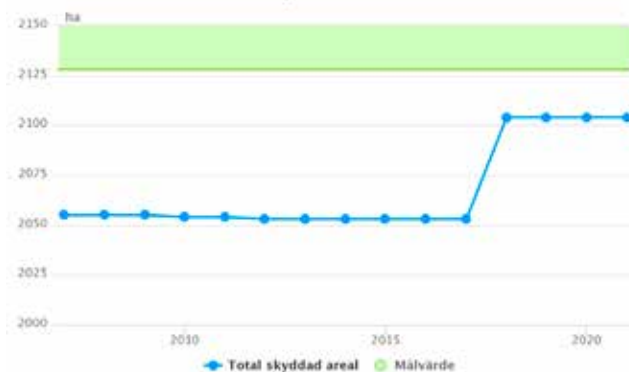
ETT RIKT VÄXT- OCH DJURLIV

Inriktningsmål: Den biologiska mångfalden ska bevaras, nyttjas och utvecklas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas.

Skyddad natur

Stora delar av Järfälla kommuns naturområden är skyddade som naturreservat. I kommunen finns fyra naturreservat med en total area om 2 104 hektar. Målet är att öka den skyddade arealen med 75 hektar från 2016 till 2025. Sedan 2016 har arealen ökat med 51 hektar.

Areal skyddad naturmark

Järfälla arbetar även aktivt med skötsel av våra natur- och kulturlandskap och genomför olika initiativ för att främja friluftslivet. Bland annat har avgiftsfria naturguidningar lanserats för att locka Järfällaborna att upptäcka sin närnatur. I utmärkelsen Sveriges friluftskommun 2021 belönades Järfälla med en andraplats av Stockholms 26 kommuner. Under året invigdes Sveriges första hotell för den starkt hotade fågelarten tornseglare, i Säby gård. Hotellet består av hundra holkar och ska hjälpa tornseglarna att hitta lämpliga boplatser.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH HÖG MILJÖMEDVETENHET

Inriktningssmål: Järfälla kommun ska sprida miljö-kunskap så att anställda, invånare och organisationer i kommunen kan agera på ett sätt som ger positiva effekter för miljön och bidra till ett hållbart Järfälla.

Samtliga kommunanställda ska ha en grundläggande miljökunskap och kommunen erbjuder både en digital och fysisk miljöutbildning. Alla förvaltningar och kommunala bolag har godkända miljödiplom enligt Svensk miljöbas kravstandard. För att minska miljöpåverkan från konsumtion arbetar kommunen aktivt med att förebygga matsvinn. Målet är att matsvinnet i Järfällas skolor och äldreboenden ska minska med 25 procent inom nuvarande mandatperiod. Handlingsplanen för minskat matsvinn innehåller 15 åtgärder som bidrar till detta, bland annat att förvaltningarna väger allt svinn som uppstår samt arbetar med verktyget Mashie för att klimatberäkna menyerna.

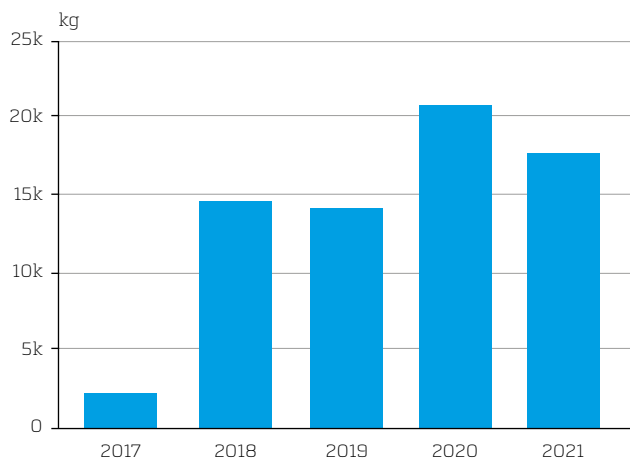
Under 2021 uppmärksammades Järfällas miljöarbete i måltidsverksamheterna genom Livsmedelsverkets kartläggning över kommunala måltider. Av 238 svarande kommuner var det 21 kommuner som valdes ut i toppen när det gäller mätbara miljömål. Järfälla är en av dessa 21 kommuner eftersom vi har mätbara mål inom både klimatpåverkan, livsmedelsinköp och matsvinn.

För att öka kunskapen kring miljöfrågor hos Järfällas invånare och företag genomförs kontinuerligt olika informationsinsatser. Coronapandemin har försvårat detta, men genom kommunens opartiska och kostnadsfria energi- och klimatrådgivning har webinarier om laddplatser för elbilar samt solceller hållits. Under året har även ett nätverk för bostadsrättsföreningar startats upp för att öka samverkan inom energi- och klimatfrågor.

Återbruk

Återbruka är kommunens digitala system för återanvändning av bland annat möbler. Syftet är att minska kommunens inköpskostnader och samtidigt bidra till miljönytta och minskad konsumtion. Under 2021 förmedlades 396 objekt, vilket ledde till en koldioxid-

Mängd sparad koldioxid genom återbruk

besparing på 17 745 kg, en energibesparing på 151 667 kWh samt sparade in 682 500 kr.

UPPHANDLING

Effektmål: Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader inom kommunen och bolagen ska relevanta miljökrav ställas.

Järfälla ställer hållbarhetskrav i samtliga upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten tillhandahåller miljökrav inom vissa områden och kommunen har även egna mallar samt tillgång till miljökompetens som stöd i kravställningen. Vid upphandlingar som antas beröra barn och unga eller vara mer kemikalieintensiva har skarpare kemikaliekrav ställts. Ett exempel är upphandlingen av köksutensilier som gjordes under 2022. Där ställdes bland annat krav om att produkterna ska vara fria från Bisfenol och PFAS, vilket lett till att inga plastkaminer av polykarbonat eller stekpannor med non-stickbeläggning finns i det nya avtalet.

Järfälla medverkade även i den senaste omgången av KemKollen, en nationell satsning som syftar till att följa upp kemikalieinnehåll i upphandlade produkter.

Nämndernas verksamhetsberättelser i sammandrag

I följande avsnitt presenteras delar ur styrelsens och nämndernas verksamhetsberättelser.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ med ansvar för ledning, samordning och uppföljning av nämnderna och de kommunala bolagen. Styrelsen ansvarar även för utveckling av den kommungemensamma informationsverksamheten, den översiktliga fysiska planeringen, ägarfrågor som rör kommunens fasta egendom, kommunens övergripande lokalförsörjning, kommunens medelsförvaltning, arbetsgivarfrågor, främjandet av näringslivet i kommunen, samordning av integrations- och segregationsarbetet, trygghets- och säkerhetsarbetet, övergripande arbete med innovationer och effektiviseringar samt kommunens informations- och kommunikationsteknologi inklusive informations-säkerhet. Kommunstyrelsen är också krisledningsnämnd. Antal anställda uppgår till 211 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Järfälla kommun är en växande kommun med stora behov av investeringar och samhällsbyggande samtidigt som styrningen av hela kommunen måste säkras. Arbetet pågår för att synliggöra och förtydliga den styrmodell som finns för att därefter fortsätta med eventuella identifierade utvecklingsområden.

Kommunledningsgruppen har tillsammans med förvaltningarna arbetat fram en plan för innovation och digitalisering som kommer att vara vägledande i kommunens utvecklingsarbete. Denna plan behöver integreras i det arbete som pågår med kommunens övergripande styrmodell.

Kvalitetsfrågor och strategiska, långsiktiga frågor kopplat till expansionen har varit i fokus under 2021 genom att arbetet med framtagande av ny översiktsplan med målår 2050 påbörjades, ett nytt bostadsförsörjningsprogram och en arkitekturpolicy har tagits fram. Kommunens expansion sker i enlighet med Stockholmsöverenskommelsen och budgetmål till exempel om att öka antalet arbetstillfällen i kommunen. Under året har sex detaljplaner antagits. Merparten av de antagna detaljplanerna är små detaljplaner för enstaka bostäder för att komplettera inom befintlig bebyggelse i enlighet med befintlig karaktär (så kallade avstyckningsplaner). Två större detaljplaner har också antagits under 2021: Veddesta II och Jakobsberg 18:19 m fl för sjukhus respektive kafferosteri, vilka sammantaget möjliggör tillskott

av ett stort antal arbetstillfällen i kommunen. Fem nya detaljplaneuppdrag har getts vilka samtliga handlar om att komplettera befintlig bebyggelse på privatägd mark. Samråd och granskning inkluderande digitala medborgardialoger har genomförts för flertalet detaljplaner såsom för utveckling av Barkarby centrum, utbyggnad av Bällstadalen, Ormbäcka C, Veddesta IV, Welcome Hotel, Djursjukhus, Stäketfläcken och HC-huset.

Under 2021 har kommunfullmäktige fattat igångsättningsbeslut gällande ett nytt äldreboende i Viksjö (Hemansvägen), för en ny LSS-gruppbostad genom förvärv av bostadsrätt/ägarlägenhet i Barkarbystaden III samt för en tillfällig förskola i Barkarbystaden. Kommunstyrelsen har fattat inriktningsbeslut om en ny grundskola för högstadiet vid Källtorpskolan, inriktningsbeslut om en ny grundskola i Ormbäcka, beslut om finansiering gällande ny skola i Berghem, inriktningsbeslut om renovering av äldreboendet Linden, beslut om ombyggnation i gymnasiet för socialförvaltningens dagverksamhet, beslut om inhyrning av en LSS-gruppbostad av Resona Utveckling AB i Barkarbystaden IV med mera. Utöver detta har delrapportering eller återrapportering skett för bland annat uppdrag rörande förskolegårdars storlekar, fastighetsstyrningen i kommunen, Jakobsbergs centrum och nytt kommunhus.

Järfälla kommun har genom avtalssamverkan med Upplands-Bro kommun ett, för de båda kommunerna, gemensamt överförmyndarkansli som organisatoriskt finns på Järfälla kommuns kommunstyrelseförvaltning och bekostas gemensamt av de båda kommunerna.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	300,8	300,8	283,3
Intäkter	106,0	106,6	123,5
Summa intäkter	406,8	407,4	406,8
Kostnader	-406,8	-397,3	-392,5
Årets resultat	0,0	10,1	14,3
Investeringsinkomster	0,0	10,6	0,0
Investeringsutgifter	-83,4	-28,0	-5

Genom avtalsamverkan har Järfälla kommun också ett gemensamt dataskyddsbud med kommunerna Upplands-Bro och Sollentuna. Dataskyddsbudet har sin anställning på kommunstyrelseförvaltningen i Järfälla och övriga två kommuner är med och bekostar anställningen för att kunna nyttja tjänsten.

Kommunfullmäktige beslutade i början av 2021 att inrätta ett civilsamverkansråd för integration som ska ersätta interreligiösa rådet. Rådet ska verka för goda möten över gränserna i civilsamhället, för ökat samarbete och ökad förståelse för varandra samt stärka civilsamhällets positiva kraft när det gäller integration. Hittills har 25 föreningar, religiösa samfund och studieförbund blivit godkända som medlemmar i rådet och tre sammanträden har hållits under 2021. Ett uppdaterat integrationsprogram har tagits fram under året och implementering påbörjas under våren 2022.

För att stärka tryggheten i kommunen har kommunen tillsammans med Polisen, Järfällahus AB och räddningstjänsten Attunda lanserat Trygghetsdag. Trygghetsdag innebär att aktörerna genomför trygghetskapande insatser på olika platser i kommunen på tisdagar.

Pilotprojekt platssamverkan Jakobsberg har påbörjats för att skapa en platssamverkan i centrala Jakobsberg. Arbetet genomförs tillsammans med region Stockholm och andra relevanta aktörer i Jakobsberg. Antalet ordningsvakter i centrala Jakobsberg har utökats med en

patrull för att öka tryggheten ytterligare i området.

I oktober antog Kommunfullmäktige riktlinjerna för Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP. Syfte med riktlinjen är att öka möjligheter till samverkan mellan civilsamhället och kommunen.

EKONOMISKT RESULTAT

Resultatet är positivt och uppgår till 10,1 mnkr, varav 8,3 mnkr avser lägre personalkostnader. Personalkostnaderna avviker på grund av vakanser och sjukfrånvaro under perioden. Övriga kostnader är 2,1 mnkr lägre än budgeterat och avser utrednings- och utvecklingsmedel.

FRAMÅTBlick

En fortsatt stark ekonomisk uppföljning och styrning är viktig för att klara att bygga ut kommunen med en ekonomi i balans. 2021 och kommande år är fortsatt investeringstunga och flera omvärldsfaktorer till exempel osäkerheter i konjunktur och efterfrågan på bostäder kan påverka tidpunkten när markintäkter kommer. Fortsatt arbete med styrmodellen kommer ske med fokus på att utveckla kommunens målstruktur och övergripande målbild.

Under kommande år kommer arbetet med framtagande av ny översiktsplan att intensifieras genom att olika förstudier som ligger till grund för översiktsplanen tas fram. Parallellt med det utreds hur översiktsplanen ska fungera som digitalt beslutsunderlag. Det, tillsammans med övergång till digitala detaljplaner är första steget i en omfattande övergång till digital, sammanhållen samhällsbyggnadsprocess.

En planeringsstrategi som konkretiserar målen gällande översiktsplan ska tas fram och beslutas i början av nästa mandatperiod. I övrigt fortsätter utbyggnaden av Järfälla där miljöfrågorna får en allt mer betydelsefull roll eftersom vi bygger på tekniskt utmanande eller i anslutning till känsliga eller bevarandevärda områden.

Hållbarhetsfrågor och att uppnå koldioxidneutralitet bedöms vara förutsättningen för kommunens fortsatta expansion, liksom att Järfällaborna involveras och ser nyttor med expansionen.

Inom lokalförvaltningsområdet väntar de ärenden som det tidigare fattats inriktningsbeslut om att återkomma för igångsättningsbeslut under 2022 bland annat grundsärskola för högstadiet vid Källtorpskolan, ny skola i Ormbacka, ny skola i Berghem. Nya ärenden väntas också, bland annat gällande nästa äldreboende i kommunen, nytt trygghetsboende och ytterligare förskolor.

Ett antal förstudier pågår gällande lokaler och anläggningar inom kultur- och fritidsområdet som kommer att återrapporteras. Återrapportering om utveckling av Jakobsbergs centrum och nytt kommunhus kommer att ske.

Planen för Järfälla kommuns arbete med digitalisering och innovation kommer att vara ett verktyg som tydliggör riktningen och målen för arbetet de kommande fem åren. Planen är kommungemensam och tar således sikte på de aspekter av kommunens arbete som är på övergripande och gemensam nivå. Om kommunen arbetar efter planen och därmed mobiliserar arbetet kommer goda förutsättningar att finnas för att få in nya arbetssätt i linjeorganisationen.

Det finns fortsatt behov av att skapa ett bättre och mer effektivt samarbete mellan olika verksamheter inom kommunen, både mellan avdelningar på kommunstyrelseförvaltningen och gentemot verksamheter på andra förvaltningar. Övergången till en processbaserad verksamhetsstyrning, vilken inleds under 2022, förväntas bidra till en samlad och mer effektiv styrning och utveckling med kommuninvånarnas behov i fokus.

Barn- och ungdomsnämnden

Nämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Nämnden ansvarar även för annan pedagogisk verksamhet, såsom öppen förskola, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. Antalet anställda uppgår till 2 192 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Förvaltningen har en övergripande handlingsplan för ökad måloppfyllelse kring resultat och behörighet till gymnasiet samt ökad trygghet och studiero. Planen är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Pandemin har haft betydande påverkan i våra verksamheter. Det är viktigt framöver att kontinuerligt vara extra noggrann med att följa kunskapsutvecklingen samt den psykiska hälsan hos våra barn och elever.

Järfälla kommun har inlett ett samarbete med Skolverket kring riktande insatser för nyanländas lärande och flerspråkiga barn och elever. Från Järfälla kommun deltar Barn- och ungdomsförvaltningen och Kompetensförvaltningen. Insatsen ska stärka huvudmännens förmåga att både på kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever samt barn med annat modersmål en utbildning av hög och likvärdig kvalitet.

Arbetet med kommunens resursskola går nu in på sitt andra läsår. Första året fanns det plats för 4-6 elever. Nu när alla lokaler är färdigställda och rekrytering av personal är klar så har resursskolan kapacitet för 10-12 elever. Resursskolan är en satsning där elever, vårdnadshavare, skola och socialtjänst jobbar tillsammans.

Järfälla satsar på tidiga insatser för unga på väg in i missbruk och kriminalitet. Under september startade ett nytt projekt där skola, socialtjänst, polis och fritidssektor samverkar. Projektet syftar till att unga personer som befinner sig i den så kallade riskzonen för att utveckla kriminalitet och/eller missbruk snabbt ska bli upptäckta och lika snabbt erbjudas insatser.

SAMBU (SAMverkan Barn och Unga): Styrgruppen består av förvaltningschefer och verksamhets-/avdelningschefer från barn och ungdomsförvaltningen, kultur-, fritid- och demokratiförvaltningen, kompetensförvaltningen, socialförvaltningen och polis. En grupp inom SAMBU (0-5 år) har under våren startat upp. Tanken är att öka samverkan mellan olika aktörer för barn i de yngre ålderna.

För att säkerställa likvärdighet i elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning så har Järfälla Barn- och elevhälsa fått i uppdrag att centralisera studie- och yrkesvägledare inom deras organisation. Planering och rekrytering har gått snabbt och SYV-organisationen var på plats från läsårets start med full bemanning.

Förskolestrategin är nu beslutad och arbetet med att implementera strategin genomförs under 2022. Verksamheten har under året arbetat frångångsrikt med den Organisatoriska och sociala arbetsmiljön den så kallade OSA-dialogen.

För att säkra kompetensförsörjningen på sikt har barn- och ungdomsnämnden fastställt en strategiskt kompetensförsörjningsplan.

Syftet med planen är att fortsätta arbetet med att profilera sig som en attraktiv arbetsgivare, dels för att underlätta rekryteringsarbetet och dels för att skapa engagerade och nöjda medarbetare som vill stanna kvar i organisationen.

EKONOMISKT RESULTAT

Barn- och ungdomsnämnden redovisar totalt ett överskott för 2021 om 85,4 mnkr som främst beror på lägre kostnader på grund av färre barn och elever än budget samt en annan sammansättning av barn- och elevantalet vilket genererar lägre kostnader. Dessutom på högre intäkter än budgeterat för statsbidrag avseende sjuklönekostnader och "Skolmiljarden", samt för likvärdig skola och språkutveckling.

Intäkterna under 2021 var 2 159 mnkr vilket är 41 mnkr

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	1 894,0	1 901,8	1 823,1
Intäkter	224,0	256,9	242,6
Summa intäkter	2 118,0	2 158,7	2 065,7
Kostnader	-2 118,0	-2 073,3	-2 000,2
Årets resultat	0,0	85,4	65,5
Investeringar	10,3	4,6	13,8

högre än budget och beror främst på högre intäkter av stats- och kommunbidrag. De högre statsbidragen består av kompensation av sjuklönekostnader, "Skolmiljarden" samt högre statsbidrag för likvärdig skola och språkutveckling. Under året har även ett kommunalt tillskott erhållits till kommunala och fristående verksamheter i syfte att mildra effekter av pandemin. En annan förklaring till högre intäkter är högre interkommunal ersättning det vill säga att fler barn och elever från andra kommuner väljer att gå i Järfällas förskolor och skolor.

Samtidigt som intäkterna är högre än budget är kostnaderna lägre. Kostnaderna landar på 2 073 mnkr vilket är 45 mnkr lägre än budget. Den främsta orsaken till de lägre kostnaderna är färre barn och elever än budget samt en annan sammansättning av barn- och elevantalet vilket genererar lägre kostnader för volymer. Även personalkostnader är lägre än budget vilket beror på sjukfrånvaro och frånvaro på grund av vård av barn, en direkt effekt av den pågående pandemin. En annan förklaring är färre antal anställda än budgeterat. Kostnader för hyror och andra fastighetskostnader är även de lägre än budget. Däremot ses en ökning av kostnader för förbrukningsmaterial och förbrukningsinventarier samt för inhyrd personal vilket är orsakat av en kombination av pandemin och ökade statsbidrag.

FRAMÅTBlick

Järfälla är mitt i en kraftig expansion. Det berör i allra högsta grad barn- och ungdomsförvaltningen. Kapacitetsplanering och kompetensförsörjning är områden vi måste lyckas väl inom för att möta den framtid som väntar.

Ett område där förvaltningen behöver fokusera framåt är vad pandemin inneburit för barns och elevers psykiska hälsa och måluppfyllelse. Tillsammans med rektorer kommer vi noggrant analysera betyg och måluppfyllelse för att vidta rätt åtgärder framåt.

Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter enligt det årshjul som finns utarbetat. Barn- och ungdomsförvaltningen har ambitionen att hålla i arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet genom att följa upp handlingsplanen som är beslutad av nämnden, analysera, utvärdera, åtgärda samt dokumentera genom bland annat måluppfyllelse- och analysrapporterna.

För att förbättra resultaten för nyanlända och flerspråkiga barn- och elever går barn- och ungdomsförvaltningen in i ett stort projekt tillsammans med kompetensförvaltningen och Skolverket.

Problematisk skolfrånvaro är ett område som vi ska fokusera på under 2022. Det handlar om att förbättra våra egna rutiner och arbetssätt men också att tillsammans med socialförvaltningen och andra externa aktörer hitta nya metoder där vi tillsammans angriper den problematiska skolfrånvaron och får tillbaka våra elever till skolan.

Innovation inom teknik och digitalisering behövs för att förbättra våra processer och arbetssätt. Det räcker inte med en utmärkt kompetensförsörjning. Nya, smartare, effektivare arbetssätt behöver också hittas.

Arbetet med implementering av förskolestrategin fortsätter i samarbete med verksamheterna och kommer rapporteras kontinuerligt till nämnden.

VERKSAMHETSMAÅTT

I tabellerna nedan redovisas förändringar i verksamheterna de senaste tre åren.

FÖRSKOLA/PEDAGOGISK OMSORG 1-5 ÅR

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal barn	4 740	4 649	4 695
varav i egna verksamheter	3 268	3 210	3 246
Andel inskrivna barn i %	90,5%	89,0%	87,6%
Bruttokostnad kr per barn	147 448	143 487	138 380
Avgiftsfinansiering i %	7,3%	7,3%	7,4%

FRITIDSHEM/PEDAGOGISK OMSORG, 6-9 ÅR

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal barn	3 895	3 956	3 901
varav i egna verksamheter	3 569	3 619	3 588
Andel inskrivna barn i %	92,4%	96%	93,5%
Bruttokostnad kr per barn	53 890	50 249	49 678
Avgiftsfinansiering i %	15,1%	15,5%	15,3%

UTBILDNING*

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal Järfällaelever	10 541	10 412	10 169
Elever i egen regi	8 357	8 341	8 228
Varv antal särskoleelever	106	84	71
varav i egen regi	90	69	55
Bruttokostnad kr per elev	106 306	103 589	104 690

* Förskoleklass, Grundskola och Grundsärskola

Kompetensnämnden

Kompetensnämnden ansvarar för gymnasieskolan, kommunens aktivitetsansvar, arbetsmarknad, KomTek samt vuxenutbildningen och svenska för invandrare (SFI). Nämnden är även kommunens arbetslöshetsnämnd. Antal anställda uppgår till 250 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

För kompetensnämndens verksamheter har år 2021 påverkats av två stora händelser: pandemin och flytten till Bas Barkarby.

Planeringen för flytten till det nya utbildningskvarteret Bas Barkarby har pågått under flera år och under hösten 2021 kunde Komtek och delar av Järfälla gymnasium samt Järfälla Lärcentrum genomföra flytten. Detta innebär i praktiken att majoriteten av kompetensnämndens verksamheter har bytt lokaler, en enorm utmaning som även öppnar många möjligheter för verksamheterna i fråga.

Under året har pandemin fortsatt att påverka förutsättningarna för kompetensnämndens verksamheter. Utbildningsverksamheterna har gått, från att under våren bedriva undervisningen delvis på distans, till att under hösten allt mer återgå till ett normalläge, trots bakslag i slutet av året. Följdverkningarna på arbetsmarknaden tar längre tid att vända, men under hösten har arbetslösheten överlag minskat i kommunen. Dock är behovet fortsatt stort av både vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser.

EKONOMISKT RESULTAT

Kompetensnämndens verksamheter redovisar ett underskott för året om -16,7 mnkr, jämfört med budgeterat nollresultat. Avvikelser från budget kan främst förklaras med kostnader för ofinansierade lokaler om 9,4 mnkr. Även grundläggande vuxenutbildning och SFI genererade underskott under året om -9,3 mnkr, eftersom verksamheterna har haft fler studerande än budgeterat. Troligtvis beror det till hög grad på den ökade arbetslösheten som pandemin har medfört.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	434,8	437,3	417,4
Intäkter	220,3	241,8	202,4
Summa intäkter	655,1	679,1	619,8
Kostnader	-655,1	-695,7	-641,9
Årets resultat	0,0	-16,7	-22,1
Investeringar	8,1	4,4	1,9

FRAMÅTBlick

Under de närmaste åren väntas en stor del av kompetensnämndens utmaningar avse elevunderlaget för Järfälla gymnasium, som på det hela taget är grunden för skolans möjligheter att bära sina kostnader och uppnå en ekonomi i balans. Under 2022 kommer uppföljningen och kontrollen av gymnasiet att skärpas, både genom nämndens interna kontroll och genom centrala satsningar i kommunen. Nämnden har även initierat åtgärder i syfte att öka antalet elever som väljer Järfälla gymnasium, och dessa har inför 2022 implementerats i skolans verksamhetsplan.

I spåren av pandemin behöver nämnden även stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden, både genom utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. Även här ägnas stor uppmärksamhet, både från nämnden själv och från kommunfullmäktige. Nämnden har initierat åtgärder för att förtydliga den strategiska inriktning för vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser, bl.a. avseende vilka målgrupper och insatser som ska prioriteras.

VERKSAMHETSMAÅTT

I tabellen på nästa sida redovisas förändringar i nämndens verksamhetsområden de tre senaste åren.

GYMNASIAL UTBILDNING

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal elever	3170	3 137	3 070
- varav egen regi	482	617	626
- varav i annan kommun	1149	1 226	1 249
- varav i fristående skola	1539	1 294	1 195
Antal särskoleelever	39	43	40
- varav egen regi	4	5	6
- varav i annan kommun	13	18	16
- varav i fristående skola	22	20	18

VUXENUTBILDNING

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Grundläggande vuxenutbildning	284	239	206
Gymnasial vuxenutbildning	854	658	454
- Statsbidragsfinansierat	429	402	
Särskild utbildning för vuxna (SUFV)	26	28	35
Svenska för invandrare (SFI)	799	945	862
- Statsbidragsfinansierat	168	198	378

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Nämnden har ansvar för bibliotek, idrott och fritid, fritidsgårdar, kultur, kulturskola samt kommunens demokratiutveckling, barnrättsfrågor och samordning för finskt förvaltningsområde. Antalet anställda uppgår till 143 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Fritidschecken har startat, med 32 föreningar som anslutit sig. 970 barn och unga har använt sig av checken under hösten. Utveckling, förankring och marknadsföring fortsätter.

Järfälla kultur har vunnit den internationella utmärkelsen Golden Cubes Awards, för arkitekturpedagogik med barn, arkitekter och planerare kring Järfällas pågående stadsutveckling. Nomineringen kommer från Sveriges Arkitekter.

Järfällas populära och attraktiva grönområden har bidragit till att lyfta kommunen till andra plats i regionen för Årets friluftskommun. En del i bedömningen utgörs av de uppskattade natur- och kulturguidningar som genomförs.

En fortsatt ökning av digital verksamhet märks på biblioteket med ökat antal utlån av e-medier och Mediecenter visar ett ökat antal strömningar från elever. Det fysiska utbudet och öppethållande har däremot minskat antal besökare, påverkat av pandemin. Biblioteket har ökat möjligheten för målgrupper att få bokpaket hemlevererade. Ung fritid har coronasäkrat öppethållande och arrangemang under stora delar av året och utvecklat digital verksamhet och kontakt med sina målgrupper.

Kulturscen invigdes i oktober, efter ombyggnad. Konstgräsplaner har lagts på Kolarängen, en sjuannaplan på Veddestavallen och Bolindervallen har lagts om. På Ängsjö har en discgolfbana med 9 hål anlagts, vid Bruket har en pumptrack-cykelbana anlagts och nya snökanoner köpts in till skidbacken. I ishallarna har sargerna bytts ut inför årets ishockeysäsong.

Samarbetet för barn och unga i kommunen (i SAMBU) har intensifierats. Huset på höjden har omskapat terrassen utifrån omröstning av förslag från medborgare. Terrassen har varit välbesökt under de veckor efter sommaren som den varit öppen och har fungerat som ett alternativ till inomhuslokalerna.

Järfällaförslaget har lanserats med möjlighet för invånare att lämna förslag till kommunen. Arbetet med ungdomsambassadörer och metoden Lego serious play blev under året nominerat till Innovations in Politics Awards

av deras svenska avdelning. Flera projekt bedrivs för att arbeta med dialog och delaktighet i syftet att motverka segregation.

EKONOMISKT RESULTAT

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden redovisar ett positivt resultat om cirka 5,6 mnkr. Resultatet beror främst på lägre lokalkostnader, högre statsbidrag och fritidschecken. Under hösten har en stor utbetalning till föreningslivet genomförts för att stötta återstarten för barn- och ungdomsidrottens verksamheter i Järfälla efter pandemin.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2019
Kommunbidrag	216,4	216,4	200,7
Intäkter	18,1	18,6	19,9
Summa intäkter	234,6	235,1	220,6
Kostnader	-234,6	-229,5	-213,3
Årets resultat	0,0	5,6	7,3
Investeringar	39,0	5,5	3,4

FRAMÅTBlick

Nämnden har under hösten sammanfattat verksamheternas erfarenheter under pandemin. En hel del av digitala och nyskapande aktiviteter som når nya målgrupper kommer att fortsätta även efter pandemin.

Meningsfull fritid, kultur och rekreation på hemmaplan har fått ökad betydelse för många Järfällabor. Effekterna av hemester och ökad efterfrågan av utbud på hemmaplan beräknas fortsätta.

Nämndens verksamhetsområden bidrar med samarbeten, specialistkunskaper och dialoger till utvecklingen av Järfälla som en trygg, attraktiv och hållbar kommun. I ett Järfälla som växer med kvalitet är kultur- och fritidsfrågorna viktiga delar.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellerna nedan redovisas förändringar i verksamheterna de senaste tre åren.

BIBLIOTEK

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Totalt antal lån	243 640	246 380	316 399
- varav E-böcker	37 847	32 552	29 120
Antal boklån per invånare	3	3,5	4
Antal besök	165 900	260 323	448 702
Antal besök per invånare	2	3	5,6
Kostnad per lån, kr		125	111
Kostnad per invånare, kr		487	443

FRITIDSVERKSAMHET

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal föreningsaktiviteter	36 795	38 498	40 891
Antal föreningar enl bidragsregler	78	87	74

KULTUR

VOLYMER	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal konstutställningar	4	6	7
Antal visningar skolbio	4 600	8 900	18 000
Antal skolbiovisningar	18	4	40
Antal besök skolbion	881	115	4 315
Antal scenkonstföreställningar för barn	20	17	33
Antal besök scenkonst för barn	1 151	400	1 788
Antal besök bildarkivets hemsida	*	10 507	9 021
Antal lärarströmningar undervisningsfilm	114 364	118 676	111 582
Antal elevströmningar undervisningsfilm	77 585	70 800	33 285

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för funktionshinder, individ- och familjeomsorg exklusive familjerätten, den kommunala hälso- och sjukvården för området samt uppgifter inom det bostadssociala området (bostadsanpassningsbidrag). Socialnämnden har även ansvar för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, tillsyn över handel med tobaksvaror och nikotinläkemedel, dödsboutredningar, föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer. Socialnämnden ansvarar också för psykiskt och socialt omhändertagande när kriser och katastrofer inträffar i kommunen. Antalet anställda uppgår till 548 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Att hålla i och hålla ut, framförallt gällande skyddsutrustning, basala hygienrutiner och att stanna hemma vid symtom är välkända ord som gäller alltjämt. Uppföljningar, granskningar och fördjupningar av pandemin och dess effekter och konsekvenser har pågått och pågår.

Pandemin har haft stor påverkan på arbetsmiljön, dels för de medarbetare som behövt vara på plats och utföra ordinarie arbetsuppgifter, dels för de medarbetare som rekommenderats att arbeta hemifrån. Smittspridningen har varierat under året vilket inneburit att förvaltningen löpande har behövt bevaka och följa förändrade rekommendationer och riktlinjer.

Inom socialnämndens verksamheter har smittspridningen varit relativt låg då brukare och personal har blivit vaccinerade. Inriktningen i socialförvaltningens arbete är att fortsätta begränsa smittspridningen men också ta tillvara de goda erfarenheterna som alla har fått under året. Förvaltningsledningen har fortsatt hållit regelbundna möten i olika grupperingar för att följa utvecklingen av pandemin.

Verksamhetssystemet Lifecare har implementerats inom flera av nämndens verksamheter. Bland annat har systemet möjliggjort införande av e-ansökan för ekonomiskt bistånd samt förbättrat dokumentationsstöd. Inom funktionshinderområdet kan förvaltningen se att ärendeantalet och volymerna av insatser stadigt ökat under året och att förvaltningen står inför fortsatta utmaningar inom området.

Förvaltningen har haft i uppdrag att utreda ett möjligt införande av lag om valfrihetssystem (LOV) i bostad med särskild service LSS. Rapporten har presenterats för socialnämnden.

I december invigdes Terrängvägens gruppbostad. Bostaden ligger i Jakobsberg och har en inriktning mot äldre personer med funktionsnedsättning.

Den nya avgiftsmodellen med en differentierad taxa för service och omsorgsinsatser inom hemtjänsten infördes den 1 juni 2021.

Även inflödet av orosanmälningar gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen har fortsatt att öka även 2021. Dygnskostnad för placeringar av barn i jourhem har minskat men fler barn har haft behov av placering i jourhem, varför den totala kostnaden har ökat. En ny insats till föräldrar och barn; familjepedagog, har utformats under året i syfte att kunna erbjuda verkningfulla insatser och förebygga placeringar. Arbetet med att minska placeringstiden på SiS-institutioner för barn och unga har fortsatt och det har gett positiva resultat då en minskning skett. I maj tog Region Stockholm över den medicinska delen av ungdomsmottagningen, övergången har gått bra.

Inom ekonomiskt bistånd har en målgruppsinventering gjorts med fokus på de som uppburit långvarigt ekonomiskt bistånd i syfte att få en tydligare bild av målgruppens behov. Satsningen Jobb Järfälla infördes av kommunstyrelsen i november 2020 och syftet är att personer ska bli självförsörjande genom en ordinarie anställning eller den mer generella åtgärden A-kassa. Satsningen genomförs i samarbete med kompetensförvaltningen.

Förvaltningen har inlett ett samarbete med Upplands-Bro kommun i syfte att samplanera för en öppen-vårdsverksamhet som vänder sig till avhoppare utan akut skyddsbehov.

Samordnarna mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck har fortsatt sitt utåtriktade arbete i enlighet med Järfällamodellen.

EKONOMISKT RESULTAT

Socialnämnden redovisar ett överskott om 30,5 mnkr. Främsta orsaken till resultatet är lägre kostnader än budgeterat inom timrelaterat stöd, personlig assistans men också inom Boende med stöd. Dessutom redovisas ett överskott inom vuxenvården. Det är dock svårt att dra slutsatser och värdera resultatet, då det finns många pandemi-relaterade kostnader som skiljer sig mot ett normalår samt att delar av verksamheten har anpassats. Verksamheterna har också fått kostnadsdämpande effekter med anledning av pandemin, vilka blev större än förvaltningen trodde inledningsvis.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	927,9	927,9	853,5
Intäkter	104,6	115,8	171,6
Summa intäkter	1 032,5	1 043,7	1 025,1
Kostnader	-1 032,5	-1 013,2	-1 042,8
Årets resultat	0,0	30,5	-17,7
Investeringar	10,1	1,5	1,3

FRAMÅTBlick

Järfälla kommun växer och antalet invånare ökar. Detta innebär att utmaningar avseende stigande volymer av ärenden och insatser inom nämndens verksamheter kommer att kvarstå. Fler boenden, utöver de som redan är planerade, kommer behöva byggas såsom service/gruppboendestäder LSS (enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och gruppboendestäder SoL (enligt socialtjänstlagen) inom socialpsykiatri.

Under de närmaste åren kommer det att ske förändringar som påverkar förvaltningens arbete. Ny lagstiftning kommer införas som innebär att barn som följer med en våldsutsatt förälder till skyddat boende ska ha ett placeringsbeslut. Ytterligare information förväntas om vad ny socialtjänstlag kommer innebära och processen på regeringsnivå med utgångspunkt från samsjuklighetsutredningen fortsätter. Även utredning om förändrad LSS-lag är pågående.

En digital e-anmälan gällande oro för barn kommer att implementeras med början i januari 2022.

Jobbsatsningen, Jobb Järfälla, fortsätter under 2022.

Järfälla kommun planerar att ingå ett samarbete med polis, kriminalvård och Upplands-Bro gällande metoden GVI, Group Violence Intervention. Metoden syftar till att minska det dödliga våldet.

För att säkerställa den framtida utmaningen och kunna möta kommuninvånarnas behov pågår utvecklingsarbete de närmast kommande åren inom några strategiskt prioriterade områden:

- Valfärdsteknik.
- Kompetensförsörjning.
- Social dokumentation.
- Trygg och säker vård inklusive samverkan med regionen.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellerna nedan redovisas mått och nyckeltal för de senaste tre åren.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

VUXEN, INSTITUTIONSVÅRD	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal placerade	28	41	49
Antal helårsplatser	8	14	19
Bruttokostnad per vård dygn, genomsnitt	2 138	2 173	1 781

BARN OCH UNGDOM, PLACERINGAR EXKL ENSAMKOMMANDE

Familjehem			
- antal placerade	93	80	74
- antal helårsplatser	72	61	56
Jourhem			
- antal placerade	91	69	60
- antal platser	29	20	19
Institution			
- antal placerade	24	25	34
- antal platser	11	14	17
Kostnad per vård dygn	4 742	4 880	4 656

BARN OCH UNGDOM, PLACERINGAR ENSAMKOMMANDE

Stödboenden			
- antal placerade	17	34	49
- antal helårsplatser	12	18	33
Familjehem			
- antal placerade	10	14	32
- antal platser	6	10	21
Jourhem			
- antal placerade	6	7	7
- antal platser	2	3	3
Institution			
- antal placerade	0	4	10
- antal platser	0	2	4
Kostnad per vård dygn	0	1 351	1 542

EKONOMISKT BISTÅND - EJ SFS

	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal hushåll	1 099	1 124	1 078
Bistånd per hushåll, kr	56 907	56 807	56 713
Biståndskostnad per hjälpmånad, kr	9 304	9 136	9 294
Biståndskostnad per invånare, kr	757	785	765

FUNKTIONSHINDER

	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal personer som får insatser både enligt SoL och LSS	258	312	153*
Insatser antal personer fått enl LSS	624	664	723
Insatser antal personer fått enl SoL	894	1008	771
Volymer , antal timmar			
Personlig assistans LSS	218 900	211 900	213 900
Personlig assistans SFB/LASS	103 400	108 300	101 400
<i>Antal personer</i>			
Hemtjänst, SoL	213	234	151
Ledsagarservice, SoL och LSS	166	127	165
Avlösarservice, SoL och LSS	101	109	106
Boendestöd, SoL	327	357	239
Personlig assistans, LSS och SFB/LASS	134	104	176

*Ny beräkningsgrund 2019

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för äldreomsorg och den kommunala hälso- och sjukvården för området. Antalet anställda uppgår till 681 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Att hålla i och hålla ut, framförallt gällande skyddsutrustning, basala hygienrutiner och att stanna hemma vid symptom är välkända ord som har gällt under året och gäller alltså. Uppföljningar, granskningar och fördjupningar av pandemin och dess effekter och konsekvenser har pågått och pågår.

Pandemin har haft stor påverkan på arbetsmiljön, dels för de medarbetare som behövt vara på plats och utföra ordinarie arbetsuppgifter, dels för de medarbetare som rekommenderats att arbeta hemifrån. Under årets första månader var smittspridningen fortsatt hög generellt sett i kommunen och restriktionerna gällde fortfarande i syfte att dämpa smittspridningen. Under våren/sommaren avtog smittspridningen och restriktionerna lättade, för att sedan vid året slut öka igen med nya mutationer som innebar att förvaltningen måste vara beredd på att hantera nya utbrott och nogsamt följa rekommendationer och riktlinjer.

Inom äldrenämndens verksamheter har smittspridningen varit relativt låg då brukare och personal har blivit vaccinerade. Inriktningen i socialförvaltningens arbete har varit att fortsätta att begränsa smittspridningen men också ta tillvara de goda erfarenheterna som alla har fått under året.

Förvaltningsledningen har fortsatt hållt möten i olika grupperingar för att följa utvecklingen av pandemin. Förvaltningen har haft i uppdrag att ta fram en strategi för att säkerställa kompetensförsörjningen av personal inom äldreomsorgen och säkerställa att Järfälla kommun är en attraktiv arbetsgivare. Framtagandet av en kompetensförsörjningsstrategi är klar.

Ett antal satsningar utifrån kompetensförsörjningsstrategin är genomförda. I december blev 29 medarbetare färdiga undersköterskor genom den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet. Medarbetare fick ett löneyft i samband med nytt anställningsavtal som undersköterska. Förvaltningen har erbjudit alla med tjänstgöringsgrad på 94,9 procent möjlighet att gå upp på en heltidstjänst. En justering av lön gjordes vid årets löneöversyn för undersköterskor inom hemtjänsten. Under året gjordes en förstärkning med ytterligare en sjuksköterska/gruppledare på varje äldreboende i egen regi. Förvaltningen har också under året arbetat med att minska antalet timanställda inom vård och omsorg.

I mål och budget för 2020 gav kommunfullmäktige äldrenämnden i uppdrag att revidera äldreplanen och med det åsyftades dokumentet *Leva i Järfälla* som äldre medborgare. Uppdrag från fullmäktige ska verkställas under innevarande år. Arbetet pågår men med anledning av pågående pandemi har dokumentet försenats. Nytt namn på dokumentet är *Program för seniorvänlig kommun*.

Arbetet med revideringen och framtagande av programmet har återupptagits under året och beräknas vara klart i början av 2022. Hittills har arbetet skett utifrån två spår: dels att genom olika kommunikationsinsatser placera seniorfrågorna på Järfällas agenda, dels att ta fram underlag till ett seniorpolitiskt program. En referensgrupp från KPR (kommunala pensionärsrådet) har knutits till socialförvaltningens arbetsgrupp. Omvärldsanalys har tagits fram, tre framtidsseminarier har genomförts och en enkät har gått ut till kommunens seniorer.

Införandet av den nya avgiftsmodellen med en differentierad taxa för service och omsorgsinsatser inom hemtjänsten infördes den 1 juni 2021. Förändringen innebar att alla hemtjänstbeslut och avgiftsbeslut behövde läggas om. Omläggningen av samtliga beslut pågick under perioden februari-maj.

Uppdraget att pröva förutsättningarna för att tillsammans med FOU (forskning och utveckling) och akademien ta fram en utbildning för chefer inom kommunal äldreomsorg är klar. Utbildningen påbörjades i september och avslutas i februari 2022.

Utvärdering och uppföljning av insatser mot covid-19 inom äldreomsorgen är klar. Socialförvaltningen anlät Ekan Management för utvärderingen. I rapporten finns ett flertal rekommendationer till utveckling utifrån de lärdomar förvaltningen har fått av pandemin.

Utifrån demokratiplanen har en utvärdering av KPR:s arbetsformer genomförts under våren, ett förslag på justering av mötes- och arbetsformer för 2022 har fastställts på KPR-mötet i november.

Äldreomsorgen står inför fortsatta utmaningar. Med ökat antal äldre i Järfälla kommer kostnaderna att stiga då volymerna av ärenden och insatser ökar. Utmaningarna innebär att ambitioner får vägas noga mot de ekonomiska förutsättningarna. Hos myndighet och kommunens verksamheter i egen regi krävs tillräcklig bemanning för uppdraget för att kunna ge kommuninvånarna bästa

möjliga valuta för skattepengarna.

ÖKONOMISKT RESULTAT

Årets prognos visar ett mindre överskott på 0,8 mnkr. Det är dock svårt att dra slutsatser och värdera resultatet, då det finns många covid-relaterade kostnader och statsbidrag som skiljer sig mot ett normalår samt att delar av verksamheten har anpassats. Verksamheterna har också fått kostnadsdämpande effekter med anledning av pandemin, vilka blev större än förvaltningen trodde

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	615,4	615,4	599,6
Intäkter	110,1	135,8	85,5
Summa intäkter	725,5	751,2	685,1
Kostnader	-725,5	-750,4	-676,8
Årets resultat	0,0	0,8	8,2
Investeringar	18,1	1,9	7,3

inledningsvis.

FRAMÅTBlick

Järfälla kommun växer och antalet äldre ökar. Detta innebär att utmaningar avseende stigande volymer av ärenden och insatser kommer att kvarstå. Fler äldreboenden, utöver

de som redan är planerade, kommer behöva byggas och även verksamheter som dagverksamhet och seniorträffar kommer behövas utökas. För att säkerställa den framtida utmaningen och kunna möta kommuninvånarnas behov pågår utvecklingsarbete de närmast kommande åren inom några strategiskt prioriterade områden:

- Valfärdsteknik.
- Förebyggande insatser.
- Alternativa boendeformer.
- Kompetensförsörjning.
- Social dokumentation.
- Heltidsprojektet.
- Trygg och säker vård inklusive samverkan med regionen.
- Måltider och måltidsmiljö.

Flera lagar som kommer att påverka nämndens verksamhetsområde är under utarbetande, exempelvis ny socialtjänstlag och utredning om ny äldreomsorgslag.

Pandemin kommer troligtvis även påverka den framtida utformningen av äldreomsorgen.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellen nedan redovisas mått och nyckeltal för de senaste tre åren.

ÄLDREOMSORG

	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2020	BOKSLUT 2019
Antal personer i ordinärt boende*	1 339	1 439	1 472
- varav egen regi	1 009	1 057	1 093
- varav enskild regi	365	382	379
- antal personer beviljad Trygg hemgång	66	50	99
Antal personer i särskilt boende*	447	405	424
- varav egen regi	204	212	236
- varav enskild regi	238	193	188
Volymer ordinärt boende			
Utförda timmar hemtjänst*	462 831	452 376	469 209
Utförda timmar ledsagarservice	8 990	9 880	11 902
Utförda timmar avlösarservice	1 537	3 090	5 055
Korttidsboende, antal platser	30	20	20
Dagverksamhet			
- dagar demens	3 165	2 040	5 947
- dagar social	2 469	1 268	4 818
Trygghetslarm, antal	1 283	1 336	1 305
Volymer särskilt boende			
Äldreboende			
- antal lägenheter	468	478	424
Köpta platser			
- antal platser (snitt per år)	13	12	13

* Utöver dessa timmar utförs även trygg hemgång med ca 8 400 h/år

Familjerättsnämnden

Järfälla och Upplands-Bro kommuner har en gemensam familjerätt med gemensam nämnd där Järfälla är värdkommun. Familjerätten ingår organisatoriskt i Järfälla kommuns socialförvaltning. Familjerätten regleras via föräldrabalken och socialtjänstlagen och beslutar bland annat om ärenden kring faderskap, umgänge och adoptionsärenden. Antal anställda uppgår till åtta personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Pandemin har även under 2021 påverkat verksamheten men trots det har de aktiviteter som planerats inom familjerätten genomförts i hög utsträckning. En del av arbetet har varit möjligt att utföra på distans och faderskapsbekräftelser där föräldrarna är sammanboende har i stor utsträckning hanterats skriftligt vilket mottagits positivt av de nyblivna föräldrarna.

Antalet remisser från domstol gällande utredningar och yttranden i vårdnads mål ökade kraftigt under första halvåret, men har sedan minskat till normala nivåer.

EKONOMISKT RESULTAT

För 2021 redovisar familjerätten ett nollresultat.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	5,5	5,5	5,2
Intäkter	2,2	2,1	2,0
Summa intäkter	7,7	7,6	7,2
Kostnader	-7,7	-7,6	-7,2
Årets resultat	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0

FRAMÅTBlick

Förväntad befolkningsökning i både Järfälla och Upplands-Bro kommer leda till ökade volymer inom verksamheten, exempelvis avseende antalet faderskapsärenden. En lagändring möjliggör för ytterligare digitalisering från och med 2022 vilket förväntas minska antalet faderskapsärenden som behöver handläggas inom familjerätten. Verksamheten kommer att fortsätta fokusera på de förebyggande delarna i verksamheten och framförallt samarbetsamtal.

VERKSAMHETSVOLYMER

I tabellen nedan redovisas förändringar i volymer de senaste tre åren och fördelningen mellan Järfälla och Upplands-Bro.

VERKSAMHETSVOLYMER

	2021			2020			2019		
	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO
Fastställda faderskap	641	446	195	545	400	145	584	417	167
Samarbetsamtal	155	106	49	170	124	46	198	147	51
Snabbupplysning	112	80	32	132	99	33	155	119	36
Remisser från tingsrätten ang vårdnad, umgänge, boende	71	50	21	68	55	13	57	44	13

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för trafikfrågor och trafikplaner, gatuhållning, gatubelysning, parkeringstillstånd, dagvatten, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering, park och naturvård, lantmäteriteknisk verksamhet samt namnsättningsfrågor. Dessutom ingår ansvaret för förvaltning av kommunens lokaler och bostäder, transporter, fordon och anläggningsarbeten. Verksamheterna finansieras både genom skattemedel och genom avgifter. Antalet anställda uppgår till 217 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Kart och GIS-avdelningen har på beställning av kommunens trygghetssamordnare lanserat en e-tjänst, Trygg på karta, där kommunens trygghetsvårdare kan rapportera in olika typer av incidenter. Verktöget markerar incidenterna på en karta med en bild och information om händelse och tidpunkt.

Under våren invigdes det av Park och gata genomförda projektet "Ut och lek". Projektet erbjuder en mer naturnära lekmiljö med stockar och stenar i kommunens naturreservat i Kallhäll och i Viksjö/Hummelmora. Förvaltningen har även invigt det nya cykelgaraget i Jakobsberg, breddat ett antal av kommunens cykelvägar såsom utmed Byleden samt utökat belysningen av offentliga platser i syfte att öka tryggheten vid kommunens gator och vägar, ett arbete som kommer fortsätta under 2022.

Kommunens arbete fortgår med att byta ut kommunens fossildrivna fordon, vilket under året resulterat i fem nya eldrivna minibussar för skolskjutsverksamhet, samt fyra eldrivna bilar för hemtjänstverksamheten i Viksjö, vilket gör Viksjös hemtjänst helt utsläppsfri.

Fastighetsavdelningen har under våren tagit över skötseln av Riddarens förskola, som byggts och hyrs av Järfällahus. En ny skolbyggnad till Skälbyskolan har färdigställts, i Miljöbyggnad Silver, och Viksjö äldreboende har fått certifieringen Miljöbyggnad Guld. Byggnationen av ett nytt LSS-boende på Terrängvägen färdigställdes även under året och har överlämnats till verksamheten.

Avdelningen VA och avfall har upphandlat ett nytt avtal för hämtning av fett, pumpbart matavfall, slam, latrin med mera. Under sommaren tecknade avdelningen avtal med entreprenör Sörab för att samla in och hantera återvinning av returpapper inom Järfälla kommun. Beslut har fattats mot bakgrund av att Sveriges kommuner från och med den 1 januari 2022 blir ekonomiskt ansvariga för insamlingen av returpapper till skillnad från tidigare producentansvar. Intentionen är att invånare och fastighetsägare i Järfälla kommun ska kunna återvinna sitt returpapper utan större förändringar.

EKONOMISKT RESULTAT

Den skattefinansierade verksamheten redovisar för året ett överskott på 0,8 mnkr. Resultatet beror främst på att det varit högre kostnader för el och värme samt vinterväghållning.

För de avgiftsfinansierade verksamheterna har vatten- och avloppsverksamheten ett överskott på 0,4 mnkr och avfallsverksamheten ett underskott om 0,5 mnkr.

Investeringar

Infrastrukturinvesteringar har genomförts under 2021 för 137,2 mnkr, vilket utgör 67 procent av årets budget. Fastighetsinvesteringar har genomförts för 341,5 mnkr, vilket utgör 46 procent av årets budget. I det kommunövergripande avsnittet "Ekonomiskt resultat" finns en samlad redovisning av genomförda investeringar.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	237,2	237,2	228,3
Intäkter	762,5	751,2	718,0
Summa intäkter	999,7	988,4	946,3
Kostnader	-999,7	-987,6	-931,9
Årets resultat	0,0	0,8	14,4
Investeringsinkomster infrastruktur	2,0	5,1	7,3
Investeringsutgifter infrastruktur	-203	-137,3	-98,6
Investeringsinkomster fastighet	0	0	0
Investeringsutgifter fastighet	-743,5	-341,5	-294,2

FRAMÅTBlick

Under 2022 fortsätter Park och gatas arbete med att anlägga en park på den kommunala fastigheten i Ståket-fläcken med syfte att framhäva områdets kulturhistoriska värden.

Kart- och GIS-avdelningen planerar att ta fram en geo-datastrategi för kommunen. Vidare kommer avdelningen, tillsammans med Park och gata och Lantmäteriet, att arbeta med projektet Blåljuskollen. Projektet syftar till att förbättra rutiner och processer för att underlätta för blåljuspersonal att utföra sitt arbete i skarpt läge.

VA- och avfallsverksamheten planerar för att under 2022 ta över ansvaret från kommunstyrelseförvaltningen vad gäller VA- och avfallsområdena inom exploateringsprojekt. Arbetet förväntas bland annat leda till ökad kvalitet och minskat konsultberoende i utredningsarbetet. Av-

fallsenheten har efter en tids arbete tecknat ett driftsavtal rörande sopsugsanläggning i Barkarbystaden och en ny pumpstation för hantering av stadsdelens spillvatten är snart på plats.

Under 2022 tar fastighetsavdelningen över ansvaret för att förvalta en ny förskola i Barkarbystaden då verksamheter i dessa lokaler startar. Projektledningsavdelningen kommer under 2022 att påbörja planeringsarbetet med att uppföra en skola i kommunal regi i Ormbacka samt ett äldreboende i Viksjö. Skolan kommer att innefatta årskurserna F-6 och runt 420 elever med preliminär inflyttning år 2025.

VERKSAMHETSMAÅTT

I tabellen nedan redovisas några av verksamheternas mått över de tre senaste åren.

VOLYMER, NYCKELTAL

	2019	2020	2021
Väg och trafik			
Vinterväghållning, kr/m ²	8,74	5,64	8,17
Vägskötsel, kr/m ²	8,32	9,43	8,57
Väg i m ² i tusental	2 649	2 714	2 762
Vatten och avlopp			
Levererad mängd vatten, miljoner m ³	6,83	7,56	7,21
Antal läckor/10 km ledning	1,04	0,48	1,48
Svinn	22,4 %	24,6 %	18,9 %
Energiförbrukning/meter ledning KWh/m	1,25	1,20	1,31
Avfall			
Total mängd insamlat hushållsavfall, antal ton	29 813	30612	*
Insamlad mängd hushållsavfall, kg per invånare	352	359	*
Insamling av utsorterat matavfall från hushåll, antal ton	116	126	*

* Statistik för 2021 ännu inte tillgänglig

Miljö- och bygglovsnämnden

Miljö- och bygglovsnämnden är lokal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, strålskyddslagen, smittskyddslagen, livsmedelslagen och tobakslagen. Sedan 2020 har miljö- och bygglovsnämnden med anledning av pandemin dessutom ålagts uppdraget att kontrollera trängseln på serveringsställen. Vidare är nämnden tillsynsmyndighet för plan- och bygglagen och ansvarig för byggväsendet genom handläggning av bygglovsärenden. Nämnden har också en rådgivande verksamhet gentemot allmänheten i bygg- och miljöfrågor. Antalet anställda uppgår till 44 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Bygglovsavdelningen har fortsatt arbetat med den av nämnden beslutade tillsynsplanen, bland annat genom att tillsätta fler resurser och ta fram väl fungerande arbetsrutiner så att planen kan efterföljas. Arbetet med att på olika sätt effektivisera bygglovsprocessen i syfte att minska administration och öka kvaliteten i handläggningen har även fortgått under året.

I och med den rådande pandemin uteblev beslutet och utdelningen av Byggnadsmärket 2020, vilket inneburit att miljö- och bygglovsnämnden under 2021 fattat beslut om vilka byggnader som tilldelas Byggnadsmärket för både år 2020 och 2021.

Under året har miljö- och bygglovsnämnden beslutat om 39 större bygglovsärenden, däribland nybyggnad av skolbyggnad, äldreboende, industrier, stationsbyggnad och ett antal flerbostadshus.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens arbete med att genomföra miljö-, hälso- och livsmedelstillsyn har påverkats av pandemin. En anpassning utifrån den rådande situationen har dock gjorts för att det ska vara möjligt att utföra tillsyn utan att samtidigt öka risken för smittspridning. Ett av de tillsynsprojekt som har utförts under året är tillsyn av förskolegårdar, där det främst har setts över om solskydd finns på olika lektytor där barn ofta är stillasittande.

Vidare har miljö- och hälsoskyddsavdelningen ålagts uppdraget att kontrollera trängseln på serveringsställen. Avdelningen har utfört regelbundna fysiska besök på olika serveringsställen i kommunen. Under sommaren har avdelningen förstärkt sina personella resurser för att kunna utföra ytterligare trängselkontroll på kommunens serveringsställen.

EKONOMISKT RESULTAT

Miljö- och Bygglovsnämnden redovisar för 2021 ett överskott på 3,5 mnkr. Främsta orsak är högre intäkter än budgeterat för bygglov.

MNKR	BUDGET 2021	UTFALL 2021	UTFALL 2020
Kommunbidrag	12,9	12,9	12,6
Intäkter	23,8	25,6	20,6
Summa intäkter	36,7	38,5	33,2
Kostnader	-36,7	-35,0	-32,7
Årets resultat	0,0	3,5	0,5
Investeringar	1,6	0,3	0,3

FRAMÅTBlick

Vad gäller livsmedelstillsyn kommer riktningen på den offentliga kontrollen att göras i enlighet med de nya lagstiftningsområdena och de operativa målen under 2022. Verksamheten kommer att delta i olika tillsyns- och provtagningsprojekt inom SILK (samverkan i livsmedelkontrollen i länet).

Inom ramen för sitt miljöskyddsarbete kommer förvaltningen prioritera tillsyn i verksamheter med fast årlig avgift bland större byggherrar, samt inventering av nya verksamheter, förorenade områden och vattenfrågor. Vidare kommer tillsyn på infrastrukturprojekt såsom det pågående tunnelbanearbetet att genomföras.

Vad gäller närmiljö kommer avdelningen bland annat fortsatt inrikta sig mot tillsyn i skolor och förskolor. Inventering av enskilda avlopp fortsätter, liksom tillsynen av radon.

Bygglovsavdelningen kommer under 2022 fortsätta att arbeta med utgångspunkt i sin tillsynsplan, som är utformad utifrån rollen som tillsynsmyndighet för plan- och bygglagen samt strandskydd enligt miljöbalken. Arbetet kommer att ske i mer tematiskt tillsynsprojekt framöver för att på så sätt minska antalet tillsynsärenden.

Under 2022 fortsätter en handläggare vara utlånad till Kart- och GIS-avdelningen för att arbeta vidare med projektet att digitalisera detaljplaner, som är en del i arbetet med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen.

Järfällahus AB

FÖRETAGETS UPPDRAG

Bolaget har genom bolagsordning och ägardirektiv uppdrag att inom Järfälla kommun huvudsakligen förvärva, bygga och förvalta fastigheter med bostäder och kommersiella lokaler. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer med iakttagande av de särskilda regler som gäller för allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Det ägardirektiv som fastställdes av kommunfullmäktige 2019-03-18 innebär bland annat att bolaget:

- bör bidra till 100 nyproducerade lägenheter per år.
- bör renovera befintligt bestånd i en takt som säkerställer fastigheternas marknadsvärde och hyresgästernas rätt till ändamålsenliga bostäder.
- tillsammans med Järfälla kommun och andra aktörer ska arbeta för att tryggheten och säkerheten förbättras i hela kommunen samt motverka segregationen.
- ska arbeta aktivt för att motverka trångboddhet och olovlig andrahandsuthyrning.
- aktivt ska verka för att stärka boendeflyttandet och miljöarbetet samt aktivt verka för grön omställning i syfte att uppnå minskade koldioxidutsläpp.

HUR UPPDRAGEN I ÄGARDIREKTIVET UPPFYLLS

- Under 2021 tillskapades 300 nya bygggrätter.
- Bolaget har under 2021 påbörjat en statusbesiktning av fastigheter för att upprätta en uppdaterad underhållsplan. Besiktningen är en del av ett partnersamarbete för att komma ikapp med det eftersatta underhållet och genomföra stambyten i flera fastigheter. Arbete med stambyten kommer fortsätta under många år framöver och bolaget börjar med de fastigheter som har störst behov av renovering.
- Pandemin har under året påverkat bolagets verksamhet. Enbart akuta åtgärder hos hyresgästerna har vidtagits.
- Bolaget arbetar med trygghetsskapande åtgärder genom trygghetsinventeringar, trygghetsvårdar, ökad belysning, trygghetsbeskrivningar med mera.
- Bolaget arbetar aktivt för att motverka olovlig andrahandsuthyrning.
- Bolaget arbetar med värmeåtervinning i fastigheter som har mekanisk frånluft och injustering av värmesystem.

EKONOMI

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 74,1 mnkr (108,6 mnkr 2020). Den marknadsmässiga avkastningen uppgår till 2,60 procent (3,07 procent). De poster som ökat är framför allt de taxebundna kostnaderna, kostnader för vattenskador samt höjda försäkringspremier.

Den marknadsvärdering av hela fastighetsbeståndet som gjordes hösten 2021 anger ett värde på 7 109 mnkr (7 084 mnkr). Soliditeten uppgår till 48,5 procent (49,9 procent).

RESULTATRÄKNING, mnkr	2021	2020
Nettoomsättning	569	561
Driftkostnader	-404	-362
Avskrivningar/Nedskrivningar	-99	-81
Finansiella poster	8	-9
Resultat e finans	74	109
Årets resultat	45	85

BALANSRÄKNING, mnkr	2021	2020
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	2 578	2 592
Omsättningstillgångar	256	90
Summa tillgångar	2 834	2 682
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	1 375	1 340
Långfristiga skulder	1 053	795
Kortfristiga skulder	406	547
Summa eget kapital och skulder	2 834	2 682

FÖRVALTAD VOLYM	2021		2020	
	ytor kvm	antal	ytor kvm	antal
bostäder	426 978	5 750	426 068	5 750
lokaler	58 016	483	59 534	490

MARKNAD

Bolaget har en fortsatt hög efterfrågan på bostäder varför vakansgraden ligger nära noll procent. Efterfrågan på bostäder i regionen är fortsatt stor. Järfälla kommun expanderar kraftigt och den planerade utbyggnaden av tunnelbanenätet och utvecklingen av Barkarbystaden ger goda förutsättningar för bolagets fortsatta fastighetsutveckling.

Järfälla Näringsliv AB

Järfälla Näringsliv AB är ett av Järfälla kommun helägt bolag med uppdraget att bedriva kommunens näringslivsarbete. Enligt bolagsordning och ägardirektiv ska Järfälla Näringsliv AB bidra till att förbättra näringslivsklimatet i Järfälla, bidra till att öka antalet arbetstillfällen i Järfälla, samt öka antalet besökare till Järfälla. Detta ska uppfyllas genom arbete med fyra underliggande mål:

- Att öka nyetableringen av företag i Järfälla.
- Att öka nyföretagandet i Järfälla.
- Att stödja utvecklingen av befintliga företag i Järfälla.
- Att öka kännedomen om Järfälla som en attraktiv besöksdestination i Stockholms län och därigenom bidra till kommunens varumärke.

Arbetet med ovanstående mål ska ske i nära samverkan med det lokala näringslivet och ska samordnas med övrig kommunal verksamhet.

VIKTIGA HÄNDELSER 2021

- Verksamheten under 2021 har till stor del fortsatt präglats av pandemin och bolaget har bland annat fått ställa om verksamheten till digitala plattformar och färre antal aktiviteter mot företagen.
- Bolaget har under året, tillsammans med utvalda förvaltningar och avdelningar, arbetat med att ta fram en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat, i syfte att stärka den egna organisationens arbete med näringslivsfrågor, samt förbättra det externa arbetet med kommunens företag.
- Bolaget genomförde under hösten en trygghetsundersökning av företagens upplevelse av otrygghet och utsatthet för brottslighet. Syftet med undersökningen har varit att inventera nuläget och skapa förutsättningar för ett vidare arbete tillsammans med företagen i kommunen.
- Bolaget genomförde under året, tillsammans med Företagarna, en inventering av företagens behov av kompetensutveckling, i syfte att skapa underlag för gemensam fortbildning.
- I etableringsprocessen är bolaget en viktig kontakt-

länk mellan potentiella investerare och kommunen. Under året har det etableringsarbetet främst riktats mot kommersiella fastighetsutvecklare och delaktighet i de projektgrupper som redan finns på plats.

- Bolaget har under året fortsatt stödja nyföretagande genom Nyföretagarcentrum och Ung Företagsamhet
- Järfälla Näringsliv AB har medverkat aktivt i en projektgrupp som arbetar med platsdriven centrumutveckling i Jakobsberg, där syftet är att skapa en attraktivare och tryggare centrummiljö och gynnsammare förutsättningar för handeln.

EKONOMISKT RESULTAT

2021 års ekonomiska resultat uppgår till drygt - 1 210 000 kr och är i nivå med vad som prognostiserats.

FRAMÅTBlick

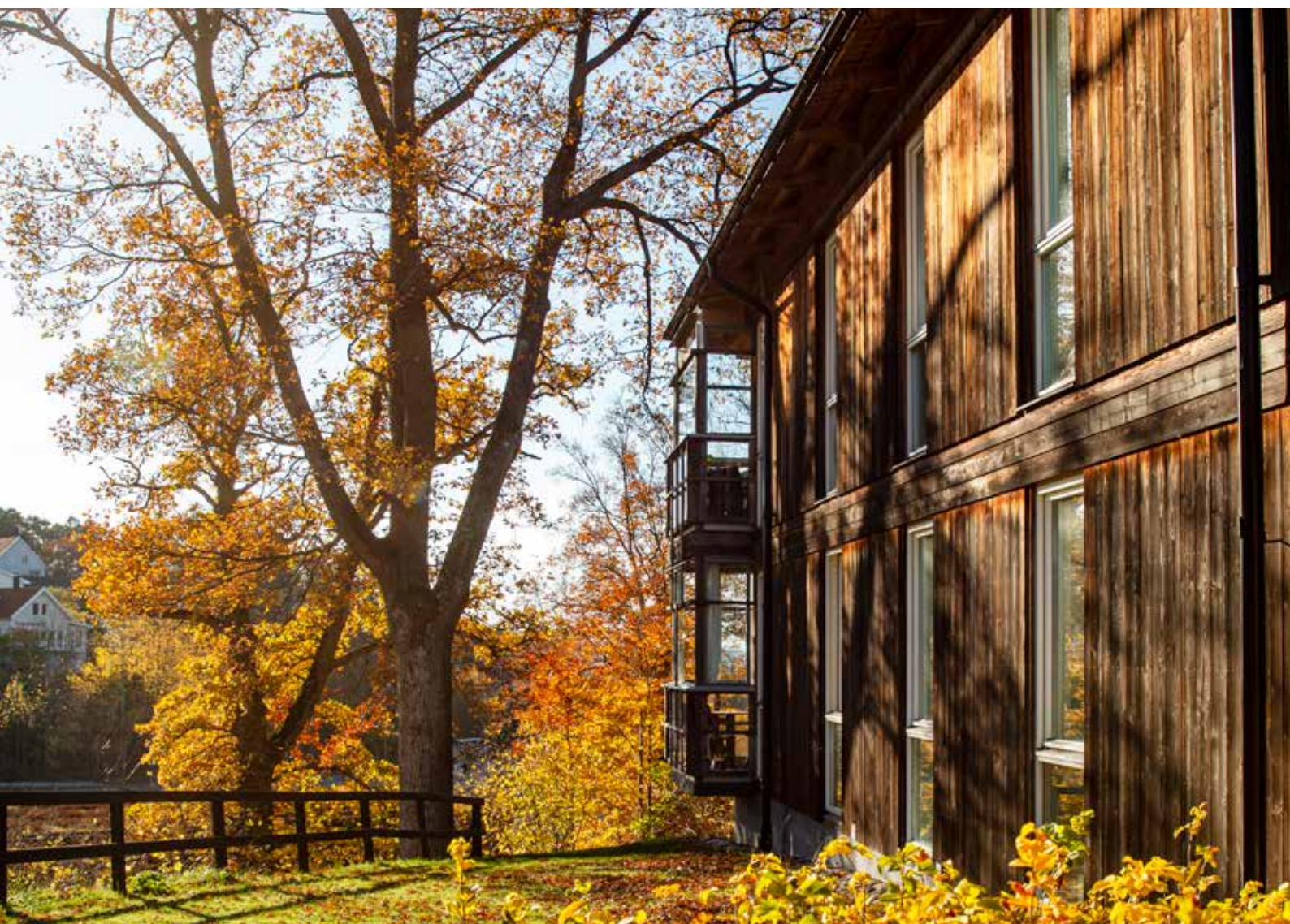
- Under 2022 kommer bolaget och kommunen att implementera den framtagna handlingsplanen i arbetet för att förbättra företagsklimatet i Järfälla.
- Bolaget kommer utifrån den genomförda trygghetsundersökningen av företagen i kommunen att starta ett gemensamt arbete med företagen runt trygghetsfrågor ur ett näringslivsperspektiv.
- Bolaget kommer tillsammans med bland annat Företagarna att starta en affärsakademi för småföretagare i syfte att möta det kompetensutvecklingsbehov som framkommit av den behovsinventering som genomfördes under 2021.
- Bolaget kommer tillsammans med kommunen och etablerade fastighetsbolag att initiera ett strategiskt arbete för att vidareutveckla Järfällas erbjudande som etableringsort för företagande. Målet är fler investeringar, mer nyetableringar och nya arbetstillfällen.

Så snart möjligheten finns med tanke på pandemin, kommer Järfälla Näringsliv AB återuppta verksamheten att skapa mötesplatser för företagen genom företagarkostar, nätverksträffar, företagsbesök och andra event.

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING (MNKR)

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	not 2	1 659,4	1 403,0	2 157,6	1 906,9
Verksamhetens kostnader	not 3,4	-5 498,3	-5 273,9	-5 856,6	-5 596,3
Avskrivningar	not 5	-308,0	-283,5	-411,0	-368,5
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-4 146,9	-4 154,4	-4 110,0	-4 057,9
Skatteintäkter	not 6	3 827,3	3 560,8	3 827,3	3 560,8
Generella statsbidrag och utjämning	not 7	972,5	991,9	972,5	991,9
VERKSAMHETENS RESULTAT		652,9	398,3	689,8	494,8
Finansiella intäkter	not 8	21,7	20,9	22,4	4,3
Finansiella kostnader	not 9	-80,1	-40,5	-85,2	-45,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		594,5	378,7	627,0	453,5
Resultat före extraordinära poster		594,5	378,7	627,0	453,5
Extraordinära poster	not 10	-532,1	-	-532,1	-
Årets resultat	not 11	62,4	378,7	94,9	453,5

KASSAFLÖDESANALYS (MNKR)

KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2021	2020	2021	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	62,4	378,7	94,9	453,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster not 12	1206,9	508,3	1343,7	602,0
Medel från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1269,3	887,0	1438,6	1055,5
Förändringar i rörelsekapital				
Ökning/minskning av exploateringsmark och förråd	-167,6	-19,7	-167,6	-19,7
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-116,9	-69,8	-122,8	-80,4
Ökning av kortfristiga skulder	636,7	104,3	309,2	206,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 621,5	901,8	1 457,4	1 161,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering materiella anläggningstillgångar not 13	-1 334,5	-1 230,7	-1 462,8	-1 513,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar not 14	16,0	3,7	43,6	3,8
Investering i finansiella anläggningstillgångar not 13	-9,4	-1,8	-9,4	-1,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 327,9	-1 228,8	-1 428,6	-1 511,2
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Förändring av långfristig upplåning not 27	160,0	440,0	416,5	475,5
Ökning/ minskning av långfristiga fordringar not 19	-114,0	-	-114,1	-
Ökning av övriga långfristiga skulder not 27	-1,4	5,3	1,4	5,3
Amortering avsättning tunnelbana not 26	-146,6	-136,2	-146,6	-136,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-102,0	309,1	154,4	344,6
Årets kassaflöde	191,6	-17,9	183,2	-4,9
Beräknat/ summerat kassaflöde	191,6	-17,9	183,2	-4,9
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets början	186,9	204,8	206,1	211,0
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets slut	378,5	186,9	389,3	206,1
Förändring av likvida medel och kortfristig placering	191,6	-17,9	-183,2	-4,9

BALANSRÄKNING (MNKR)

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		-	-	1,8	5,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 15	6 551,2	6 488,0	9 109,5	8 845,4
Maskiner och inventarier	not 16	203,7	202,3	214,8	214,8
Pågående ny-, till- och ombyggnad	not 17	2 076,9	1 350,1	2 165,9	1 641,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Övriga finansiella anläggningstillgångar	not 18	1 242,1	1 268,4	1 015,8	1 042,4
Långfristiga fordringar	not 19	114,0	-	114,4	0,3
Summa anläggningstillgångar		10 187,9	9 308,8	12 622,2	11 749,6
Omsättningstillgångar					
Exploateringsmark och förråd	not 20	385,8	218,2	385,8	218,2
Fordringar	not 21	491,7	374,8	520,1	397,3
Kortfristiga placeringar	not 22	24,6	0,6	24,6	0,6
Kassa och bank	not 23	353,9	186,9	364,7	205,5
Summa omsättningstillgångar		1 256,0	780,5	1 295,2	821,6
SUMMA TILLGÅNGAR		11 443,9	10 089,3	13 917,2	12 571,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	not 24	3 874,8	3 812,3	5 038,1	4 941,5
därav årets resultat		62,4	378,7	94,9	453,5
därav resultatutjämningsreserv		165,0	165,0	165,0	165,0
därav övrigt eget kapital		3 647,4	3 268,6	4 778,2	4 323,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	not 25	586,9	515,3	619,1	546
Andra avsättningar	not 26	996,6	571,4	1 127,0	674,8
Summa avsättningar		1 583,5	1 086,7	1 746,1	1 220,8
Skulder					
Långfristiga skulder	not 27	3 478,3	3 319,7	4 569,4	4 154,3
Kortfristiga skulder	not 28	2 507,3	1 870,6	2 563,8	2 254,6
Summa skulder		5 985,6	5 190,3	7 133,2	6 408,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		11 443,9	10 089,3	13 917,4	12 571,2
ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	not 29	1 336,0	1 362,5	1 339,8	1 366,2
Övriga ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	not 30	1 456,3	1 312,5	205,2	210,1
Övriga ansvarsförbindelser	not 31	144,5	126,4	144,5	126,4
Leasingavtal	not 32	229,1	243,6	231,6	245,4
Avtal om visstidspension - antal	not 33	1	1	1	1

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med reglerna i lag om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), såvida inte annat anges.

Anläggningstillgångar och investeringar

Anläggningstillgångarna är upptagna till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdepminskning. En anläggning aktiveras i normalfallet och börjar skrivas av när den tas i bruk. Som investering avses anskaffning av tillgång med en nyttjandeperiod motsvarande minst 3 år och med ett anskaffningsvärde på sammanlagt minst 40 000 kronor.

Avskrivningar och uppdelning i komponenter

Kommunen tillämpar sedan några år komponentavskrivning enligt RKR:s rekommendation R4. Som utgångspunkt för antaganden om ekonomisk livslängd tillämpas RKR:s förslag till avskrivningstider för kommunal verksamhet. Tillämpade avskrivningstider ligger inom intervallet 3–50 år, med undantag för mark, broar, väggkropp med bestående värde, och konst som inte skrivs av. Linjär avskrivning används. Det sker ingen avskrivning för pågående investeringar.

Nedskrivning av tillgångar

Nedskrivning av anläggningstillgång sker i enlighet med rekommendationen RKR R6. Avskrivningsbeloppen för innevarande och framtida perioder justeras om en ny bedömning av nyttjandeperioden väsentligt avviker från tidigare bedömningar. Inga nedskrivningar har skett under 2020.

Avsättningar

Kommunen gör, utöver avsättning för pensionsskulden, avsättningar för åtaganden inom det infrastrukturella området (tunnelbana till Barkarby) och för sanering. Vid avsättningar tillämpas direkt resultatföring.

Exploateringsredovisning

Från och med 2016 har Järfälla kommun övergått till att följa RKR:s vägledning "Redovisning av kommunal markexploatering", vilket bland annat innebär att intäkter från markförsäljning inom exploateringsområden inte längre klassificeras som försäljning av anläggningstillgång/reavinnt utan ingår bland verksamhetens intäkter. Utgifter för exploatering av mark som ännu inte resultatredovisats återfinns bland omsättningstillgångarna.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärde och

försäljningsvärde, med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Efter första redovisningstillfället redovisas såväl kortfristiga som långfristiga finansiella skulder till anskaffningsvärde.

Leasingkostnader

Från och med 2018 redovisas ett omfattande leasingavtal som finansiellt, och objektet återfinns i balansräkningen både som anläggningstillgång och långfristig skuld. Det aktuella objektet avser den nya simhallen där kommunen ingått ett 30-årigt avtal med leverantören. Även ett antal fordon redovisas som finansiella leasingavtal. Övriga leasingavtal redovisas som operati-
onella.

Lånekostnader för investeringsprojekt

Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden vilket innebär att investeringsprojekt inte belastas med lånekostnader under byggtiden.

Klassificering

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen har klassificerats som kortfristiga. Fordringar och skulder som förfaller till betalning efter tolv månader från balansdagen har klassificerats som långfristiga.

Pensionsutfästelser

Intjänade pensionsförmåner redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld (avgiftsbestämda delen) i balansräkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 och ej infriade visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Tillämpad beräkningsmodell är RIPS 17.

Redovisning av intäkter

Offentliga investeringsbidrag, anläggnings- och anslutningsavgifter tas upp som förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Investeringsbidrag från den privata sektorn, liksom gatukostnadsersättningar, redovisas enligt RKR R2 Intäkter.

Resultatutjämningsreserv RUR

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att, under vissa förutsättningar, reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). RUR är frivillig och kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Om RUR ska användas, ska detta framgå av kommunfullmäktigebeslut om god ekonomisk hushållning. I lågkonjunktur kan medel användas för att utjämna konsekvenserna av minskade intäkter under en konjunkturcykel.

NOTER BESKRIVNING

Forts. Not 1

Skatteintäkter

Slutskatteavräkningen har beräknats enligt Sveriges Kommuners och Regioners prognos i december 2021

Affärsdrivande verksamhet

Kommunen bedriver i egen regi både VA-verksamhet och avfallshantering. Redovisningen för dessa två verksamheter kan särskiljas från kommunens övriga verksamheter.

Särskild redovisning av resultat för VA-verksamheten och Avfallshanteringen

Ett eventuellt ackumulerat överskott redovisas som en förutbetalad intäkt (skuld till abonnenterna). Om det ackumulerade resultatet är ett underskott, redovisas det som ett negativt eget kapital.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Se den del av årsredovisningen som behandlar driftredovisningen

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden och enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper. Det innebär att kommunens (moderbolagets) bokförda värden på aktier i dotterbolagen eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvet. Därmed ingår i den sammanställda redovisningen enbart den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet. I den sammanställda redovisningen ingår Järfälla kommun, Järfällahus AB, Järfälla Näringsliv AB och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda. För Kommunalförbundet Brandkåren Attunda innebär den proportionella konsolideringsmetoden att 22,8 % av resultat- och balansposter konsolideras. Helägda bolag vars storlek är ringa konsolideras inte. Pensionsavsättningarna i den sammanställda redovisningen redovisas för kommunen och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda med en del i balansräkningen och den andra som ansvarsförbindelse. Järfällahus AB gör avsättning till pensioner genom inbetalning till försäkringsbolag.

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2021	2020	2021	2020
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Enligt driftredovisningen	8 196,8	7 582,7		
Skatteintäkter	-3 827,3	-3 560,8		
Generella statsbidrag och utjämning	-990,2	-1 003,5		
Finansiella intäkter	-21,7	-20,9		
Verksamhetens intäkter	3 357,6	2 997,5		
Interna intäkter	-1 698,2	-1 594,5		
Summa externa intäkter - kommunen	1 659,4	1 403,0		
Intäktsfördelning				
Taxor och avgifter	396,6	369,6		
Försäljning av verksamhet och entreprenader	112,7	115,1		
Bidrag	528,2	509,9		
Exploateringsintäkter	501,7	306,1		
Realisationsvinster	12,9	3,2		
Övriga intäkter	107,3	99,1		
Summa	1 659,4	1 403,0		
Järfälla kommun	-	-	1 604,2	1 362,4
Järfällahus AB	-	-	513,6	505,7
Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	39,8	38,8
Järfälla Näringsliv	-	-	0,0	0,0
Summa externa intäkter - koncernen	-	-	2 157,6	1 906,9
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Enligt driftredovisningen	-8 134,3	-7 204,0		
Avskrivningar	308,0	283,5		
Generella statsbidrag och utjämning	17,7	11,6		
Finansiella kostnader	80,1	40,5		
Extraordinära kostnader	532,1	-		

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2021	2020	2021	2020
Forfs. Not 3	Verksamhetens kostnader	-7 196,5	-6 868,4		
	Interna kostnader	1 698,2	1 594,5		
	Summa externa kostnader - kommunen	-5 498,3	-5 273,9		
	Kostnadsfördelning				
	Bidrag och transfereringar	-135,1	-151,5		
	Lönekostnader	-1 820,9	-1 764,8		
	Övriga personalkostnader(sociala avgifter, pensioner mm)	-843,1	-802,4		
	Entreprenader, köp av verksamhet, konsulter	-1 971,5	-1 840,1		
	Lokalhyror, markhyror och fastighetservice	-298,7	-360,4		
	Bränsle, energi och vatten	-79,9	-52,3		
	Förbrukningsmaterial	-131,2	-131,9		
	Kostnader vid försäljning exploateringsfastigheter	-34,6	-24,3		
	Övriga kostnader	-274,1	-250,0		
	Interna kostnader avseende investeringsprojekt	90,8	103,8		
	Summa	-5 498,3	-5 273,9		
	Järfälla kommun	-	-	-5 429,0	-5 204,3
	Järfällahus AB	-	-	-377,3	-345,9
	Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	-44,7	-41,9
	Järfälla Näringsliv	-	-	-5,6	-4,2
	Summa externa kostnader - koncernen	-	-	-5 856,6	-5 596,3
	Aktuell skatt i dotterbolag				
	Aktuell skatt i Järfällahus redovisning ingår i verksamhetens kostnader i koncernen.			-0,3	-15,9
Not 4	Kostnader för revision				
	Sakkunnigt biträde	-0,1	-0,2	-0,4	-0,4
	Förtroendevalda revisorer	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
	Total kostnad för räkenskapsrevision	-0,2	-0,2	-0,5	-0,5
	Sakkunnigt biträde	-1,7	-1,1	-1,5	-1,1
	Förtroendevalda revisorer	-0,6	-0,5	-0,6	-0,5
	Total kostnad för övrig revision	-2,2	-1,6	-2,1	-1,6
	Total kostnad för revision	-2,4	-1,8	-2,6	-2,1
Not 5	Av- och nedskrivningar				
	Avskrivning på byggnader och tekniska anläggningar	-262,5	-238,7	-345,2	-311,9
	Avskrivning på maskiner och inventarier	-45,5	-44,8	-48,2	-47,5
	Avskrivning på immateriella anläggningstillgångar	-	-	-3,3	-3,5
	Nedskrivning och utrangering av byggnad	-	-	-14,3	-5,6
	Summa	-308,0	-283,5	-411,0	-368,5
Not 6	Skatteintäkter				
	Kommunalskatt	3 721,5	3 637,1	3 721,5	3 637,1
	Slutavräkning 2019 prognos	13,2	-19,2	13,2	-19,2
	varav kostnadsförts 2019	-57,1	-33,6	-57,1	-33,6
	Slutavräkning 2020 prognos	92,6	-57,1	92,6	-57,1
	Summa	3 827,3	3 560,8	3 827,3	3 560,8

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			
		2021	2020	2021	2020
Not 7	Generella statsbidrag och utjämning				
	Inkomstutjämningsbidrag	445,0	452,5	445,0	452,5
	Kostnadsutjämningsbidrag	145,5	179,3	145,5	179,3
	Regleringsbidrag/avgift	240,9	81,8	240,9	81,8
	Avgift till LSS-utjämningen	-17,7	-11,6	-17,7	-11,6
	Införandebidrag	-	3,6	-	3,6
	Fastighetsavgift	121,7	119,1	121,7	119,1
	Generella statsbidrag	37,1	167,2	37,1	167,2
	Summa	972,5	991,9	972,5	991,9
Not 8	Finansiella intäkter				
	Aktieutdelning	12,1	12,3	0,0	0,0
	Borgensavgifter	4,8	4,3	0,7	0,0
	Järfällahus försäljning av Hårstakontoret AB	-	-	16,9	-
	Ränta och återbäring Kommuninvest	1,9	3,4	1,9	3,4
	Övriga intäkter	2,9	0,9	2,9	0,9
	Summa	21,7	20,9	22,4	4,3
Not 9	Finansiella kostnader				
	Räntor lån	-10,1	-12,7	-14,7	-17,6
	Ränta på pensionsavsättning	-8,6	-12,8	-9,1	-13,6
	KPI-uppräknning av avsättning för utbyggnad av T-bana	-14,1	-4,0	-14,1	-4,0
	Räntedel finansiell leasing	-10,7	-10,4	-10,7	-10,4
	Nedskrivning aktieinnehav i Phalaenopsis AB	-35,8	-	-35,8	-
	Övriga räntor	-0,8	-0,6	-0,8	0,0
	Summa	-80,1	-40,5	-85,2	-45,6
Not 10	Extraordinära poster				
	Extraordinära kostnader	532,1	-	-	-
	Fördyring av utbyggd tunnelbana till Barkarby enligt tilläggsavtal till huvudavtalet				
Not 11	Årets resultat				
	Årets resultat enligt resultaträkningen	62,4	378,7		
	Avgår realisationsvinster mark och byggnader	-12,1	-2,6		
	Avgår realisationsvinster fordon	-0,8	-0,6		
	Justerat resultat enligt balanskravet	49,5	375,5		
Not 12	Ej likviditetspåverkande poster				
	Avskrivningar	308,0	283,5	411,0	368,5
	Nyintjänade pensioner inkl ränta	71,6	46,0	73,1	46,7
	Övriga avsättningar	571,8	113,7	598,8	121,2
	Realisationsvinst	12,9	3,2	29,8	3,2
	Realisationsförlust	-	-	-4,0	
	Utrangering	25,2	19,5	50,6	25,1
	Utrangering exploateringsmark	-36,4	0,5	-36,4	0,5
	Finansiell leasing av bilar	-4,1	-7,1	-4,1	-7,1
	Omklassificering materiella anläggningstillgångar	0,0	40,8	0,0	40,8
	Omklassificering omsättningstillgångar	186,9	14,7	186,9	14,7
	Övriga ej likviditetspåverkande poster	71,0	-6,5	38,0	-11,6
	Summa	1 206,9	508,3	1 343,7	602,0

		2021	2020	2021	2020
Forts. Not 13	Investeringar				
	Verksamhetsfastigheter	-174,6	-160,5	-186,7	-166,1
	Pågående investeringar	-947,9	-914,0	-1 062,8	-1 190,8
	Fastigheter för affärsverksamhet	-42,3	-37,3	-42,3	-37,3
	Publika fastigheter	-116,5	-65,4	-116,5	-65,4
	Maskiner och inventarier	-53,2	-53,5	-54,5	-53,5
	Summa materiella anläggningstillgångar	-1 334,5	-1 230,7	-1 462,8	-1 513,1
	Bostadsrätter	-2,0	-1,8	-2,0	-1,8
	Övrigt	-7,4	-	-7,4	-0,1
	Summa finansiella anläggningstillgångar	-9,4	-1,8	-9,4	-1,9
	Summa	-1 343,9	-1 232,5	-1 472,2	-1 515,0
Not 14	Försäljning av anläggningstillgångar				
	Mark, försäljningspris	12,1	3,0	12,1	3,0
	Aktier, försäljningspris	-	-	27,6	-
	Maskiner och inventarier, försäljningspris	3,9	0,7	3,9	0,8
	Summa försäljning anläggningstillgångar	16,0	3,7	43,6	3,8
Not 15	Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
	Ingående anskaffningsvärde	9 171,7	8 592,5	12 946,9	11 538,7
	Årets investeringar	333,4	263,3	345,5	268,9
	Försäljningar och utrangeringar	-27,5	-62,0	-91,8	-84,2
	Omklassificering	7,1	377,9	302,6	1 223,5
	Utgående anskaffningsvärde	9 484,7	9 171,7	13 503,2	12 946,9
	Ingående avskrivningar	-2 683,7	-2 477,1	-4 101,5	-3 837,3
	Försäljningar/utrangeringar	12,8	32,2	53,1	48,8
	Årets avskrivningar	-257,0	-233,2	-339,7	-307,4
	Finansiellt leasad fastighet	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6
	Årets nedskrivningar	-	-	-	-
	Utgående avskrivningar	-2 933,5	-2 683,7	-4 393,7	-4 101,5
	Restvärde	6 551,2	6 488,0	9 109,5	8 845,4
	Specifikation av utgående bokfört värde				
	Markreserv	37,1	37,1	37,1	37,1
	Verksamhetsfastigheter	3 524,6	3 467,2	6 082,9	5 824,6
	Finansiellt leasad fastighet	221,8	227,4	221,8	227,4
	Fastigheter för affärsverksamhet	722,4	704,7	722,4	704,7
	Publika fastigheter	1 961,9	1 781,0	1 961,9	1 781,0
	Fastigheter för annan verksamhet	2,9	2,9	2,9	2,9
	Övriga fastigheter	0,1	0,1	0,1	0,1
	Exploateringsmark	80,4	267,6	80,4	267,6
	Summa	6 551,2	6 488,0	9 109,5	8 845,4
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod				
	Verksamhetsfastigheter	25 år	25 år		
	Vatten/avlopp	31 år	31 år		
	Publika fastigheter	27 år	27 år		
	Övriga fastigheter	13 år	13 år		

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			
		2021	2020	2021	2020
Not 16	Maskiner och inventarier				
	Ingående anskaffningsvärde	673,3	620,7	725,8	666,3
	Årets investeringar	53,2	53,5	54,5	58,6
	Finansiellt Leasade bilar	4,1	7,1	4,1	7,1
	Försäljningar och utrangeringar	-21,9	-8,6	-23,5	-10,2
	Omklassificering	-0,1	0,6	0,0	2,3
	Utgående anskaffningsvärde	708,6	673,3	760,9	724,1
	Ingående avskrivningar	-471,0	-430,3	-509,5	-465,9
	Försäljningar och utrangeringar	11,6	4,1	11,6	4,1
	Årets avskrivningar	-43,3	-43,2	-46,0	-45,9
	Finansiellt leasade bilar	-2,2	-1,6	-2,2	-1,6
	Utgående avskrivningar	-504,9	-471,0	-546,1	-509,3
	Restvärde	203,7	202,3	214,8	214,8
	Specifikation av utgående bokfört värde				
	Maskiner	7,8	8,9	9,8	10,3
	Inventarier och konst	131,7	127,4	133,1	129,9
	Finansiellt leasade bilar	11,3	9,4	11,3	9,4
	Bilar och andra transportmedel	10,5	12,7	18,0	21,3
	Förbättringsutgifter på ej ägda fastigheter	42,4	43,9	42,6	43,9
	Summa	203,7	202,3	214,8	214,8
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod				
	Maskiner	7 år	7 år		
	Inventarier	3 år	3 år		
	Transportmedel	6 år	6 år		
	Förbättringsutgifter på ej ägda fastigheter	12 år	12 år		
Not 17	Pågående ny-, till- och ombyggnation				
	Ingående anskaffningsvärde	1 350,1	856,2	1 641,8	1 285,9
	Årets investeringar	947,9	914,0	1 062,8	1 190,8
	Omklassificering	-221,1	-420,1	-538,7	-835,0
	Utgående anskaffningsvärde	2 076,9	1 350,1	2 165,9	1 641,7
Not 18	Övriga finansiella anläggningstillgångar				
	Ingående anskaffningsvärde	1 268,4	1 266,6	1 042,4	1 040,8
	Bostadsrätter	2,0	1,8	2,0	1,9
	Nedskrivning aktieinnehav i Phalaenopsis AB	-35,8	-	-35,8	-
	Medlemsinsats Kommuninvest	7,5	-	7,5	-
	Övrigt	-	-	-0,3	-0,3
	Utgående anskaffningsvärde	1 242,1	1 268,4	1 015,8	1 042,4
	Specifikation				
	Aktier				
	Järfällahus AB	226,4	226,4	0,0	0,0
	Antal: 177 390 st Nom värde: 2 500 kr Ägarandel: 100%				
	Järfälla Näringsliv AB	0,1	0,1	0,0	0,0
	Antal: 1 000 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 100%				
	Phalaenopsis AB	6,5	42,3	6,5	42,3
	Antal: 2 000 st Nom värde: 50 kr Ägarandel: 100%				
	Söderhalls Renhållnings AB	1,2	1,2	1,2	1,2
	Antal: 1 200 st Nom värde: 1800 kr Ägarandel: 15%				
	Stockholmsregionens Försäkrings AB	6,2	6,2	6,2	6,2
	Antal: 62 342 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 5,9%				

NOTER BESKRIVNING

KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

		2021	2020	2021	2020
Forts. Not 18	Kommentus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
	Antal: 15 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 6,9 %				
	AB Vårlyjus	0,5	0,5	0,5	0,5
	Antal: 2 415 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 4,83%				
	SABO Byggnadsförsäkring AB	-	-	-	0,2
	Antal 100 Nom värde 1000 kr				
	Inera AB	0,0	0,0	-	-
	Antal 5 Nom värde 8 500 kr Ägarandel 0,16%				
	Barkarby Science AB	0,2	0,2	0,4	0,4
	Antal 200 Nom värde 1 000 kr Ägarandel 14,28%				
	Insatskapital Husbyggnadsvaror	-	-		
	Insatskapital 4x10000 kr				
	Bostadsrätter	134,1	132,1	134,1	132,2
	Medlemsinsats Kommuninvest Ekonomisk Förening	66,9	59,4	66,9	59,4
	Avtal om mark från staten	800,0	800,0	800,0	800,0
	<i>I avtalet om "Stockholmsöverenskommelsen" ingår att staten överläter mark till kommunen. Markens värde vid exploatering har bestämts via två olika värderingar som i genomsnitt uppskattat värdet till 800 mnkr.</i>				
	Summa	1 242,1	1 268,4	1 015,8	1 042,4
Not 19	Långfristiga fordringar				
	Ingående värde	0,0	0,0	0,3	0,5
	Förskottering till staten enligt avtal om tunnelbana	114,0	-	114,0	-
	Amortering	-	-	-	-0,2
	Övrigt	-	-	0,1	-
	Utgående värde	114,0	0,0	114,4	0,3
	Specifikation				
	Deposition	-	-	0,3	0,3
	Summa	-	-	0,3	0,3
Not 20	Exploateringsmark och förråd				
	Ingående värde	218,2	198,5	218,2	198,5
	Årets anskaffningar	113,2	100,0	113,2	100,0
	Omklassificering	186,9	0,0	186,9	0,0
	Värdeförändring omsättningstillgång	-36,4	-	-36,4	-
	Kostnadsfört	-96,1	-80,3	-96,1	-80,3
	Utgående värde	385,8	218,2	385,8	218,2
Not 21	Fordringar				
	Kundfordringar	104,2	139,2	112,3	142,3
	Mervärdesskatt	68,6	77,8	70,7	80,0
	Fordran fastighetsavgift	64,1	58,3	64,1	58,3
	Fordran skatteavräkning	92,6	-	92,6	-
	Övriga interimsposter	88,9	55,1	94,2	72,3
	Övriga kortfristiga fordringar	73,3	44,4	86,2	44,4
	Summa	491,7	374,8	520,1	397,3

	2021	2020	2021	2020
Not 22 Kortfristiga placeringar				
Ingående värde	0,6	0,6	0,6	0,6
Aktiekapital Veddesta kv7 AB	0,1	-	0,1	-
Aktieägartillskott Veddesta kv1 AB - Veddesta kv7 AB	23,9	-	23,9	-
Utgående värde	24,6	0,6	24,6	0,6
Aktier	24,6	0,6	24,6	0,6
Summa	24,6	0,6	24,6	0,6
Marknadsvärde	24,6	0,6	24,6	0,6
Not 23 Kassa och bank				
Kassa och bank	353,9	186,9	364,7	205,5
Summa	353,9	186,9	364,7	205,5
Specifikation				
Kommunen	114,2	131,1	114,2	131,1
Järfällahus AB	221,5	60,4	221,5	60,4
Phalaenopsis AB	-5,2	-7,7	-5,2	-7,7
Spidarör AB	14,2	1,6	14,2	1,6
Veddesta-bolagen	8,5		8,5	
Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	10,8	18,6
Järfälla Näringsliv AB	0,7	1,5	0,7	1,5
Summa	353,9	186,9	364,7	205,5
Beviljad checkräkningskredit	300,0	300,0	300,0	300,0
varav Järfällahus AB enligt avtal	130,0	130,0	130,0	130,0
Not 24 Eget kapital				
Ingående eget kapital enl fastställd balansräkning	3 812,3	3 433,6	4 941,5	4 487,9
Utrangering mot eget kapital pga ändrad redovisningsprincip	-	-	-	-
Koncernmässig justering	-	-	1,7	0,1
Ingående justerat eget kapital	0,1	-	4 943,2	4 488,0
Årets resultat	62,4	378,7	94,9	453,5
Summa	3 874,8	3 812,3	5 038,1	4 941,5
Not 25 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående pensionsavsättningar	515,3	469,3	546,0	499,3
Pensionsutbetalningar	-14,1	-13,7	-14,1	-13,7
Nyintjänad pension	45,2	38,3	46,7	39,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	7,0	10,3	7,0	10,3
Ändrat livslängdsantagande	17,6	-	17,6	-
Förändring av löneskatt	14,0	8,7	14,0	8,7
Övrigt	1,9	2,4	1,9	2,4
Utgående pensionsavsättningar	586,9	515,3	619,1	546,0
Aktualiseringsgrad (%)	98,0	98,0	-	-
Specifikation				
Pensioner enligt blandad modell	472,3	414,7	498,2	439,4
Löneskatt	114,6	100,6	120,9	106,6
Summa	586,9	515,3	619,1	546,0

	2021	2020	2021	2020
Not 26 Andra avsättningar				
Medfinansiering tunnelbana	705,5	331,4	705,5	331,4
<i>"Enligt avtalet om ""Stockholmsöverenskommelsen"" ska kommunen till Stockholms Läns Landsting medfinansiera byggandet av tunnelbana till Barkarby med 894 mnkr. Avsättningen är indexuppräknad från 2016. "</i>				
Ingående balans	331,4	455,6	331,4	455,6
Ökad avsättning	489,0	8,5	489,0	8,5
Amortering enligt betalplan	-146,6	-136,2	-146,6	-136,2
Uppräkning KPI	31,7	3,5	31,7	3,5
Utgående balans	705,5	331,4	705,5	331,4
Avsättning för tunnelbaneupp gång Veddesta	102,5	98,6	102,5	98,6
Avsättning för sanering av mark	188,6	140,2	188,6	140,2
Ingående balans	140,2	42,5	140,2	42,5
Nya avsättningar	61,0	99,0	61,0	99,0
Ianspråktaget	-12,6	-1,3	-12,6	-1,3
Utgående balans	188,6	140,2	188,6	140,2
Uppskjuten skatteskuld	-	-	130,4	103,4
Övriga avsättningar	-	1,2	-	1,2
Summa	996,6	571,4	1 127,0	674,8
Not 27 Långfristiga skulder				
Svenska lån, banker och Kommuninvest	2 960,0	2 800,0	4 051,1	3 634,6
Anläggnings- och anslutningsavgifter V/A och avfall	268,6	271,4	268,6	271,4
Leasingskuld, nya simhallen	216,3	219,3	216,3	219,3
Leasingskuld, bilar	11,1	9,0	11,1	9,0
Investeringsbidrag	22,3	20,0	22,3	20,0
Summa	3 478,3	3 319,7	4 569,4	4 154,3
Genomsnittlig upplåningsränta	0,26%	0,37%	0,39%	0,58%
Specifikation till långa och korta lån (not 27 och 28)				
<i>Kreditförfall för lån per 2021-12-31</i>	Mnkr	Mnkr	Mnkr	Mnkr
2021	0,0	760,0	0,0	1 036,0
2022	1 050,0	1 050,0	1 244,0	1 237,0
2023	1 100,0	1 100,0	1 375,0	1 375,0
2024	900,0	450,0	1 074,0	624,0
2025	560,0	200,0	610,0	250,0
2026	400,0	0,0	758,0	40,0
2027	0,0	0,0	0,0	0,0
2028	0,0	0,0	200,0	100,0
Summa	4 010,0	3 560,0	5 261,0	4 662,0

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			
		2021	2020	2021	2020
Not 28	Kortfristiga skulder				
	Järfällahus AB	221,5	60,4	0,0	0,0
	Phalaenopsis AB och Spidarör AB	9,0	-6,1	9,0	-6,1
	Järfälla Näringsliv AB	0,7	1,5	0,0	0,0
	Veddesta kv1 AB - Veddesta kv7 AB	8,5	-	8,5	-
	Leverantörsskulder	445,4	357,0	467,1	439,6
	Personalens källskatt	36,0	39,6	36,0	39,6
	Semester- och övertidsskuld inklusive personalomkostnader	129,1	131,7	129,1	131,7
	Upplupna räntor	4,3	4,7	4,3	4,0
	Upplupen pensionskost - avgiftsbestämd del inklusive löneskatt	96,0	96,2	96,0	96,2
	Upplupen arbetsgivaravgift och övrig löneskatt	52,4	56,1	52,4	56,1
	Övriga upplupna kostnader	191,3	134,9	233,2	180,0
	Momsskuld	8,5	13,9	8,5	13,9
	Förutbetalda skatteintäkter	43,9	52,6	43,9	52,6
	Förutbetalda intäkter - va-verksamheten	13,3	0,0	13,3	0,0
	Kortfristig skuld till banker och Kommuninvest	1 050,0	760,0	1 210,0	1 028,0
	Övriga förutbetalda intäkter	195,9	155,0	248,0	180,5
	Övriga kortfristiga skulder	1,5	13,1	4,5	38,5
	Summa	2 507,3	1 870,6	2 563,8	2 254,6
Not 29	Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar				
	Pensioner	1 075,2	1 096,5	1 078,3	1 099,5
	Löneskatt	260,8	266,0	261,5	266,7
	Summa	1 336,0	1 362,5	1 339,8	1 366,2
Not 30	Borgensåtaganden				
	Egna hem	-	0,1	-	0,1
	Järfällahus AB	1 213,0	1 063,0	-	-
	Attunda Räddningstjänst	38,1	39,4	-	-
	Järfälla Nya Badanläggning AB	198,3	203,1	198,3	203,1
	Föreningar	6,9	6,9	6,9	6,9
	Summa	1 456,3	1 312,5	205,2	210,1

KOMMENTAR TILL NOT 27, SOLIDARISK BORGEN KOMMUNINVEST

Järfälla kommun har i april 2013 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som

respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Järfälla kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 139 138 kronor och totala tillgångar till 518 679 716 010 kronor. Järfälla kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 5 647 891 729 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 5 740 841 081 kronor.

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			
		2021	2020	2021	2020
Not 31	Ansvarsförbindelser				
	Kommunalförbundet Norrvatten	144,5	126,4	144,5	126,4
	Summa	144,5	126,4	144,5	126,4
Not 32	Leasingavtal				
	Finansiellt leasingavtal nya simhallen				
	Fastigheter	221,8	227,4	221,8	227,4
	Totala minimileaseavgifter	315,0	327,0	315,0	327,0
	Nuvärde minimileaseavgifter	192,3	196,3	192,3	196,3
	<i>Därav förfall inom 1 år</i>	11,6	11,6	11,6	11,6
	<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	42,1	42,1	42,1	42,1
	<i>Därav förfall senare än 5 år</i>	138,5	142,5	138,5	142,5
	Variabla avgifter	1,5	1,3	1,5	1,3
	Finansiella leasingavtal bilar				
	Bilar	11,3	9,4	11,3	9,4
	Totala minimileaseavgifter	11,3	9,2	11,3	9,2
	Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
	Nuvärdet av minimileaseavgifterna	11,1	9,0	11,1	9,0
	<i>Därav förfall inom 1 år</i>	2,3	1,7	2,3	1,7
	<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	8,8	7,3	8,8	7,3
	<i>Därav förfall senare än 5 år</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
	Operationell leasing				
	Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
	<i>Inom ett år</i>	14,6	18,5	15,5	19,1
	<i>Senare än 1 år men inom 5 år</i>	11,1	19,7	12,7	20,9
	<i>Senare än 5 år</i>	0,0	0,1	0,0	0,1
	Summa	25,7	38,3	28,2	40,1
	Summa	229,1	243,6	231,6	245,4
Not 33	Avtal om visstidspension				
	Ej infriade avtal om visstidspension förtroendevalda, antal	1	1	1	1
	Avtalen förutsätter i princip 12 års tjänstgöring. Samordning sker med eventuellt utfallande lön.				

DRIFTREDOVISNING

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla nämndernas ekonomiska relationer och innehåller även kommuninterna transaktioner, såsom till exempel köp och försäljning mellan nämnderna.

Kalkylmässiga transaktioner som ingår är personalomkostnader (PO-pålägg) som uppgår till 39,3 procent av lönekostnaden, kapitalkostnader (avskrivningar på investeringar och ränta på deras restvärden) där intern-

räntan uppgår till 3,0 procent.

Kostnader som interndeberas är hyreskostnader, baserade på självkostnadsprincipen med påslag för inre- och periodiskt underhåll, 40 resp 51 kr/kvm, kostnader för transporter med priser baserade på självkostnadsprincipen, kostnader för mat från gemensamma kök.

Gemensamma IT-relaterade kostnader fördelas med schabloner.

STYRELSE/ NÄMNDER MNKR	INTÄKTER	KOSTNADER	NETTOKOSTNAD	BUDGET	BUDGETAVVIKELSE
Kommunfullmäkt / kommunstyrelse	106,7	-397,4	-290,7	300,8	10,1
Barn- och ungdomsnämnden	265,0	-2 073,3	-1 808,3	1 893,7	85,4
Kompetensnämnden	244,4	-695,9	-451,5	434,8	-16,7
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	18,7	-229,5	-210,8	216,4	5,6
Socialnämnden	115,8	-1 013,2	-897,4	927,9	30,5
Äldrenämnden	135,8	-750,4	-614,6	615,4	0,8
Familjerättsnämnden	2,1	-7,6	-5,5	5,5	0,0
Tekniska nämnden Skattefinansierat	751,2	-987,6	-236,4	237,2	0,8
Tekniska nämnden VA	149,5	-149,1	0,4	0,0	0,4
Tekniska nämnden Avfall	69,1	-69,6	-0,5	0,0	-0,5
Miljö- och bygglövsnämnden	25,6	-35,0	-9,4	12,9	3,5
Totalt styrelse och nämnder	1 883,9	-6 408,6	-4 524,7	4 644,6	119,9
Gemensamma intäkter/kostnader varav	878,7	-924,8	-46,1	51,9	-98,0
- Internränta	179,6		179,6	207,0	-27,4
- Semester och övertidsskuld		2,1	2,1	0,0	2,1
- Pensioner		-285,5	-285,5	-248,1	-37,4
- Arbetsgivaravgifter, mm		-555,3	-555,3	-581,1	25,8
- Personalomkostnader	697,3		697,3	723,8	-26,5
- Övrigt	1,9	-86,1	-84,2	-56,0	-34,5
Marksaneringar		-61,0	-61,0	0,0	-61,0
Utrangeringar		-14,0	-14,0	0,0	-14,0
Extraordinär kostnad, tunnelbana		-532,1	-532,1	0,0	-532,1
Exploateringsredovisning	595,0	-96,1	498,9	1 017,1	-518,2
Skatteintäkter	3 827,3		3 827,3	3 689,4	137,9
Generella statsbidrag och utjämning	990,2	-17,7	972,6	939,5	33,1
Finansiella intäkter/kostnader	21,7	-80,1	-58,5	-25,8	-32,7
Summa gemensamt	6 312,9	-1 725,8	4 587,1	5 672,1	-1 085,1
TOTALT KOMMUNEN	8 196,8	-8 134,3	62,4	1 027,5	-965,1
Exkl exploateringsnetto	7 601,8	-7 506,1	95,6	10,4	85,2

INVESTERINGSREDOVISNING 2021

Utöver nedan finns det beskrivningar av större investeringsprojekt i avsnittet "Händelser av väsentlig betydelse".

ÅRETS INVESTERINGAR NETTO			
NÄMND (MNKR)	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE
Kommunstyrelsen	73,4	18,0	55,4
Kommunstyrelsen, exploatering	1 013,40	768,0	245,4
Barn- och ungdomsnämnden	9,5	4,5	5,1
Bygglövsnämnden	1,6	0,0	1,6
Familjerättsnämnden	0,1	0,0	0,1
Kompetensnämnden	8	4,4	3,6
Kultur-, demokrati- o fritidsnämnden	29	5,5	23,5
Socialnämnden	10,1	1,5	8,6
Tekniska nämnden	1 078,60	511,3	567,3
Äldrenämnden	18,1	1,9	16,2
S:a alla projekt	2 241,80	1314,6	927,2

Av kommunstyrelsens föfogandeanslag om totalt 50 mnkr har 10 mnkr flyttats till Tekniska nämnden i samband med köp av befintliga paviljonger till Förskole-/skolverksamheten.

ÅRETS INVESTERINGAR NETTO			
VERKSAMHET (MNKR)	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE
Infrastruktur	202,6	111,3	91,3
Infrastruktur, exploatering	1 008,6	529,1	479,5
Affärsverksamhet	137	51,1	85,9
Affärsverksamhet, exploatering	4,8	239,5	-234,7
Kommungemensamt	99,1	33,2	65,9
Kultur och Fritid	90,7	46,6	44,1
Pedagogisk verksamhet	538	262,0	276,0
Vård och omsorg	160,9	41,8	119,1
S:a alla projekt	2 241,80	1314,6	927,2

MNKR	SAMTLIGA ÅR		2021		
	ACK. UTFALL	PROGNOS	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE
Infrastruktur, skydd mm	2 064,2	7 545,1	1 015,5	532,5	483,0
- Barkarbystaden	1 709,7	6 478,3	483,2	429,1	-184,0
- Övrig exploatering	266,9	948,2	912,3	483,2	429,1
- Nya simhallen-Förberedande arbete	39,5	69,3	0,1	0,0	0,1
- Kyrkparken	48,2	49,3	6,9	4,9	1,9
Pedagogisk verksamhet	154,8	563,0	213,3	129,4	83,9
- Barkarbystaden F-9 Ålstaskolan	142,2	284,0	144,5	121,7	22,8
- Grundsärskola, högstadiet	3,8	73,9	10,0	3,8	6,2
- Barkarbyskolan - ut och ombyggnad	2,1	80,1	15,6	2,0	13,6
- Björkebyskolan, matsal, kök	5,5	44,8	40,2	0,7	39,5
- Källtorpskolan köksrenovering	1,0	40,8	3,0	1,0	2,0
- Förskola Barkarbystaden	0,2	40,2	0,0	0,2	-0,2
Vård och omsorg	9,0	157,9	80,3	5,6	74,7
- Särskilt boende Viksjö	9,0	157,9	80,3	5,6	74,7
Affärsverksamhet	40,9	535,0	30,9	238,7	-207,8
- VA Barkarbystaden	0,0	332,9	5,5	216,6	-211,1
- VA övrig exploatering	0,0	-85,0	-12,0	-1,8	-10,2
- Hästskovägen VA-ledning	6,3	34,1	14,8	1,5	13,3
- VA-försörjning Uddnäs/Lund	34,6	38,5	20,9	-4,1	25,0
S:a alla projekt	2 268,9	8 801,1	1 340,0	906,2	433,7

AVSLUTADE INVESTERINGAR ÖVER 30 MNKR NETTO

MNKR	SAMTLIGA ÅR		2021		
	ACK. UTFALL	PROGNOS	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE
Infrastruktur, skydd mm	125,8	125,8	2,7	0,0	2,7
- Viksjö Centrum	70,8	70,8	0,0	1,7	-54,7
- Rotebroleden	55,1	55,1	0,0	1,0	-1,0
Kultur och Fritid	54,8	54,8	6,8	8,6	-1,8
- Ängsjö, motionscentral	54,8	54,8	6,8	8,6	-1,8
Pedagogisk verksamhet	164,5	169,4	35,7	21,2	14,5
Parkvägens fsk	41,6	42,1	3,4	0,0	3,4
Almarevägens förskola	59,0	59,6	8,1	0,1	8,0
Fjällensskolan, matsal, kök	32,1	34,8	5,2	2,3	2,9
Viksjöskolan värme/vent.renovering	31,8	32,8	19,0	18,8	0,2
Vård och omsorg	27,6	28,6	27,4	24,9	2,4
LSS-boende på Vallvägen	27,6	28,6	27,4	24,9	2,4
S:a alla projekt	372,7	378,6	72,6	54,7	17,9

Revisionsberättelse

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelse och nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Kommunen redovisar för 2021 ett positivt resultat om 62 mnkr att jämföra med 379 mnkr föregående år. Ett resultat som påverkas kraftigt av extraordinära kostnader om 532 mnkr. Ser vi till kommunens kärnverksamheter så redovisar dessa ett resultat om 96 mnkr, vilket motsvarar 2 procent av skatteintäkterna. Vår bedömning är dock att det finns väsentliga risker i kommunens ekonomiska förutsättningar framåt. Inom kärnverksamheterna ser vi betydande underskott inom Kompetensnämnden, kommunens soliditet minskar, låneskulden ökar kraftigt samtidigt med risken för räntehöjningar. Till detta konstaterar vi att det finns risk att intäkterna från markförsäljning inte blir så stora som budgeterat, att kommunens resultat 2021 till stor del bärs upp av att regleringsavgiften/bidrag från staten varit ovanligt hög samt minskad efterfrågan av tjänster kopplat till

pandemin. Sammantaget känner vi oro för kommunens långsiktiga ekonomiska styrka och stabilitet och vår bedömning är att det finns behov av fördjupad analys och handlingsplaner för att möta kommande utmaningar och inte minst kommunens exploateringsplaner.

I vår grundläggande granskning har vi i år haft särskilt fokus mot ekonomistyrning och ekonomiuppföljning. Vår övergripande bedömning utifrån denna granskning och de dialoger vi haft med nämnder och styrelse är att ekonomistyrnings- och uppföljningsprocessen överlag bedöms fungera väl.

Ett område som vi särskilt noterat och ser fortsatt utvecklingsbehov omkring i samtliga nämnder är arbetet med att förebygga olika typer av oegentligheter. Här har framförallt frågan om otillbörlig påverkan på myndighetsutövande funktioner lyfts fram som ett riskområde av nämnderna.

Även verksamhetsåret 2021 har till stor del präglats av pandemi vilket påverkat såväl kommunens verksamheter som ekonomi och vi har fortsatt följt styrelsens och nämndernas arbete utifrån dessa förutsättningar.

Utifrån våra fördjupade granskningar har vi särskilt noterat utvecklingsbehov avseende kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning. Vi har kunnat se att kommunstyrelsens tagit till sig av huvuddelen av våra rekommendationer, men att det fortfarande kvarstår utvecklingsbehov. Vi avser att återkomma till detta område i senare granskningar.

Ett annat område där vi särskilt noterat utvecklingsbehov är styrning och ledning av arbetsmarknadsinsatser. Här är vår bedömning att den politiska styrning och ledningen i form av mål och prioriteringar är otydlig. Utifrån de utmaningar som redan finns på detta område och de utmaningar som kan förväntas ser vi behov av att styrningen och den interna samverkan tydliggörs och stärks på detta område.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Järfälla kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Vår bedömning är att inte heller de verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige fastställt uppnås fullt ut.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnder samt dess enskilda ledamöter.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Revisionsberättelsen är upprättad av nedan valda revisorer i Järfälla kommun.

Järfälla 2022-03-25

Allgun Wilhelmsson

Anders Sörensen

Ann Persson

Ulf Johansson

Lars Markstedt

Agnita Wärn

TILL REVISIONSBERÄTTELSEN HÖR BILAGORNA:

1. Revisorernas redogörelse
2. Förteckning över de sakkunnigas rapporter som successivt förmedlats till fullmäktige
3. Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i kommunala företag
4. Revisionsberättelser gällande de kommunala företagen

Järfälla kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
177 80 Järfälla
08-580 285 00
kontakt@jarfalla.se